

UCHWAŁA NR LV/453/2022
RADY GMINY W STRAWCZYNIE
z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 6a, art. 10e ust. 1 i art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) w związku z art. 3 pkt. 3 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.) Rada Gminy w Strawczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuję się *Strategię Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

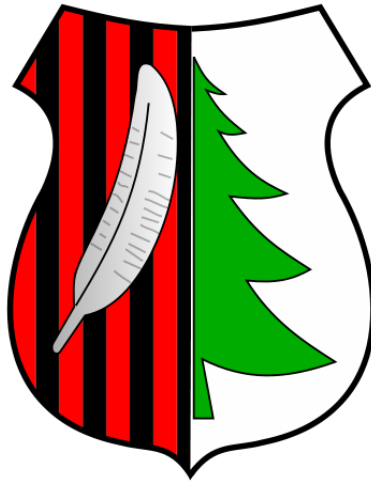
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Strawczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Stępień

Załącznik
do uchwały Nr LV/453/2022
Rady Gminy w Strawczynie
z dnia 29 grudnia 2022 r.

*Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn
na lata 2022–2030*

Grudzień 2022

Opracowano przy współpracy Urzędu Gminy w Strawczynie z firmą

InicjatywaLokalna.pl sp. z o.o.

ul. Sienkiewicza 78, piętro IV, 25-501 Kielce

tel. 41 3430124 lub 507 048 678

www.inicjatywalokalna.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Część wprowadzająca	8
1.1. Strategia jako instrument kreowania polityki rozwoju	8
1.2. Metodologia prac nad Strategią.....	9
2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	11
2.1. Analiza SWOT	11
2.2. Wnioski.....	13
2.3. Drzewo problemów	17
2.4. Drzewo celów	18
3. Część programowa.....	20
3.1. Wizja, misja, cele	20
3.2. Plan operacyjny rozwoju	22
3.2.1. Projekty strategiczne.....	30
3.2.2. Szacunkowe ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania	41
3.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu	51
4. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju – podejście zintegrowane w strategii rozwoju.....	66
4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	66
4.2. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań.....	80
4.2.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i inne ponadlokalne	80
4.2.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano	82
5. System realizacji Strategii Rozwoju	84
5.1. Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju	84
5.2. Ewaluacja i aktualizacja Strategii Rozwoju	92
5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	93
6. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i innych podmiotów	95
6.1. Podsumowanie konsultacji społecznych i procesu opiniowania dokumentu przez Zarząd Województwa	95
6.2. Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii – partycypacja społeczna	97

6.3. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko i udział podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska w opracowaniu Strategii.....	100
Spis schematów	103
Spis tabel.....	103
Spis map.....	104
Spis Załączników.....	104

Wstęp

Zarządzanie gminą wiąże się z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla lokalnej społeczności. Aby efektywnie zarządzać gminą, potrzebny jest wieloletni plan, który będzie wskazywać kierunki jej dalszego rozwoju. Działania właściwe ze strategicznego punktu widzenia mają większe znaczenie niż działania nastawione na przynoszenie natychmiastowych efektów. Zarządzanie strategiczne jest procesem zarządzania nastawionym na formułowanie i wdrażanie Strategii, które ma na celu sprzyjanie wyższemu stopniowi zgodności organizacji, w tym wypadku gminy, z jej otoczeniem zewnętrznym oraz zachowaniem spójności wewnętrznej, a co za tym idzie – osiągnięciem przyjętych celów strategicznych.

Niniejszy dokument stanowi strategię rozwoju gminy w rozumieniu *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.). W dniu 13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii (krajowej, wojewódzkiej, gminnej i ewentualnie ponadlokalnej, sporządzanej dla grupy sąsiadujących lub powiązanych ze sobą funkcjonalnie gmin). Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym. Dzięki tym zmianom strategia rozwoju gminy, po raz pierwszy w polskim ustawodawstwie, zyskała podstawę prawną (ustawa o samorządzie gminnym), która określa też konkretny zakres i procedurę sporządzania strategii.

Niniejsza Strategia spełnia również funkcję strategii terytorialnej zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060¹. Strategia terytorialna może być podstawą realizacji IIT (Inne Narzędzie Terytorialne) i powinna zawierać takie elementy jak:

- obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia (w tym przypadku obszar Gminy Strawczyn);
- analiza potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych – na potrzeby niniejszej Strategii opracowano *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, której syntezę zawarto w niniejszym dokumencie. Na podstawie Diagnozy określono największe problemy i potrzeby rozwojowe, a także potencjały, które należy wykorzystać (wnioski z Diagnozy, analiza SWOT, drzewo problemów). W Strategii wskazano obszary strategicznej interwencji zarówno zewnętrzne (ponadlokalne), jak i wewnętrzne gminy;

---

¹ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.*

- opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru – w Strategii określono projekty strategiczne o charakterze zintegrowanym oraz zadania ogólne, których realizacja pomoże w osiągnięciu założonych celów;
- opis udziału partnerów w przygotowaniu Strategii i jej realizacji – w niniejszym dokumencie szeroko opisano partycypację społeczną, udział mieszkańców w tworzeniu Strategii, a także określono system realizacji Strategii, w tym sposoby udziału mieszkańców i ewentualnych partnerów w realizacji, monitorowaniu i ewaluacji Strategii.

Projekt uznaje się za zintegrowany sam w sobie, jeśli spełnia co najmniej jeden z następujących warunków²:

- projekt obejmuje różne sektory (takie jak sektor społeczny, gospodarczy i środowiskowy);
- projekt obejmuje różne terytoria administracyjne (np. gminy);
- projekt obejmuje kilka rodzajów interesariuszy (władze publiczne, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe).

Każdy z projektów strategicznych niniejszej Strategii spełnia co najmniej jeden ze wskazanych wyżej warunków. Projekty te są przekrojowe, składające się z wielu elementów i rozwiązujące problemy kompleksowo, w różnych sferach, dodatkowo często realizowane będą nie tylko przez samorząd gminy, ale też inne podmioty oraz kierowane będą do różnych interesariuszy.

Niniejsza Strategia obejmuje obszar całej Gminy Strawczyn, zlokalizowanej w województwie świętokrzyskim. W oparciu o badania jakościowe, narzędzia partycypacyjne i *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, przeprowadzono analizę potrzeb rozwojowych i potencjału gminy, która stanowiła podstawę wypracowanych w Strategii założeń. Dokument opracowano przy zintegrowanym podejściu, które ma służyć zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału Gminy Strawczyn. Oprócz celów, kierunków działań i zadań, wskazano najważniejsze do realizacji operacje – projekty o charakterze zintegrowanym. W całym procesie tworzenia Strategii, już od etapu diagnostycznego, niezmiernie ważny był udział potencjalnych partnerów, w tym szczególnie mieszkańców gminy – cały proces włączania partnerów społeczno-gospodarczych i innych opisano w rozdziale 6. *Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i innych podmiotów*.

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 stanowi, od chwili jej przyjęcia, podstawowy i najważniejszy dokument samorządu lokalnego, kierujący wytyczne dla dokumentów wdrożeniowych i planowania przestrzennego. Określa ona główne obszary, cele i kierunki polityki rozwoju gminy oraz stanowi punkt wyjścia do przygotowania pozostałych lokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych.

---

² Dokument Roboczy Służb Komisji, *Wyniki, monitorowanie i ewaluacja Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w latach 2021–2027*, Bruksela, 8.07.2021 r. SWD(2021) 198 final.

Mapa 1 Położenie Gminy Strawczyn na tle województwa świętokrzyskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju – PRG, z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

1. Część wprowadzająca

1.1. Strategia jako instrument kreowania polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 (Strategia) stanowi odpowiedź samorządu gminnego na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą, wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju gminy. Jej celem jest kierunkowanie polityki rozwoju gminy.

W Strategii zaprezentowana została wizja, misja oraz cele strategiczne i szczegółowe, przewidziane do realizacji we wskazanym okresie jej obowiązywania, wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Wyróżniono również działania priorytetowe, które należy podjąć, aby osiągnąć wyznaczone cele. W ramach działań przedstawiono konkretne zadania, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze gminy we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania. Proces tworzenia Strategii umożliwił partycypację mieszkańców i innych interesariuszy w „grze o rozwój”, już od etapu analiz i diagnozy stanu sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy. Strategia zawiera również obligatoryjne elementy, zdefiniowane nowelizacją przepisów (model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa oraz fakultatywnie obszary strategicznej interwencji dla gminy).

Do tej pory strategię gminy były opracowywane zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami oraz przy zachowaniu spójności z wytycznymi dokumentów nadrzędnych. Obecna Strategia stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych, a jednocześnie pełnoprawną strategię rozwoju, stanowiącą element zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju.

1.2. Metodologia prac nad Strategią

Opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* było okazją do przeprowadzenia otwartych rozmów z przedstawicielami różnych środowisk gminnych. Dyskusje obejmowały analizę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz możliwości jej dalszego rozwoju. Efektem prowadzonych rozmów było uzyskanie odpowiedzi na pytania: „dokąd zmierzamy?”, „co chcemy osiągnąć?” oraz „w jaki sposób chcemy to osiągnąć?”. Dało to podstawy do skonstruowania dokumentu, który ma służyć wszystkim mieszkańcom gminy.

Proces prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrożeniem Strategii rozpoczęto w III kwartale 2021 r. Duże znaczenie i wpływ na ostateczny kształt dokumentu miały działania partycypacyjne i udział interesariuszy w pracach nad dokumentem (opisane szerzej w podrozdziale 6.2. *Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii – partycypacja społeczna*).

Prace nad dokumentem Strategii opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod prac analitycznych i partycypacyjnych, do których należały:

- analiza danych zastanych (w tym analiza trendów / tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach wraz z określeniem konsekwencji i wyzwań rozwojowych);
- badania ankietowe wśród mieszkańców;
- analizy strategiczne;
- spotkania warsztatowe przedstawicieli Urzędu Gminy w Strawczynie;
- spotkania informacyjne, warsztatowe i konsultacyjne z przedstawicielami samorządu lokalnego, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami.

Podstawą założeń Strategii jest *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn* (Diagnoza), w której przedstawiono pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą i przestrzenną gminy. Strategia powstała w oparciu o Diagnozę, a także na podstawie wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych oraz warsztatów organizowanych w trakcie procesu jej tworzenia. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich danych, opracowano Projekt 1.0 *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, który został poddany konsultacjom społecznym.

Do głównych materiałów źródłowych, stanowiących materiał analityczny i podstawę opracowania Strategii (a wcześniej również Diagnozy), należą:

- dane Głównego Urzędu Statystycznego;
- dane i informacje pozyskane z samorządu gminy i jednostek mu podległych;
- treści udostępniane na oficjalnych stronach internetowych instytucji i podmiotów cytowanych w Diagnozie i Strategii;
- dane publikowane na serwisach Związku Miast Polskich (Monitor Rozwoju Lokalnego, System Analiz Samorządowych);
- wnioski z badań ankietowych;
- wnioski zebrane na podstawie przekazanych przez podmioty fiszek projektowych;

- wnioski z dyskusji podczas spotkań informacyjnych i warsztatów grupowych;
- inne dokumenty strategiczne gminy i ponadlokalne, a także publikowane raporty i opracowania eksperckie.

Proces prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrożeniem Strategii ma charakter partycypacyjny.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

2.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedno z najpopularniejszych i najskuteczniejszych narzędzi analitycznych, wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia), należące do otoczenia bliższego i dalszego, są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	Silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	Słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	Szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	Zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stale rosnąca liczba mieszkańców gminy wynikająca z dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji; 2. Wysoki potencjał kapitału ludzkiego w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym; 3. Wyższy wskaźnik ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób niż w gminach sąsiednich, województwie i Polsce; 4. Wyższy wskaźnik jednostek nowo rejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności niż w województwie i kraju; 5. Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy; 6. Obszary prawnie chronione występujące na terenie gminy; 7. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe Gminy Strawczyn; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mały zasób mieszkań komunalnych w gminie; 2. Niezadawalająca liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie; 3. Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca niższe niż średnia w województwie oraz kraju; 4. Niższa niż w kraju i województwie wartość podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca; 5. Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach; 6. Niewystarczająca jakość i dostępność usług podstawowej opieki zdrowotnej; 7. Brak meldunku części osób osiedlających się na terenie gminy.

<ol style="list-style-type: none"> 8. Literacki charakter gminy – związanie z Henrykiem Sienkiewiczem i Stefanem Żeromskim; 9. Obiekt turystyczny jakim jest Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku; 10. Malejący wskaźnik ilości gospodarstw domowych na 10 tys. korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie; 11. Wzrastająca liczba podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w gminie; 12. Możliwość zakładania działalności gospodarczych na terenach inwestycyjnych; 13. Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym kompleks sportowy Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku oraz Zalew w Strawczynie; 14. Ogólny wskaźnik rozwoju gminy oraz wartość wskaźnika rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym na poziomie dodatnim – wartości wyższe od średniej dla grupy porównawczej w Monitorze Rozwoju Lokalnego; 15. Dogodne położenie względem miasta wojewódzkiego – Kielc. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost mobilności społeczeństwa; 2. Członkostwo Polski w UE; 3. Cyfryzacja życia codziennego; 4. Wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii; 5. Wzrost świadomości obywatelskiej; 6. Wzrost średniej długości życia; 7. Moda na zdrowy styl życia; 8. Wyznaczenie Gminy Strawczyn w <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> jako jednej z gmin Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z występowaniem pandemii COVID-19 i innych nieprzewidzianych zdarzeń; 2. Wykluczenie cyfrowe; 3. Zmiany klimatu; 4. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców; 5. Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych; 6. Zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję; 7. Emigracja mieszkańców Polski; 8. Depopulacja województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne

Analizując wyżej zaprezentowane mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia Gminy Strawczyn, możemy wyłonić te, które w największym stopniu oddziałują bądź mogą oddziaływać na gminę. Słabe strony

oraz zagrożenia powinny być pokonywane przez mocne strony oraz szanse rozwoju, które stoją przed gminą. Z przeprowadzonej analizy SWOT można wysunąć następujące wnioski:

Największymi atutami gminy są: korzystna sytuacja demograficzna wynikająca z pozytywnego trendu osiedlania się mieszkańców oraz dodatniego przyrostu naturalnego, na co wpływa atrakcyjne położenie gminy względem stolicy województwa i jednocześnie atrakcyjne warunki życia. Gmina Strawczyn jest miejscem o bogatych walorach przyrodniczych i historycznych. Ponadto na terenie gminy jest duża dostępność infrastruktury technicznej oraz sportowej.

Największymi słabościami gminy są: niska aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców, a także brak meldunku części osób osiedlających się na terenie gminy, a co za tym idzie mała liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy w porównaniu do średniej wojewódzkiej i krajowej oraz niewystarczający udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych. Osiedlanie się nowych mieszkańców generuje potrzebę integracji ludności rdzennej z napływową oraz zapobiegania ewentualnych konfliktów. Mieszkańcy zauważają braki w jakości i dostępności podstawowych usług publicznych, w tym do opieki zdrowotnej oraz opieki przedszkolnej i żłobkowej.

Największe szanse na rozwój gminy, to: zwiększone zainteresowanie życiem w miejscowościach z atrakcyjnymi walorami krajobrazowymi, położonych w niewielkiej odległości od miasta, wzrost popytu na aktywny wypoczynek, sport i rekreację w miejscach o bogatych walorach przyrodniczych, rozwój popularności turystyki rowerowej, wzrost świadomości społecznej w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz profilaktyki zdrowia i zdrowego trybu życia, mobilność oraz rozwój e-usług. Dodatkową szansą na rozwój jest przynależność Gminy Strawczyn do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego i współpraca międzygminna, co daje większe możliwości na pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na inwestycje, które będą realizowane na obszarze i wpływały na rozwój gminy.

Największe zagrożenia w rozwoju gminy, to: depopulacja mieszkańców województwa, zbyt niska atrakcyjność inwestycyjna regionu przy jednoczesnym braku rozwoju aktywności gospodarczej mieszkańców. Pojawiają się także problemy z szeroko pojętym wykluczeniem cyfrowym oraz zagrożenia wynikające z działalności człowieka (niska emisja, zanieczyszczanie środowiska). Zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń środowiska powinny być niwelowane istniejącymi potencjałami i szansami (szeroka edukacja mieszkańców w zakresie ekologii, polityka krajowa i europejska ukierunkowana na poprawę jakości środowiska, jakości powietrza, rozwój elektromobilności).

2.2. Wnioski

Przeprowadzona analiza danych statystycznych dla Gminy Strawczyn oraz porównanie ich do danych dla gmin sąsiednich, województwa, kraju, a także porównanie niektórych ze wskaźników do wartości dla gmin podobnych, dają możliwość zobrazowania obecnej sytuacji obszaru oraz określenia kierunków rozwoju.

Jednym z kluczowych problemów na terenie gminy jest niewystarczająca jakość i ilość miejsc pracy w miejscu zamieszkania, niska dostępność do opieki zdrowotnej oraz niewystarczająca jakość i dostępność opieki żłobkowej i przedszkolnej.

Gmina Strawczyn ze względu na swoje uwarunkowania oraz położenie, a także rozbudowaną infrastrukturę techniczną charakteryzuje się wysokim potencjałem osiedleńczym. Obecnie podstawowa sieć osadnicza gminy ma przeważnie charakter rozproszony, a tylko w części obszaru można zaobserwować układ zwarty. Budynki umiejscowione są przy głównych ciągach komunikacyjnych, po jednej lub po obu stronach ulicy. W gminie dominuje zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna. W miejscowościach na terenie gminy brak jest wyraźnego centrum mieszkaniowo-usługowego. Pod względem przestrzennym najsilniej wyodrębnioną miejscowością w strukturze gminy jest Strawczyn, który pełni funkcję ośrodka administracyjnego, oświatowego, usługowego oraz mieszkaniowego. Zabudowa w centrum miejscowości Strawczyn posiada charakter usługowo-mieszkalny. Pomimo iż w gminie dominuje rozproszona zabudowa, to według danych GUS wskaźnik *udziału % korzystających z instalacji w ogóle ludności* jest na wysokim poziomie i wynosi dla instalacji wodociągowej 99,9%, a dla kanalizacji 82,3%. Jest to bardzo korzystne zjawisko zarówno pod względem osiedleńczym, jak i ze względu na środowisko przyrodnicze.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy w dużej mierze zostało zdefiniowane przez ukształtowanie terenu oraz obszary chronione występujące na terenie gminy. Największą powierzchniowo formą ochrony przyrody w gminie jest Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, którego łączna powierzchnia to 19 895 ha, z czego 1 620 ha w Gminie Strawczyn. Kolejną pod względem wielkości w gminie formą ochrony przyrody jest Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmujący łącznie 98 287 ha, z czego 1 092 na terenie Gminy Strawczyn. Ponadto na terenie gminy wyznaczono obszary Natura 2000: Lasy Suchedniowskie i Dolina Bobrzy oraz dwa rezerваты przyrody: Rezerwat Barania Góra i Rezerwat Perzowa Góra.³ Jak wynika z danych GUS teren gminy jest w niewielkim stopniu zalesiony, bo tylko 20% powierzchni stanowią lasy, jednak opisane wyżej obszary chronione stanowią duży potencjał dla gminy, szczególnie pod względem turystyki rowerowej, a także wpływają korzystnie na wizerunek gminy jako miejsca do życia. Głównym zagrożeniem dla wyżej opisanych miejsc jest działalność człowieka, dlatego należy podejmować działania mające na celu ochronę miejsc cennych przyrodniczo oraz ich eksponowanie z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Przez teren Gminy Strawczyn przebiega kilka tras rowerowych trasy rowerowe

- szlak rowerowy „wokół Strawczyna” o długości 30 km. Trasa biegnie przez: Strawczyn, Kuźniaki, Hucisko, Niedźwiedź, Oblęgór, Oblęgorek, Bugaj, Chełmce, Promnik;
- szlak rowerowy „Architektury Obronnej” (czarny), o długości 500,5 km. Trasa biegnie przez kilkanaście gmin znajdujących się na terenie województwa świętokrzyskiego. Na terenie Gminy Strawczyn trasa przebiega przez miejscowości: Oblęgór, Oblęgorek oraz Chełmce;
- szlak rowerowy „Green Velo” od Sandomierza do Sielpi (Końskie). Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, mający blisko 2000 km długości, jest najdłuższym szlakiem rowerowym w Polsce. Przebiega przez pięć województw leżących we wschodniej części kraju: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Świętokrzyski odcinek przebiega m.in. przez Oblęgorek;

---

³ dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: *Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody*, crfop.gdos.gov.pl, inf. z dnia 30.06.2022 r.

- czerwony szlak rowerowy o długości 50,2 km. Na terenie Gminy Strawczyn przebiega przez miejscowości: Oblęgorek oraz Oblęgór Widoma.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje również ścieżka narciarsko-biegowo-rowerowa z tężnią solankową. Ścieżka przebiega przez miejscowości Hucisko, Kuźniaki, Małogoskie, Niedźwiedź, Promnik, Ruda Strawczyńska, Strawczyn oraz Strawczynek. Ścieżka jest podzielona na cztery trasy:

- trasa niebieska – ok. 9,6 km (północno-zachodnia część gminy Strawczyn);
- trasa czerwona – ok. 17,3 km + 2,3km (środkowy pas północ-południe gminy Strawczyn);
- trasa zielona – ok. 6,3 km + 0,8 km (po zachodniej stronie Gminy Strawczyn, część pętli niebieskiej);
- trasa różowa – ok. 2,2km wokół zbiornika w Strawczynie.

Cała powierzchnia gminy pokryta jest Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, a dodatkowo gmina posiada również aktualne Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego przyjęte w 2021 roku. Dokumenty te umożliwiają prowadzenie spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym, ale także z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Studium wskazuje potencjał rozwoju przestrzennego, możliwości zagospodarowania nowych terenów oraz stopień przekształceń istniejącego zagospodarowania, a także konieczność ochrony obszarów i obiektów wartościowych.

Wśród deficytów i barier hamujących rozwój gminy, wynikających z przeprowadzonego procesu diagnozy, wymienić można m.in.:

- niezadawalającą konkurencyjność lokalnej gospodarki – mało atrakcyjny rynek pracy;
- niewystarczający poziom dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców;
- niedostateczną aktywność społeczną mieszkańców oraz brak przywiązania i poczucia tożsamości lokalnej ludności napływowej;
- niewystarczającą dostępność i jakość usług publicznych w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz opieki przedszkolnej i żłobkowej;
- niedostatecznie zagospodarowany potencjał przyrodniczy i historyczny;
- niedostatecznie wykorzystany potencjał wynikający z powiązania gminy z wielkimi miastami;
- niezadawalającą ilość połączeń komunikacyjnych z otoczeniem zewnętrznym – niewystarczająca siatka połączeń transportu publicznego.

Potencjały gminy to przede wszystkim posiadane zasoby, oferowane produkty i usługi, które przynoszą lub mogą przynosić korzyści w postaci dochodów lub wartości dodanej dla mieszkańców i innych interesariuszy gminy, w tym lepszej jakości ich życia. Najważniejsze potencjały rozwojowe Gminy Strawczyn to m.in.:

- warunki umożliwiające rozwój funkcji osiedleńczej gminy, w tym ukierunkowanie polityki lokalnej na tworzenie funkcjonalnych, dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych;
- położenie w bliskiej odległości od Kielc;
- zasoby instytucjonalne;
- wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, w tym ukształtowanie terenu sprzyjające turystyce aktywnej;

- bogata historia, dziedzictwo kulturowe i naturalne, a także literacki charakter gminy;
- warunki do uprawianie turystyki rowerowej;
- walory przyrodnicze;
- młode społeczeństwo.

2.3. Drzewo problemów

Wykorzystując zgromadzone dane ilościowe i jakościowe na potrzeby opracowania Diagnozy, wskazano problem kluczowy dla rozwoju Gminy Strawczyn, a więc taki, który generuje najwięcej trudności, a jego skutki są najbardziej odczuwalne dla większości interesariuszy procesu rozwojowego. Dla problemu kluczowego przeprowadzono również analizę przyczynowo-skutkową (tabela 3).

Tabela 3 Drzewo problemów

Główne przyczyny	Problem kluczowy	Główne skutki
<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca jakość i dostępność usług podstawowej opieki zdrowotnej; • Niewystarczająca jakość i dostępność komunikacji publicznej; • Mała integracja mieszkańców nowoprzybyłych z już mieszkającymi; • Niska aktywność gospodarcza mieszkańców; • Niewystarczająca ilość żłobków i przedszkoli na terenie gminy; • Niewystarczająca ilość i jakość miejsc pracy na rynku lokalnym; • Słaba identyfikacja związku wielkich polskich pisarzy z regionem. 	<p>Niewystarczająca społeczna spójność i przestrzenna obszar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mała liczba istniejących przedsiębiorstw; • Niewystarczająca integracja oraz niskie poczucie tożsamości lokalnej i przywiązanie nowych mieszkańców do gminy; • Niska aktywność społeczna mieszkańców; • Niskie możliwości rozwoju zawodowego; • Braki we współpracy międzysektorowej; • Niski poziom dochodów własnych gminy.

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Drzewo celów

Poniższa tabela stanowi transformację drzewa problemów. Przedstawia ona cel główny (wizja) *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, opisujący stan docelowy powstały w wyniku wdrożenia Strategii i będący efektem osiągnięcia celów strategicznych wskazujących generalny kierunek rozwoju.

Tabela 4 Drzewo celów

Główne środki	Cel główny	Główne efekty
<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie budownictwa wielorodzinnego; • Zbudowanie wizerunku atrakcyjnego miejsca do życia; • Uporządkowanie przestrzeni publicznej; • Wzmocnienie potencjału rekreacyjnego gminy; • Wdrożenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego; • Rozwój przemysłu czasu wolnego; • Cyfryzacja usług publicznych; • Wspieranie inicjatyw lokalnych; • Zapewnienie każdemu dziecku miejsca w żłobku i przedszkolu; • Wspieranie rozwoju, pasji i talentów młodych mieszkańców; • Dostosowanie usług publicznych i infrastruktury do potrzeb zwiększającej się liczby mieszkańców; • Wzrost dostępności i jakości podstawowej opieki zdrowotnej; • Realizacja działań wspierających integrację mieszkańców; • Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego; • Wspieranie partnerstw międzysektorowych; • Włączanie mieszkańców do współdecydowania o rozwoju gminy; • Wzmacnianie relacji i więzi społecznych; • Wzmocnienie funkcji Strawczyna jako lokalnego ośrodka wzrostu; 	<p>Aktywni mieszkańcy literackiej Gminy Strawczyn współtworzą wspólnotę, która zaspokaja ich potrzeby oraz daje satysfakcję z bycia jej częścią</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój gminy; • Wzrost integracji i tożsamości lokalnej; • Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; • Utrzymanie pozytywnych trendów demograficznych; • Wzrost poczucia zadowolenia z bycia mieszkańcem Gminy Strawczyn; • Zwiększona oferta i jakość usług publicznych, w tym społecznych i zdrowotnych; • Atrakcyjne warunki spędzania czasu wolnego i rozwoju; • Wysoka jakość życia mieszkańców; • Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna; • Wzrost inwestycji zewnętrznych na terenie gminy; • Atrakcyjny lokalny rynek pracy; • Atrakcyjny wizerunek gminy; • Wzrost liczby turystów i odwiedzających; • Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców.

<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie tożsamości gminy opartej na historii regionu i dziedzictwie kulturowym.		
---	--	--

Źródło: Opracowanie własne

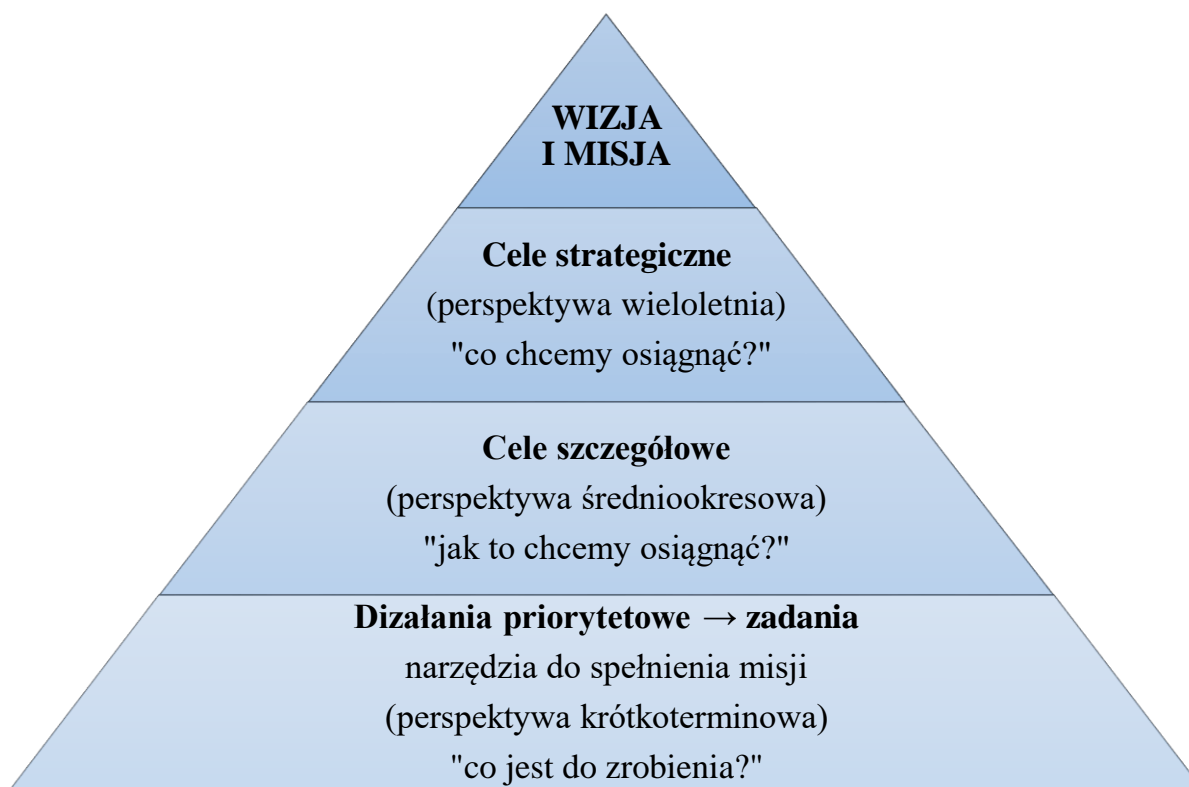
3. Część programowa

3.1. Wizja, misja, cele

Przedstawienie drzewa problemów (tabela 3) i celów (tabela 4) pozwoliło na określenie i zaproponowanie strategicznych kierunków działań dla Gminy Strawczyn. Określono Wizję 2030, misję i cele strategiczne, wokół których skoncentrowane zostały cele szczegółowe, a następnie działania priorytetowe. Wyznaczone obszary priorytetowe będą służyć realizacji celów strategicznych, do których osiągnięcia powinny dążyć zarówno władze gminy, jak i wszystkie zainteresowane jej rozwojem podmioty oraz mieszkańcy. Wykonanie zaplanowanych działań pozwoli na realizację misji gminy oraz jej trwały rozwój.

Budowa elementów *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* opiera się na poniższym schemacie.

Schemat 1 Programowanie rozwoju

Źródło: Opracowanie własne

Wizja i misja to nie tylko określenie kierunków rozwoju, ale także wyraz aspiracji mieszkańców. Bez misji i wizji decyzje zarządcze bywają przypadkowe, zaś codzienna praca sprowadza się do mniej lub bardziej mechanicznego realizowania procedur. Wizja jest sformułowanym w sposób najbardziej zwięzły opisem stanu gminy w perspektywie najbliższych kilku lat (obraz gminy w 2030 roku). Wizję należy zatem rozumieć jako logicznie zredagowane streszczenie poglądów o przyszłości. Misja zaś jest w pewnym sensie wyrażeniem w sposób zrozumiały i zwięzły priorytetów (obszarów priorytetowych) oraz nadrzędnych celów strategicznych, czyli dalekosiężnych zamierzeń. Misja pozwala na sformułowanie naszych aspiracji związanych z działaniami w danym obszarze.

Należy pamiętać, iż misja w Strategii jest elementem, który wskazuje drogę rozwoju i motywuje do działania. Jednocześnie integruje różne aspekty rozwoju gminy wokół jednej wspólnej dla mieszkańców idei.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję, misję, dwa cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele szczegółowe. Do celów strategicznych zostały przyporządkowane działania priorytetowe wyznaczające obszary, w ramach których będą realizowane zadania. Realizacja przedstawionych w Strategii zadań posłuży do zrealizowania zaplanowanych celów oraz osiągnięcia przyjętych wskaźników rozwoju Gminy Strawczyn.

WIZJA

Aktywni mieszkańcy literackiej Gminy Strawczyn współtworzą wspólnotę, która zaspokaja ich potrzeby oraz daje satysfakcję z bycia jej częścią

MISJA

Tworzenie warunków do rozwoju, rekreacji i aktywności mieszkańców w oparciu o potencjały lokalne

3.2. Plan operacyjny rozwoju

Głównym zadaniem jakie stoi przed władzami samorządowymi jest ukształtowanie wizerunku gminy atrakcyjnego zarówno dla osób mieszkających już na jej terenie jak i dla potencjalnych przyszłych mieszkańców, jako dogodnego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej oraz trwałego wzrostu gospodarczego, a także dającego szerokie możliwości spędzania czasu wolnego oraz wzrostu aktywności społecznej wśród mieszkańców. Podjęcie takich działań wpłynie na integrację mieszkańców z miejscem zamieszkania i da możliwości do budowania społeczeństwa obywatelskiego. Wyznaczenie priorytetów pozwoli lokalnym władzom, a także innym instytucjom odpowiedzialnym za rozwój gminy, odpowiednio skoordynować zaplanowane do realizacji zadania.

W Strategii wskazane zostały dwa cele strategiczne, a dla każdego z nich po dwa cele szczegółowe, z kolei dla nich – po dwa działania priorytetowe (łącznie 8 działań priorytetowych), w ramach których zdefiniowane zostały kluczowe do realizacji zadania (tabela 5).

Tabela 5 Plan operacyjny

Wizja	Aktywni mieszkańcy literackiej Gminy Strawczyn współtworzą wspólnotę, która zaspokaja ich potrzeby oraz daje satysfakcję z bycia jej częścią							
Misja	<i>Tworzenie warunków do rozwoju, rekreacji i aktywności mieszkańców w oparciu o potencjały lokalne</i>							
Cele strategiczne	Gmina Strawczyn atrakcyjnym miejscem do życia				Mocny kapitał społeczny			
Cele szczegółowe	Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego		Stworzenie mieszkańcom możliwości działania		Podniesienie atrakcyjności gospodarczej		Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	
Działania priorytetowe	Adaptacja do zmian klimatu i ograniczanie niskiej emisji	Rozwój infrastruktury komunalnej	Wysoka jakość i dostępność usług publicznych	Zagospodarowanie czasu wolnego	Cyfryzacja	Wspieranie przedsiębiorczości	Integracja i budowanie tożsamości	Włączenie społeczne
Zadania	Instalacje OZE oraz wymiana niskosprawnych kotłów na paliwa stałe w budynkach jednorodzinnych, w budynkach użyteczności publicznej oraz w przedsiębiorstwach	Budowa sieci gazowej	Zwiększenie dostępności do wysokiej jakości opieki żłobkowej i przedszkolnej	Rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	Rozwój e-usług publicznych	Rozszerzenie oferty terenów inwestycyjnych	Wspieranie twórczości lokalnej oraz lokalnych tradycji	Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy
	Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej	Poprawa dostępności usług społecznych i zdrowotnych	Organizacja cyklicznych wydarzeń rekreacyjno-sportowych	Realizacja programów edukacyjnych w zakresie cyberbezpieczeństwa	Stworzenie systemu wsparcia w założeniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	Organizacja wydarzeń kulturalnych integrujących mieszkańców	Zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym

	Realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej	Przygotowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną	Uporządkowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Strawczyn do funkcji o centrotwórczym charakterze	Wsparcie rozwoju przemysłu czasu wolnego	Zwiększenie dostępności do szybkiego Internetu	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	Zachęcenie mieszkańców do realizacji wspólnych inicjatyw	Wspieranie rozwoju wolontariatu
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeniach publicznych	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców gminy		Nawiązywanie partnerstwa trójsektorowego	Organizowanie programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy
	Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych	Poprawa dostępności transportu zbiorowego		Zwiększenie oferty publicznych usług kultury			Rozwinięcie partycypacyjnego zarządzania gminą	Organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów
		Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych					Pomoc stypendialna dla najzdolniejszych uczniów	

		Zwiększenie zasobów mieszkań komunalnych na terenie gminy					Wykorzystanie twórczości pisarzy związanych z regionem do budowania marki Gminy Strawczyn	
		Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych					Modernizacja infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów dziedzictwa naturalnego i kulturowego	

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1. Gmina Strawczyn atrakcyjnym miejscem do życia

Z opracowanej Diagnozy wynika, iż w Gminie Strawczyn stale przybywa mieszkańców, a wskaźniki demograficzne są korzystne. Dlatego należy podjąć działania mające na celu zapewnienie życia na jak najwyższym poziomie osobom już żyjącym na terenie gminy oraz zwiększające atrakcyjność gminy dla jej potencjalnych przyszłych mieszkańców. W związku z powyższym pierwszy cel strategiczny odnosi się do wzmocnienia atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Na warunki życia w danym miejscu ma wpływ wiele czynników, m.in. jakość środowiska naturalnego i przestrzeni publicznej, jak i ogólnodostępna infrastruktura, a także usługi publiczne czy możliwości jakie daje mieszkańcom gmina na zagospodarowania czasu wolnego.

W celu poprawy jakości i ochrony środowiska naturalnego należy podjąć szereg powiązanych ze sobą działań. Jednym z nich jest ograniczenie niskiej emisji poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach podmiotów gospodarczych, a także indywidualnych gospodarstw domowych. W związku z powyższym należy wykorzystać odnawialne źródła energii (OZE) w sektorze publicznym, przeprowadzić termomodernizację obiektów, jak i zachęcać przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe do zastąpienia instalacji opartych na paliwach stałych, instalacjami do produkcji ciepła z odnawialnych źródeł, takich jak biomasa, promieniowanie słoneczne, biogaz, geotermia. W ramach wdrażania Strategii gmina będzie realizować projekty z zakresu modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, a także projekty wspierające ograniczenie niskiej emisji w budynkach jednorodzinnych. Również istotne są inwestycje związane z błękitno-zieloną infrastrukturą, które wpływają na ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, zwiększenie efektywności zasobów naturalnych oraz na gospodarkę wodną poprzez zmniejszenie tempa w jakim opady deszczu przedostają się do sieci rzecznej, a także poprzez ochronę zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniami. Zielona infrastruktura może też służyć celom edukacyjnym oraz turystycznym⁴.

Powyższe działania przyczynią się do łagodzenia negatywnych skutków zmian klimatycznych stwarzających duże zagrożenie środowiskowe i społeczne, takich jak: nawalne deszcze w okresie letnim, a także susze, które wpływają na zasoby wodne w kraju. Dlatego bardzo ważne jest podjęcie działań na rzecz adaptacji do zmian klimatu.

Negatywny wpływ na zanieczyszczenie środowiska mają też różnego rodzaju odpady, dlatego tak ważny jest rozwój i wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym. Należy dążyć do tego, aby potencjał produktów został maksymalnie wykorzystany, a po zakończeniu swojego cyklu życia produkt został ponownie użyty, tym samym zapewniając powrót do początku cyklu. Takie działania przyczyniają się do oszczędzania zasobów naturalnych oraz do zmniejszenia liczby wytwarzanych odpadów.

⁴Strona internetowa Interreg Central Europe, interreg-central.eu, *Podręcznik zielonej infrastruktury. Konceptyjne i teoretyczne podstawy, terminy i definicje. Polska wersja skrócona*, interreg-central.eu/Content.Node/MaGICLandscapes-Podrecznik-Zieloney-Infrastruktury.pdf

Duże znaczenie dla środowiska ma gospodarka wodno-ściekowa, dlatego należy dążyć do jej efektywnego rozwoju na terenie całej gminy. Spowoduje to poprawę życia mieszkańców poprzez zaspokojenie ich podstawowych potrzeb, takich jak dostęp do wody czy możliwość korzystania z kanalizacji lub innych sposobów odprowadzania ścieków. Istotna jest dbałość o dobry stan infrastruktury technicznej, zarówno sieciowej, jak i obiektów budowlanych. Tego typu działania są istotne nie tylko ze środowiskowego punktu widzenia, ale też konieczne ze względu na mieszkańców, którym należy zapewnić dostęp do podstawowej infrastruktury i usług.

Wsparciem w realizacji powyższych projektów będą działania edukacyjne, podejmowane w celu uświadamiania społeczeństwa w zakresie korzystania z technologii oszczędnych energetycznie. Istotne jest też, aby edukować społeczeństwo szerzej w zakresie ekologii, a także świadomej konsumpcji oraz szeroko pojętej ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu.

Aby zwiększyć atrakcyjność osiedleńczą, Gmina Strawczyn będzie realizować zadania, które stworzą mieszkańcom nowe możliwości działania – będą mieć zapewnioną wysoką jakość i dostępność usług publicznych oraz szeroką ofertę spędzania czasu wolnego w miejscu zamieszkania lub w jego pobliżu.

Przestrzeń publiczna to obraz wartości wyznawanych przez lokalną społeczność, jej jakość przekłada się na jakość życia mieszkańców i turystów, jest też podstawą budowania wizerunku obszaru. Przestrzeń publiczna jest przedłużeniem przestrzeni prywatnej, którą stanowią ogrody, domy, podwórka, musi ona bazować na kompromisie między jednostkami administracji publicznej a społecznością. W związku z tym gmina podejmie działania mające na celu odpowiednie zagospodarowanie nieużytków, skwerów czy zieleńców, przestrzeni wokół szkół oraz placów zabaw, a także będzie dążyć do stworzenia funkcjonalnego i atrakcyjnego centrum miejscowości Strawczyn, które wpłynie pozytywnie na wizerunek gminy oraz da nowe możliwości do organizowania wydarzeń i poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego, bez konieczności wyjazdu do sąsiednich gmin. Funkcjonalna przestrzeń publiczna powinna charakteryzować się dostępnością dla różnych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych – w tym celu będą sukcesywnie likwidowane wszelkie bariery architektoniczne w obiektach i przestrzeniach publicznych. Z przestrzenią publiczną nierozwalnie wiąże się bezpieczeństwo publiczne, a z perspektywy potencjalnych mieszkańców – jest ono niezwykle istotne. Działaniami związanymi z estetyzacją i funkcjonalnością przestrzeni będzie zapewnienie odpowiedniej jakości i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych, z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego. Estetyczna przestrzeń, bezpieczne układy komunikacyjne, w tym drogi, chodniki i ścieżki rowerowe są ważnym, ale nie jedynym elementem istotnym z punktu widzenia mieszkańców.

Kolejnym istotnym aspektem życia są usługi publiczne – uznaje się, że zapewnienie ich wszystkim, bez wyjątku, to obowiązek państwa i samorządu terytorialnego. Oferowanie wysokiego standardu usług podnosi średni poziom życia mieszkańców oraz wpływa na obraz obszaru jako zharmonizowanego i spójnego środowiska społecznego. Dlatego powinno się stale podnosić standardy funkcjonowania placówek publicznych związanych z warunkami startu życiowego dzieci i młodzieży (żłobek, przedszkola, szkoły, profilaktyka zdrowotna, usługi kulturalne i sportowe) oraz opieki związanej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Z opracowanej Diagnozy wynika, iż jakość i dostępność opieki żłobkowej jest na niewystarczającym poziomie, w związku z tym samorząd

będzie dążył do poprawy standardów i dostępności opieki nad dziećmi do lat trzech, opieki przedszkolnej oraz szkolnej z myślą o obecnych i przyszłych mieszkańcach gminy. Wsparciem będzie również objęta grupa osób wykluczonych społecznie (mieszkania komunalne, pomoc społeczna, publiczna ochrona zdrowia). Strategia zakłada również działania prowadzące do poprawy jakości i dostępności usług zdrowotnych. Ważne będzie wdrożenie zadań mających na celu rozpoznanie oraz zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie działalności samorządu.

Szansą na rozwój Gminy Strawczyn i polepszenie jakości życia mieszkańców jest dalsze rozwijanie możliwości załatwiania zdalnie spraw administracyjnych (szeroka gama wysokiej jakości e-usług wraz ze szkoleniem/edukowaniem mieszkańców w tym zakresie). Warto dążyć do tego, aby wszelkie sprawy administracyjne mieszkańcy mogli załatwiać on-line. Wiąże się to jednak z ryzykiem wykluczenia cyfrowego niektórych z nich (m.in. osób starszych, których na terenie gminy jest dużo). Dlatego ważne jest podjęcie działań edukacyjnych w zakresie korzystania z zasobów sieci oraz znajomości usług oferowanych przez Internet. Reasumując – aby gmina mogła stanowić atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i odpoczynku, konieczna jest transformacja cyfrowa gospodarki, polegająca w szczególności na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzenie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych. Zakładane w Strategii działania dążą do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszej przestrzeni do życia.

Cel strategiczny 2. Mocny kapitał społeczny

Gmina swoimi działaniami powinna wspierać stabilny rozwój gospodarczy i społeczny mieszkańców oraz ich integrację.

Przedsiębiorczość jest uważana za główny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego, a także kluczowy warunek osiągnięcia konkurencyjności gospodarki w kraju. Działania zmierzające do poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw powinny przyczynić się do podnoszenia konkurencyjności gospodarki, rozumianej jako długookresowa zdolność do sprostania konkurencji zewnętrznej. Badania ankietowe przeprowadzone na potrzeby Diagnozy wykazały niezadowolenie mieszkańców z jakości i dostępności miejsc pracy na terenie gminy, dlatego należy dążyć do rozwoju przedsiębiorczości zapewniając wsparcie w założeniu działalności oraz już istniejącym przedsiębiorstwom, co przyczyni się do powstawania nowych, trwałych miejsc pracy oraz będzie pobudzało przedsiębiorców do dalszego inwestowania. Postawy przedsiębiorczości powinno się budować od najmłodszych lat, między innymi przez odpowiednio organizowane i dobierane zajęcia dodatkowe czy dedykowane programy wzmacniające umiejętności dzieci i młodzieży w tym zakresie lub konkursy zachęcające do poruszania się w tej dziedzinie. Coraz bardziej popularna staje się idea uczenia przez całe życie, dlatego należy podnosić kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób dorosłych i starszych. W ciągu ostatnich lat znacznie rozwinęły się technologie związane z branżą informatyczną. W wielu zawodach, pracować można w firmach znajdujących się w znacznej odległości od miejsca zamieszkania, również nauka może odbywać się zdalnie. Dlatego należy tworzyć warunki do pracy zdalnej i nauki zdalnej, m.in. poprzez umożliwienie dostępu do szerokopasmowego Internetu na obszarze całej gminy. Duży wpływ na gospodarkę

gminy mają też uzbrojone tereny inwestycyjne znajdujące się na jej terenie, dlatego należy zadbać o odpowiednią ich ilość.

Rozwój gospodarczy powiązany jest z rozwojem społecznym, który będzie realizowany przez zadania dążące do włączenia społecznego oraz zaangażowania mieszkańców w działania samorządu. W tym celu będą realizowane zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi, budowania zaufania między mieszkańcami a samorządem poprzez partycypacyjne zarządzanie gminą oraz współpracę w partnerstwie międzysektorowym. Mieszkańcy związani ze swoim miejscem zamieszkania i zintegrowani ze sobą chętnie angażują się we współpracę z samorządem. W związku z tym ważne jest wspieranie lokalnych tradycji oraz wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historycznego gminy m.in. związku pisarzy polskich Henryka Sienkiewicza oraz Stefana Żeromskiego z Gminą Strawczyn.

Mocny kapitał społeczny budowany jest również poprzez włączanie w życie społeczne ludzi zagrożonych wykluczeniem i szerokie działania aktywizujące oraz stworzenie warunków do jak najdłuższej aktywności seniorów (np. klub seniora, dzienny dom opieki), działania te mogą być dodatkowo wspierane poprzez rozwój wolontariatu. Jednym z realizowanych zadań mających duży wpływ na wzmocnienie kapitału społecznego jest planowana budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego na terenie gminy, w którym opieką będą objęte osoby niepełnosprawne. Ponadto wdrażane będą programy rozwijające kompetencje kluczowe mieszkańców, które mają znaczenie także w kontekście umiejętności wykorzystywanych do aktywności gospodarczej. Należy również kłaść nacisk na edukację w zakresie cyberbezpieczeństwa. Zarówno dzieci jak i osoby dorosłe korzystające z Internetu narażone są na utratę danych, dlatego ważne jest prowadzenie działań informacyjnych w szkołach oraz miejscach pracy, klubach seniora i innych miejscach publicznych.

3.2.1. Projekty strategiczne

Osiągnięcie celów będzie możliwe dzięki realizacji zadań i konkretnych projektów. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* złożona jest z zadań (tabela 5), które powinny być realizowane w założonym czasie. Nie są one uszczegółowione co do zakresu, kwot czy wskaźników. Istotne jest, aby samorząd, jak i ewentualni partnerzy oraz inne podmioty, realizowały projekty wpisujące się w te zadania.

W ramach Strategii określono projekty strategiczne, a więc takie, które w pierwszej kolejności powinny być zrealizowane, gdyż są priorytetowe i ich efekty bezpośrednio przełożą się na założone cele. Projekty te przyczynią się do rozwiązania kluczowych problemów, zmniejszą bariery rozwojowe i wzmocnią lokalny potencjał.

Projekty strategiczne mają zarówno charakter inwestycyjny, jak i nieinwestycyjny. Odnoszą się do kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Mają charakter zintegrowany i przekrojowy, są komplementarne i jednocześnie odnoszą się do największych potrzeb oraz potencjałów rozwojowych gminy, a ich realizacja spowoduje osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na rozwój tego obszaru. Poniżej, w formie tabeli, przedstawione zostały projekty wraz z podaniem szacunkowego kosztu ich realizacji, planowanego okresu realizacji i potencjalnych źródeł finansowania.

Projekty strategiczne do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*:

1. Zbudowanie rozpoznawalnego, rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn.
2. Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami, w tym powstanie sieci ścieżek rowerowych.
3. Wzmocnienie potencjału osiedleńczego Gminy Strawczyn.
4. Wzmocnienie potencjału społecznego na terenie Gminy Strawczyn.

Tabela 6 Projekt strategiczny nr 1

Tytuł projektu strategicznego	<i>Zbudowanie rozpoznawalnego, rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn</i>		
Lokalizacja	Strawczyn	Okres realizacji	2022–2027
Szacowana wartość	50 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	7,5 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja bezzwrotna	42,5 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027/Krajowy Plan Odbudowy		
Dodatkowe i/lub alternatywne źródło finansowania	Zgodnie z tabelą nr 10		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy poprzez zagospodarowanie przestrzeni oraz wykreowanie rekreacyjnego charakteru miejscowości Strawczyn, która stanie się miejscem integracji mieszkańców gminy. Realizacja zadania przyczyni się do nadania terenom i obiektom miejscowości nowych funkcji społecznych, kulturowych i przestrzenno-funkcjonalnych. Na terenie objętym projektem powstanie uporządkowana i bezpieczna przestrzeń publiczna. Można będzie tutaj organizować wydarzenia kulturalne, zawody sportowe, pikniki rodzinne i podejmować inne działania w celu integracji mieszkańców.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykreowanie miejscowości Strawczyn jako ośrodka wzrostu lokalnego; 2. Rewitalizacja przestrzeni publicznych w celu integracji i pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców; 3. Wzmocnienie rekreacyjnego charakteru centrum miejscowości; 4. Rozbudowa terenów turystycznych i rekreacyjnych wokół zalewu w Strawczynie; 5. Modernizacja i rozbudowa Obiektów Sportowo-Rekreacyjnych Samorządowego Centrum Kultury, Sportu i Czytelnictwa w Strawczynie; 6. Budowanie wizerunku gminy z wykorzystaniem postaci oraz scen z twórczości Stefana Żeromskiego i Henryka Sienkiewicza; 7. Poprawa estetyki przestrzeni i obiektów oraz ładu przestrzennego w Strawczynie; 8. Rozwój usług publicznych. <p>Zadania przewidziane w projekcie będą mogły być realizowane w formule partnerskiej z pozostałymi gminami należącymi do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych gminy i ewentualnych partnerów oraz możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Strawczyn, ewentualni partnerzy		

<p>Potrzeba realizacji projektu</p>	<p>Miejscowość Strawczyn jest ośrodkiem administracyjnym, mieszkaniowym oraz usługowym i oświatowym, stanowi w strukturze gminy najsilniej wyodrębnioną miejscowość pod względem przestrzennym, wynika to z jego funkcji centrotwórczej i ponadlokalnej.</p> <p>Realizacja projektu wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzeby wzmocnienia funkcji centrotwórczej oraz ponadlokalnej miejscowości Strawczyn; • potrzeby stworzenia bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych, które będą dostępne dla dzieci, młodzieży, osób starszych i z niepełnosprawnościami; • potrzeby wypromowania przestrzeni publicznych na terenie Strawczyna, stan tej przestrzeni świadczy o standardzie i atrakcyjności przestrzennej całej gminy; • wykorzystania potencjału wskazanego w SWOT Gminy Strawczyn jakim jest literacki charakter gminy wynikający ze związania Henra Sienkiewicza i Stefana Żeromskiego z tym terenem; • potrzeby wzmocnienia potencjału gminy wskazanego przez mieszkańców w badaniu ankietowym przeprowadzonym w terminie 13.10–03.11.2021 r., w którym 77 % respondentów oceniło dobrze i bardzo dobrze dostępność i jakość infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Dlatego część zadań przewidzianych do realizacji w projekcie koncentruje się na modernizacji i zagospodarowaniu obiektów sportowo-rekreacyjnych znajdujących się w miejscowości Strawczyn.
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie mieszkańcom możliwości działania; • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoka jakość i dostępność usług publicznych; • Integracja i budowanie tożsamości; • Włączenie społeczne.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 2: <i>Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami, w tym powstanie sieci ścieżek rowerowych</i>, oraz projektem nr 4: <i>Wzmocnienie potencjału społecznego na terenie Gminy Strawczyn</i>.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeniach publicznych”, „Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych”, „Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury”; „Przygotowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ochrona terenów cennych przyrodniczo na terenie Gminy Strawczyn – ścieżka dydaktyczna;</i> • <i>Rozbudowa infrastruktury sportowej i doposażenie pracowni matematyczno-przyrodniczych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Strawczyn.</i>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadanie rekreacyjnego i integracyjnego charakteru miejscowości Strawczyn; • zwiększenie atrakcyjności miejscowości Strawczyn; • zwiększenie integracji mieszkańców;

- zdrowy i aktywny tryb życia mieszkańców;
- wysokiej jakości i ilości oferta spędzania czasu wolnego;
- wysoka estetyka, funkcjonalność i ład przestrzenny miejscowości Strawczyn.

Wskaźniki produktu:

1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha];
2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury [szt.];

Wskaźniki rezultatu:

1. Ludność mieszkająca na obszarach zrewitalizowanych [os.];
2. Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury [os.];
3. Liczba osób biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez gminę [os.].

Opracowanie własne

Tabela 7 Projekt strategiczny nr 2

Tytuł projektu strategicznego	Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami, w tym powstanie sieci ścieżek rowerowych		
Lokalizacja	Gmina Strawczyn	Okres realizacji	2022–2027
Szacowana wartość	30 mln zł		
Środki własne realizatorów projektu	4,5 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne - dotacja	25,5 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027/ Krajowy Plan Odbudowy/Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej		
Dodatkowe i/lub alternatywne źródło finansowania	Zgodnie z tabelą nr 10		
Cel i zakres rzeczowy projektu (konceptcja)	<p>Głównym celem projektu jest rozwój zrównoważonego transportu publicznego łączącego Gminę Strawczyn z Kielcami, który będzie wspierany budową sieci ścieżek rowerowych umożliwiających podróże mieszkańcom po okolicznych miejscowościach Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>Zadania realizowane w ramach projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój transportu niskoemisyjnego na terenie gminy; 2. Budowa sieci ścieżki rowerowej łączącej gminę z Kielcami oraz szlakiem Euro Velo 11; 3. Budowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy. <p>Zadania przewidziane w projekcie będą mogły być realizowane w formule partnerskiej z pozostałymi gminami należącymi do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych gminy i ewentualnych partnerów oraz możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Strawczyn, ewentualni partnerzy, w tym szczególnie gminy KOF		
Potrzeba realizacji projektu	<p>Potrzeba realizacji projektu poparta jest Drzewem problemów, w którym jedną z przyczyn hamujących rozwój gminy jest niewystarczająca jakość i dostępność komunikacji publicznej.</p> <p>Ponadto projekt wpisuje się w oczekiwane skutki interwencji działań podjętych w ramach realizacji celu operacyjnego 3.3 <i>Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu</i>, które zostały opisane w SRWS 2030+ dla OSI KOF, do którego przynależy również Gmina Strawczyn.</p> <p>Kolejna z potrzeb realizacji zadań w projekcie wynika z przeprowadzonego w dniach 11–31.01.2022 r. badania ankietowego podczas którego 54% mieszkańców wskazało funkcję turystyczno-rekreacyjną jako jeden z głównych kierunków rozwoju gminy. Wpływ na rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych będzie miała rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.</p>		
Cele szczegółowe, działania	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego; 		

priorytetowe, które realizuje projekt	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie mieszkańcom możliwości działania. Działania priorytetowe: <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury komunalnej; • Zagospodarowanie czasu wolnego.
Komplementarność z innymi projektami	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1: <i>Zbudowanie rozpoznawalnego, rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn</i> oraz projektem nr 4: <i>Wzmocnienie potencjału społecznego na terenie Gminy Strawczyn</i>.</p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeniach publicznych”, „Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych”, „Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury”; „Przygotowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ochrona terenów cennych przyrodniczo na terenie Gminy Strawczyn – ścieżka dydaktyczna;</i> • <i>Ochrona terenów cennych przyrodniczo na terenie Gminy Strawczyn – ścieżka narciarsko-biegowo-rowerowa.</i>
Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • propagowanie zdrowego, aktywnego trybu życia; • poprawa jakości życia mieszkańców; • obniżenie niskiej emisji; • zróżnicowana i wysokiej jakości oferta spędzania czasu wolnego; • lepsze połączenie i dostępność komunikacyjna z miastem wojewódzkim; • umocnienie efektywnej współpracy partnerskiej z gminami KOF. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Długość wspartych ścieżek rowerowych [km]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób korzystających z dróg dla rowerów [os./rok];

Opracowanie własne

Tabela 8 Projekt strategiczny nr 3

Tytuł projektu strategicznego	Wzmocnienie potencjału osiedleńczego Gminy Strawczyn		
Lokalizacja	Gmina Strawczyn	Okres realizacji	2022–2027
Szacowana wartość	60 mln zł		
Środki własne	9 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	51 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027/ Krajowy Plan Odbudowy		
Dodatkowe i/lub alternatywne źródło finansowania	Zgodnie z tabelą nr 10		
Cel i zakres rzeczowy projektu (koncepcja)	<p>Celem projektu jest wzrost atrakcyjności Gminy Strawczyn jako miejsca do zamieszkania. W ramach projektu będą realizowane zadania mające na celu zwiększenie dostępności do usług publicznych i komunalnych, poprawę jakości środowiska oraz działania stymulujące wzrost aktywności społecznej mieszkańców. Projekt zakłada również realizację działań wpływających na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz rozwój gospodarczy gminy. Osiągnięcie zakładanego celu będzie możliwe poprzez realizację zadań inwestycyjnych oraz miękkich.</p> <p>Zadania przewidziane do realizacji w ramach projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej; 2. Instalacje OZE oraz wymiana niskosprawnych kotłów na paliwa stałe w budynkach jednorodzinnych; 3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy; 4. Budowa „Oazy Ciszy” w Strawczynku; 5. Modernizacja rezerwatu Perzowa Góra; 6. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej; 7. Realizacja zadań z zakresu bioretencji i zaopatrzenia w wodę oraz wprowadzenie systemu monitorującego awarie; 8. Zwiększenie dostępności do e-usług publicznych; 9. Poprawę dostępu do wysokiej jakości usług publicznych w tym do podstawowej opieki medycznej oraz żłobkowej i przedszkolnej; 10. Budowa Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Gminie Strawczyn; 11. Budowa i modernizacja świetlic na terenie gminy; 12. Ochrona i zagospodarowanie obiektów cennych przyrodniczo na terenie gminy; 13. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Strawczyn; 14. Przygotowanie terenów pod budownictwo wielorodzinne i jednorodzinne. <p>Zadania przewidziane w projekcie będą realizowane samodzielnie przez gminę lub w części w formule partnerskiej z pozostałymi gminami należącymi do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych gminy i ewentualnych partnerów oraz możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów.</p>		

<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Strawczyn, ewentualni partnerzy</p>
<p>Potrzeba realizacji projektu</p>	<p><i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn</i> wskazała zarówno problemy z jakimi boryka się gmina, jak i jej potencjały rozwojowe. Z opracowanej <i>Diagnozy</i> wynika, że mocną stroną gminy jest stale wzrastająca liczba mieszkańców, dlatego projekty wskazane do realizacji będą koncentrować się na wykorzystaniu potencjału osiedleńczego gminy oraz na niwelowaniu problemów jakie wynikają ze zwiększającej się liczby ludności na terenie gminy.</p> <p>Realizacja projektu wynika z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrzeby wykorzystania i wzmocnienia potencjału gminy jakim jest stale zwiększająca się liczba mieszkańców; • badania ankietowego przeprowadzonego w dniach 11–31.01.2022 r., w którym 53% respondentów wskazało, iż tworzenie gminy zaspakajającej wszystkie podstawowe potrzeby powinno być głównym kierunkiem rozwoju; • wzmocnienia atrakcyjności gminy do osiedlania się, którą 74% respondentów oceniło dobrze i bardzo dobrze w badaniu ankietowym przeprowadzonym w dniach 13.10–03.11.2021 r.; • znielowania problemu wskazanego w SWOT Gminy Strawczyn jakim jest niewystarczająca jakość i dostępność usług podstawowej opieki zdrowotnej ; • zwiększenia liczby nowych mieszkańców gminy; • wzmocnienie potencjału przyrodniczego wskazanego w SWOT jakim są obszary prawnie chronione występujące na terenie gminy.
<p>Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt</p>	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego; • Stworzenie mieszkańcom możliwości działania; • Podniesienie aktywności gospodarczej; • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji; • Rozwój infrastruktury komunalnej; • Wysoka jakość i dostępność usług publicznych; • Cyfryzacja; • Wspieranie przedsiębiorczości; • Integracja i budowanie tożsamości • Włączenie społeczne.
<p>Komplementarność z innymi projektami</p>	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1: <i>Zbudowanie rozpoznawalnego, rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn</i> oraz projektem nr 2: <i>Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami, w tym powstanie sieci ścieżek rowerowych.</i></p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeniach publicznych”, „Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych”, „Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury”; „Przygotowanie terenów pod zabudowę wielorodzinną”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wdrożenie systemu efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie gminy Strawczyn;</i> • <i>Budowa oczyszczalni ścieków w Korczynie wraz z budową kanalizacji sanitarnej w msc. Korczyn, Akwizgran, Małogoskie gmina Strawczyn.</i>
<p>Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki</p>	<p>Projekt przyczyni się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podniesienia komfortu życia mieszkańców; • wzrostu dostępności do wysokiej jakości usług społecznych na obszarze gminy; • poprawy jakości powietrza; • ochrony środowiska; • podniesienia świadomości ekologicznej; • wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców; • rozwoju gospodarczego gminy; • stworzenia możliwości dalszego zagospodarowania terenów pod zabudowę nowych posesji. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [km]; 2. Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków [km]; 3. Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej [m²]. 4. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]; 5. Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych [ha]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę [os.]; 2. Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia [os.]; 3. Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) [MWh/rok]; 4. Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO²]; 5. Ilość osób starszych oraz z niepełnosprawnościami objętych wsparciem [os.].

Opracowanie własne

Tabela 9 Projekt strategiczny nr 4

Tytuł projektu strategicznego	Wzmocnienie potencjału społecznego na terenie Gminy Strawczyn		
Lokalizacja	Gmina Strawczyn	Okres realizacji	2022–2027
Szacowana wartość	20 mln zł		
Środki własne	3 mln zł – 15%		
Finansowanie zewnętrzne – dotacja	17 mln zł – 85%		
Najbardziej prawdopodobne źródło finansowania	Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027		
Alternatywne lub dodatkowe źródła finansowania	Zgodnie z tabelą nr 10		
Cel i zakres rzeczowy projektu (konceptja)	<p>Celem projektu jest wzmocnienie potencjału społecznego poprzez podjęcie działań z zakresu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych mieszkańców. Działania będą w szczególności skierowane na wsparcie osób dorosłych w zakresie umiejętności i kompetencji podstawowych, w tym cyfrowych. W projekcie zostaną również podjęte działania prowadzące do budowania relacji międzyludzkich i wzmacniania więzi między mieszkańcami, a także budowania tożsamości mieszkańców.</p> <p>Zorganizowane będą kursy zawodowe i szkolenia. Projekt przyczyni się do budowania postawy przedsiębiorczości od najmłodszych lat, między innymi przez odpowiednio organizowane i dobierane zajęcia dodatkowe czy dedykowane programy wzmacniające umiejętności dzieci i młodzieży. Projekt ma na celu także aktywizację społeczną seniorów i integrację międzypokoleniową oraz kampanię promującą zdrowy styl życia, ekologię, przeciwdziałanie zmianom klimatu i e-kompetencje mieszkańców, a także uruchomienie programu wspierającego inicjatywy oddolne. Kluczowe jest stworzenie zachęt do zatrudniania, tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości, w tym do sektorów zielonych i cyfrowych. Projekt przewiduje również działania mające na celu wspieranie lokalnych produktów i promocję gminy na obszarze województwa.</p> <p>W ramach projektu będą realizowane również wydarzenia kulturalne, sportowe oraz historyczne.</p> <p>Zadania przewidziane w projekcie będą realizowane samodzielnie przez gminę lub w części w formule partnerskiej z pozostałymi gminami należącymi do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt zostanie zrealizowany w podziale na etapy, w zależności od możliwości finansowych gminy i ewentualnych partnerów oraz możliwych źródeł finansowania, które mogą być różne dla poszczególnych etapów.</p>		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Strawczyn, ewentualni partnerzy		
Potrzeba realizacji projektu	<p>W badaniu ankietowym (13.10–03.11.2021r.) 56% respondentów wskazało wspieranie przedsiębiorczości jako jeden z priorytetów mających wpływ na rozwój Gminy Strawczyn. Dlatego warto podejmować działania wspierające i wzmacniające aktywność gospodarczą mieszkańców.</p> <p>Ponadto realizacja projektu wynika z potrzeby rozwiązania problemów wskazanych w SWOT m.in.: niezadowalającej liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji</p>		

	społecznych w gminie oraz brakiem meldunku części osób osiedlających się na terenie gminy.
Cele szczegółowe, działania priorytetowe, które realizuje projekt	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie mieszkańcom możliwości działania; • Podniesienie aktywności gospodarczej; • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców. <p>Działania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyfryzacja; • Wspieranie przedsiębiorczości; • Integracja i budowanie tożsamości; • Włączenie społeczne.
Komplementarność z innymi projektami	<p>Projekt wykazuje szczególną komplementarność z projektem strategicznym nr 1: <i>Zbudowanie rozpoznawalnego rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn.</i></p> <p>Projekt będzie komplementarny także z innymi projektami, które nie zostały wskazane jako projekty strategiczne, ale będą realizowane w ramach zadań: „Zwiększenie oferty publicznych usług kulturalnych”, „Wspieranie twórczości lokalnej oraz lokalnych tradycji”, „Wspieranie rozwoju wolontariatu”.</p> <p>Projekt będzie komplementarny również z projektami już zrealizowanymi bądź będącymi w trakcie realizacji, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>AKTYWNI RODZICE - SZCZĘŚLIWE DZIECI;</i> • <i>Akademia Rozwoju Kompetencji Kluczowych.</i>
Prognozowane rezultaty oraz produkty i ich wskaźniki	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zintegrowanie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; • aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców gminy; • wzrost przedsiębiorczości mieszkańców; • zwiększenie szans na podjęcie pracy; • wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców; • dopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. <p><i>Wskaźniki produktu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.]; 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]. <p><i>Wskaźniki rezultatu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]; 2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu [os.].

Opracowanie własne

Wskazane w tabelach 6–9 projekty strategiczne zostały wybrane do realizacji jako najważniejsze, ze względu na to, że wykorzystują endogeniczne potencjały gminy w taki sposób, aby posiadane zasoby wzmocniły lokalną gospodarkę i skuteczny rozwój społeczny, z uwzględnieniem wymiaru środowiskowego i przestrzennego. Ostateczny kształt projektów został wypracowany we współpracy przedstawicieli władz gminy (zarówno organu wykonawczego jak i stanowiącego), eksperta zewnętrznego współpracującego z gminą przy opracowaniu dokumentu, mieszkańców gminy oraz przedstawicieli sektora gospodarczego i społecznego, podczas spotkań oraz procesu konsultacji społecznych. Oparcie niniejszej Strategii na osiedleńczym potencjale gminy oraz jej związku z wielkimi polskimi pisarzami, w połączeniu z działaniami z zakresu rozwoju przedsiębiorczości, wzmocnienia kapitału społecznego i wsparcia aktywności społecznej mieszkańców z zastosowaniem nowych technologii (m.in. cyfryzacja), jest szansą na rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy. Projekty strategiczne opierają się nie tylko na potencjałach rozwojowych, ale są również odpowiedzią na potrzeby wynikające z Diagnozy i zgłaszane przez mieszkańców.

3.2.2. Szacunkowe ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* obejmują projekty strategiczne, które wynikają z planów projektowych Gminy Strawczyn, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez mieszkańców. Ponadto plany projektowe odpowiadają na możliwości ich sfinansowania z uwzględnieniem sytuacji budżetowej gminy, ponieważ „wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczania subwencji wyrównawczej na 2022 r.” wynosi 1 412,41 zł (przy wskaźniku dla Polski – 2 122,33 zł), co oznacza niedostateczną samodzielność finansową jednostki i w istotny sposób determinuje zdolność realizacji długookresowych zadań rozwojowych inwestycyjnych i nieinwestycyjnych.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu, z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 – publiczne i prywatne środki krajowe, w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej). Realizacja Strategii i dobór źródeł finansowania będzie procesem dynamicznym, jednak kluczowymi źródłami finansowania projektów, poza budżetem gminy, będą programy polityki spójności i polityki rolnej UE na lata 2021–2027 oraz Krajowy Plan Odbudowy.

Polityka spójności na lata 2021–2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Wspólna polityka rybołówstwa obejmie Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR). Fundusze te wzajemnie się uzupełniają. W odniesieniu do Krajowego Planu Odbudowy należy zauważyć, że środki dostępne w ramach Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności traktowane są na poziomie unijnego budżetu jako oddzielny element nowej architektury wspólnotowych finansów, a ich celem jest ograniczenie negatywnego wpływu pandemii COVID-19 na gospodarkę Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby wzmocnienia jej odporności na podobne tego typu sytuacje w przyszłości. Fundusze te podlegają nieco innym zasadom podziału niż ma to miejsce w przypadku

polityki spójności, gdzie pewnym standardem jest podejście regionalne. W zakresie programów polityki rolnej Unii Europejskiej 2021–2027 nastąpiło przesunięcie w programowaniu Wspólnej Polityki Rolnej (wydłużenie PROW 2014–2020 o dwa lata, przy jednocześnie zwiększonej alokacji na niektóre działania), a programowanie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) na lata 2023–2027 jest na wczesnym etapie. W ramach wydłużonej realizacji PROW 2014–2020, wdrażane będzie nadal wsparcie ukierunkowane na inwestycje w infrastrukturę techniczną obszarów wiejskich (tj. gmin wiejskich oraz gmin miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 000 mieszkańców).

Poza wskazanymi powyżej źródłami i instrumentami finansowania, jako źródła finansowania Strategii należy wziąć pod uwagę także różne programy krajowe, takie jak Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych czy Program Inwestycji Strategicznych i inne środki z budżetu państwa, pozostające do dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy. Istotne mogą też być, inne niż w ramach Unii Europejskiej, fundusze ze źródeł europejskich, np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Duże znaczenie w pozyskiwaniu funduszy na realizację projektów ma członkostwo Gminy Strawczyn w Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym.

Przy tworzeniu ram finansowych warto wziąć pod uwagę analizę dochodów i wydatków gminy z ostatnich kilku lat oraz aktywność gminy w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z wynikami Diagnozy, dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykazywały się tendencją wzrostową na przestrzeni lat 2017–2019. Na podstawie dochodów ogółem, a także dochodów własnych, można określić sprawność finansową danej jednostki – obrazuje ją procentowy wskaźnik dochodów własnych w dochodach ogółem. Udział tych dochodów w dochodach ogółem gminy rośnie i w 2019 roku wynosił 31,8% – wzrost o 1,65 punktu procentowego w stosunku do 2015 roku. Dochody budżetu ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie w 2019 roku wynosiły 5 591 zł. W Gminie Strawczyn udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w postaci wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych wykazuje tendencję wzrostową, w stosunku do gmin sąsiednich wskaźnik w 2019 r. utrzymany był na poziomie średnim. Poza dochodami, odzwierciedleniem sytuacji finansowej gminy są jej wydatki. W przypadku Gminy Strawczyn wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku wynosiły 5 855 zł i w porównaniu do poprzednich trzech lat wskazywały tendencję wzrostową. Ważnym aspektem zdolności inwestycyjnych Gminy Strawczyn jest wykorzystanie środków unijnych na zadania realizowane przez gminę. Aktywność w tym zakresie odzwierciedla liczba umów/decyzji o dofinansowanie. Gmina Strawczyn wśród gmin sąsiednich w zakresie aktywności w zdobywaniu środków z programów operacyjnych – w 2019 r. plasowała się na ostatnim miejscu, na terenie gminy pozyskano dofinansowanie na realizację 58 projektów z programów operacyjnych (z czego 55 w ramach RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020)⁵.

---

⁵ Dane GUS.

Pracownicy Urzędu Gminy w Strawczynie, jednostek organizacyjnych, a także instytucji kultury i innych podmiotów, posiadają dużą bazę wiedzy i doświadczeń w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach, m.in.⁶:

- *Wdrożenie systemu efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie gminy Strawczyn*, wartość projektu ogółem: 4 640 000,00 zł, dofinansowanie z UE: 3 944 000,00 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Działanie 6.2. *Promowanie strategii niskoemisyjnych oraz zrównowazona mobilność miejska – ZIT KOF*;
- *Budowa oczyszczalni ścieków w Korczynie wraz z budową kanalizacji sanitarnej w msc. Korczyn, Akwizgran, Małogoskie gmina Strawczyn*, wartość projektu ogółem: 20 753 715,87 zł, dofinansowanie z UE: 12 169 615,87 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Działanie 4.3. *Gospodarka wodno-ściekowa*;
- *Rewitalizacja miejscowości Strawczyn*, wartość projektu ogółem: 7 218 297,93 zł, dofinansowanie z UE: 3 942 201,21 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Działanie 6.5. *Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich*;
- *Ochrona terenów cennych przyrodniczo na terenie Gminy Strawczyn – ścieżka dydaktyczna*, wartość projektu ogółem: 4 387 975,19 zł, dofinansowanie z UE: 3 479 000,64 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Działanie 6.3. *Ochrona i wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo – ZIT KOF*;
- *Budowa przedszkola w Strawczynie w ramach budowy budynku przedszkola i żłobka w Strawczynie*, wartość projektu ogółem: 6 275 694,50 zł, dofinansowanie z UE: 2 499 522,46 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, Działanie 7.4. *Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej*;
- *Budowa Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Strawczynku, gm. Strawczyn*, wartość projektu ogółem: 18 485 389,43 zł, dofinansowanie z UE: 7 625 966,36 zł, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013, Działanie 5.3. *Inwestycje w sferę dziedzictwa kulturowego, turystyki i sportu*;
- *Bajkowe Przedszkole*, wartość projektu ogółem: 327 110,00 zł, dofinansowanie z UE: 278 043,50 zł, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, Działanie 9.1. *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty*
- inne, w tym dofinansowane w ramach środków krajowych.

Gmina Strawczyn posiada również doświadczenie powstałe w wyniku tworzenia ram finansowych dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, np. dla *Programu Rewitalizacji Gminy Strawczyn na lata 2016–2023*.

⁶ Dane z portalu mapadotacji.gov.pl

W tabeli 10 przedstawiono najbardziej prawdopodobne źródła finansowania projektów strategicznych i zadań w ramach celów szczegółowych. Projekty mogą być realizowane w całości z jednego źródła lub częściowo z kilku źródeł, obecnie nie jest możliwe przypisanie z pewnością konkretnego źródła finansowania do konkretnego projektu. W tabeli 11 przedstawiono generalną, przewidywaną kwotę wydatków w ramach poszczególnych celów strategicznych i szczegółowych – koszt realizacji całego planu operacyjnego.

Tabela 10 Możliwe źródła finansowania projektów strategicznych i zadań w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*

Lp.	Źródło finansowania	Obszary wsparcia w ramach zidentyfikowanego źródła finansowania
1.	<i>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)</i>	<p>FEnIKS to następca <i>Programu Infrastruktura i Środowisko</i> (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. W ramach FEnIKS będzie można inwestować w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obniżenie emisyjności gospodarki i transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym; • budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego, o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne; • dokończenie realizacji sieci bazowej TEN-T do roku 2030; • poprawę bezpieczeństwa transportu; • zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia; • wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym.
2.	<i>Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)</i>	<p>Program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: <i>Innowacyjna Gospodarka 2007–2013</i> (POIG) oraz <i>Inteligentny Rozwój 2014–2020</i> (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.</p>
3.	<i>Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS)</i>	<p>Następca <i>Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój</i> (POWER). W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.</p> <p>Program ten będzie szczególnie istotny dla realizacji działania priorytetowego Strategii: <i>Włączenie społeczne</i>, ale częściowo także dla innych działań.</p>
4.	<i>Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)</i>	<p>Program jest następcą programu <i>Polska Cyfrowa</i> (POPC), który w latach 2014–2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na: zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców, zapewnieniu cyberbezpieczeństwa w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, rozwoju gospodarki opartej na danych, wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (JST) i przedsiębiorców.</p> <p>Program ten będzie szczególnie istotny dla realizacji działania priorytetowego Strategii: <i>Cyfryzacja</i>, ale częściowo także dla innych działań.</p>

<p>5.</p>	<p><i>Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027 (FEdŚ)</i></p>	<p>Następca <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020</i>, środki w ramach <i>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego</i> i <i>Europejskiego Funduszu Społecznego+</i>. Priorytety programu⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjna gospodarka; • Region przyjazny dla środowiska; • Mobilność miejska; • Dostępne świętokrzyskie; • Świętokrzyskie dla mieszkańców; • Wspólnota i przestrzeń; • Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców; • Edukacja na wszystkich etapach życia; • Usługi społeczne i zdrowotne; • Aktywni na rynku pracy; • Pomoc techniczna (EFRR); • Pomoc techniczna (EFS+). <p>Przewiduje się, że znaczna część projektów i zadań realizowana będzie właśnie z dofinansowaniem w ramach tego programu. W ramach FEdŚ możliwe będzie finansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transfer technologii i/lub wdrażania wyników prac B+R; • infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, organizacje badawcze; • transformację cyfrową gospodarki, polegającej w szczególności na wdrożeniu programów stymulujących wprowadzanie w sektorze publicznym rozwiązań cyfrowych; • platformy e-usług publicznych; • usługi w zakresie e-zdrowia; • rozwój potencjału instytucji publicznych do prowadzenia interwencji wspierających rozwój przedsiębiorstw; • tereny inwestycyjne oraz infrastrukturę biznesową; • wsparcie JST w tworzeniu warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz obsługi inwestora; • identyfikację nowych kierunków badań naukowych i prac rozwojowych w ramach PPO; • budowę potencjału ośrodków innowacji; • zwiększanie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, w przedsiębiorstwach, inwestycje ograniczające zużycie energii, odzyskiwanie energii w procesie produkcyjnym, zastosowanie efektywnych energetycznie technologii, kompleksową modernizację energetyczną budynków w przedsiębiorstwach, wymianę urządzeń na energooszczędne wraz z instalacją urządzeń OZE;
-----------	--	---

⁷ Priorytety podano na podstawie projektu dokumentu (stan na dzień: 04.03.2022 r.) *Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021–2027*.

		<ul style="list-style-type: none"> • wymianę/modernizację oświetlenia ulicznego na energooszczędne; • wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe; • rozwój infrastruktury kanalizacyjnej zgodnie z priorytetami AKPOŚK; • rozwój infrastruktury w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych, w tym wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi, zgodnie z priorytetami AKPOŚK; • projekty z zakresu rozbudowy systemów wodociągowych; • wsparcie gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; • zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu (z gospodarstw domowych); • inwestycje wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym w przedsiębiorstwach, w tym technologie mało i bezodpadowe, zmniejszenie zużycia surowców (w tym wody), ponowne wykorzystanie surowców i recykling, w tym upcykling materiałów; • rozwój infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej; • ograniczanie antropopresji poprzez budowę i rozwój infrastruktury w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo; • rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, mającej na celu ochronę bioróżnorodności, w tym na obszarach miejskich; • działania w zakresie edukacji, komunikacji i rozpowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony przyrody, przyrodniczego potencjału regionu i zasad ochrony poszczególnych obszarów; • wsparcie systemów publicznego transportu zbiorowego w ramach miast i ich obszarów funkcjonalnych, w tym nisko i zeroemisyjny tabor kołowy; • rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego, z uwzględnieniem zwiększania bezpieczeństwa ruchu; • realizację działań związanych z przygotowaniem planów zrównoważonej mobilności miejskiej przez władze miasta i podmioty zaangażowane w realizację miejskiej polityki transportowej; • zwiększenie dostępności transportowej poprzez budowę, rozbudowę i przebudowę sieci dróg wojewódzkich; • rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego, w tym pozamiejskiego publicznego transportu autobusowego oraz kolei regionalnej, a także jego infrastruktury poprzez unowocześnienie; • inwestycje w infrastrukturę na potrzeby szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu oraz wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia, zakup niezbędnego sprzętu i pomocy dydaktycznych; • inwestycje mające na celu odwrócenie piramidy świadczeń i poprawę dostępu do opieki na obszarach słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenach wiejskich; • wzmocnienie roli POZ w dostarczaniu usług zdrowotnych oraz poprawy dostępności do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i szpitalnej;
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie podmiotów wykonujących działalność leczniczą i placówek opieki długoterminowej do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami; • wzmocnienie potencjału turystycznego zabytków o szczególnym znaczeniu i ich oddziaływania na rozwój gospodarczy; • wspieranie konkurencyjności i odporności sektora turystycznego; • zagospodarowanie terenów i przestrzeni na obszarze rewitalizacji, w tym istniejących terenów zielonych, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych; • tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w szczególności na obszarach wiejskich; • usługę rozwojową, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych (BUR), dla osób, które chcą z własnej inicjatywy podnosić kwalifikacje/kompetencje; • zapewnienie osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu usług społecznych i/lub zdrowotnych w społeczności lokalnej w miejscu zamieszkania przez realizację m.in.: usług opiekuńczych, zdrowotnych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz innowacyjnych usług społecznych.
6.	<i>Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność (RLKS)</i>	<p>Jest to instrument dedykowany przede wszystkim do wsparcia obszarów wiejskich oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach objętych RLKS. Instrument ten jest planowany do wprowadzenia do Programu Regionalnego w perspektywie 2021–2027. RLKS realizowany jest obecnie w ramach PROW, przewidziany do realizacji również w ramach WPR 2021–2027. RLKS oparty jest na metodzie LEADER. Interwencja LEADER ukierunkowana jest na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.</p>
7.	<i>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) Wspólna Polityka Rolna na lata 2023–2027 (WPR 2023–2027)</i>	<p>Dziewięć celów przyszłej WPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie rolnikom godziwych dochodów; • Zwiększenie konkurencyjności; • Pozycja rolnika w łańcuchach wartości; • Rolnictwo i łagodzenie zmiany klimatu; • Wydajne gospodarowanie glebą; • Różnorodność biologiczna i krajobrazy rolnicze; • Zmiany strukturalne i wymiana pokoleń; • Zatrudnienie i wzrost gospodarczy na obszarach; • Zdrowie, żywność i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

8.	<i>Krajowy Plan Odbudowy – w ramach Funduszu Odbudowy</i>	<p>Dokument programowy określający cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. KPO koncentruje swoje działania na sześciu europejskich filarach odpowiedzi na kryzys i budowy odporności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zielona transformacja; 2) transformacja cyfrowa; 3) inteligentny i trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu; 4) spójność społeczna i terytorialna; 5) opieka zdrowotna oraz odporność gospodarcza, społeczna i instytucjonalna; 6) polityki na rzecz następnego pokolenia, takie jak edukacja i umiejętności.
9.	<i>Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL)</i>	<p>RFIL to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce na inwestycje bliskie ludziom. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Środki przekazane przez rząd będzie można wykorzystać na bliskie ludziom inwestycje, m.in. budowę żłobków, przedszkoli czy drogi – a także inne niezbędne lokalnie działania.</p>
10.	<i>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</i>	<p>Program Inwestycji Strategicznych ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.</p>
11.	<i>Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg</i>	<p>Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych) ma na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego. Źródła finansowania Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to wpłaty pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), dotacje z budżetu państwa (w tym z części budżetu, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej), Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek, w których wszystkie akcje (udziały) są własnością Skarbu Państwa.</p>
12.	<i>Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027 (FEdPW)</i>	<p>Dokument ten ma na celu <i>Utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w PW+</i>. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez koncentrację interwencji na następujących celach szczegółowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzmocnianie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw; • wzmocnianie atrakcyjności osadniczej miast i podniesienie jakości życia mieszkańców w dobie zmian klimatu; • zwiększenie dostępności transportowej makroregionu; • wzrost wykorzystania potencjału turystyki i uzdrowisk dla rozwoju; • zapewnienie efektywnego systemu zarządzania i wdrażania Programu. <p>W ramach FEdPW możliwe będzie finansowanie m.in. na:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • realizację działań mających na celu zwiększanie świadomości przedsiębiorców w zakresie korzyści płynących z transformacji w kierunku cyfrowej i zielonej gospodarki; • rozwój inteligentnych sieci elektroenergetycznych (systemów dystrybucyjnych); • zagospodarowanie wód w zlewniach miejskich; • zakładanie zielono-niebieskiej infrastruktury w mieście; • opracowanie dokumentów planistycznych w zakresie adaptacji do zmian klimatu dla miast PW+; • podnoszenie świadomości ekologicznej i promowanie postaw proekologicznych; • zakup bezemisyjnego taboru tramwajowego i trolejbusowego, a także taboru autobusowego spełniającego wymogi dla „ekologicznie czystych pojazdów”; • budowę, przebudowę i modernizację infrastruktury na potrzeby transportu zbiorowego i komplementarnych form mobilności, w tym integracja różnych form mobilności w postaci centrów przesiadkowych dla transportu publicznego; • digitalizację systemu mobilności w mieście; • wsparcie dla przygotowania Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP); • przebudowę, modernizację lub rewitalizację wybranych odcinków linii kolejowych na kompleksowej sieci TEN-T; • budowę lub przebudowę dróg w celu umożliwienia wykonywania codziennych przewozów publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej; • budowę obwodnic; • budowę infrastruktury ładowania/ tankowania samochodów zeroemisyjnych; • budowę lub modernizację infrastruktury zakładów lecznictwa uzdrowiskowego oraz ich wyposażenie w sprzęt związany ze świadczeniem usług lecznictwa uzdrowiskowego; • modernizację lub budowę obiektów/ przestrzeni stanowiących element zintegrowanego produktu turystycznego; • opracowanie i wdrożenie kompleksowej strategii zarządzania i rozwoju produktu turystycznego, w tym: spójna identyfikacja wizualna, marketing, podział praw i obowiązków pomiędzy partnerami projektu. <p>Przewiduje się, że część projektów i zadań realizowana będzie właśnie z dofinansowaniem w ramach tego programu.</p>
13.	Ewentualne inne fundusze i programy międzynarodowe, europejskie i krajowe.	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11 Generalna, przewidywana kwota wydatków na realizację Strategii, w ramach poszczególnych celów strategicznych

Lp.	Cel szczegółowy	Szacowana kwota wydatków	Wkład własny Realizatorów	Dofinansowanie
1. Gmina Strawczyn atrakcyjnym miejscem do życia				
1.1	Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego	65 mln zł	9,75 mln zł	55,25 mln zł
1.2	Stworzenie mieszkańcom możliwości działania	55 mln zł	8,25 mln zł	46,75 mln zł
2. Mocny kapitał społeczny				
2.1	Podniesienie atrakcyjności gospodarczej	43 mln zł	6,45 mln zł	36,55 mln zł
2.2	Wzrost aktywności społecznej mieszkańców	47 mln zł	7,05 mln zł	39,95 mln zł
SUMA		210 mln zł	31,5 mln zł	178,5 mln zł
W tym projekty strategiczne		160 mln zł	24 mln zł	136 mln zł

Źródło: Opracowanie własne

3.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach głównych, strategicznych i działaniach priorytetowych) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii. Zestawienie tych dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12 Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego ⁸
POZIOM MIĘDZYNARODOWY I KRAJOWY		
1.	<i>Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na lata 2021–2027 w Polsce⁹</i>	Umowa Partnerstwa określa strategiczne kierunki programowania i ustalenia dotyczące skutecznego i efektywnego korzystania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności (FS), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Dokument ten zawiera 6 celów, są to: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej;</i> – <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa;</i>

⁸ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

⁹ Projekt *Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021–2027 w Polsce*, przyjęty przez Radę Ministrów, przekazany do Komisji Europejskiej.

		<ul style="list-style-type: none"> – <i>Lepiej połączona Europa;</i> – <i>Europa o silniejszym wymiarze społecznym;</i> – <i>Europa bliżej obywateli;</i> – <i>Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.</i> <p>Założenia Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w każdy z powyżej wskazanych celów. Cel Strategii <i>Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego</i> – działanie priorytetowe <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji</i> wpisuje się swoimi założeniami w cel Umowy Partnerstwa: <i>Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa</i>. W obu tych dokumentach kładzie się nacisk na efektywność energetyczną i redukcję emisji gazów cieplarnianych, przystosowanie do zmian klimatu, zrównoważoną gospodarkę wodną i ściekową oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym. Założenia Strategii są komplementarne i spójne również z kolejnym celem Umowy Partnerstwa <i>Europa bliżej obywateli</i>. Istotą tego celu <i>jest zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań nakierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywanie ich problemów w oparciu o endogeniczne potencjały</i>. W ramach celu <i>wspierana będzie realizacja przygotowanych na poziomie ponadlokalnym i lokalnym strategii ukierunkowanych na zmiany strukturalne danego obszaru</i>. Niniejsza Strategia stanowi przykład lokalnych strategii, które będą realizowane m.in. za pomocą Innych Inwestycji Terytorialnych (IIT).</p>
<p>2.</p>	<p><i>Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju</i></p>	<p><i>Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju</i>, przyjęta w 2015 r. przez 193 państwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.</p> <p>Analiza spójności dokumentów strategicznych z Agendą ONZ 2030 stanowi swego rodzaju novum w polskiej polityce rozwoju. Zobowiązanie do realizacji Agendy jest dobrowolne i nieumocowane w instrumentach finansowych, z których mogłaby korzystać Polska lub polskie regiony. Niemniej układ celów Agendy wyznacza uniwersalny, globalny model zrównoważonego rozwoju, a sygnatariusze Agendy, w tym Polska, solidarnie zobowiązali się do aktywnej realizacji i monitorowania jej postępu.</p> <p>Cele Agendy, w które bezpośrednio wpisują się założenia Strategii, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;</i> – <i>Cel 4. Zapewnić wszystkim wysokiej jakości edukację oraz promować uczenie się przez całe życie;</i> – <i>Cel 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;</i> – <i>Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;</i> – <i>Cel 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;</i> – <i>Cel 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie</i>

		<p><i>lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymywać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej.</i></p> <p>Spójność założeń Strategii z wyżej wymienionymi celami, przejawia się bezpośrednio lub pośrednio we wszystkich jej celach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cel 1 <i>Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego</i> poprzez adaptację do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji oraz rozwój infrastruktury komunalnej – spójność w szczególności z celami 3, 6, 13, 15 Agendy; 2. Cel 2 <i>Stworzenie mieszkańcom możliwości działania</i> poprzez wysoką jakość i dostępności usług publicznych oraz zagospodarowanie czasu wolnego – spójność w szczególności z celami 3 i 4 Agendy; 3. Cel. 3 <i>Podniesienie atrakcyjności gospodarczej</i> poprzez cyfryzację oraz wspieranie przedsiębiorczości – spójność w szczególności z celami 3, 4, 8 Agendy; 4. Cel. 4 <i>Wzrost aktywności społecznej mieszkańców</i> poprzez integrację i budowanie tożsamości oraz włączenie społeczne – spójność w szczególności z celami 3 i 8 Agendy.
<p>3.</p>	<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</i></p>	<p><i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)</i> jest dokumentem przyjętym przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. i jest on w pełni komplementarny do zapisów <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030</i> w wymiarze terytorialnym oraz zgodny z rozstrzygnięciami funkcjonalno-przestrzennymi zawartymi w <i>Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>. KSRR przewiduje realizację trzech głównych celów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;</i> 2. <i>Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;</i> 3. <i>Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych.</i> <p>W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, <i>Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i> wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celu 1., tj. cel 1.5. <i>Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów;</i> • Celu 2., tj. cel 2.1. <i>Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</i> oraz cel 2.2. <i>Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym;</i> • Celu 3., tj. cel 3.1. <i>Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem</i> oraz cel 3.3. <i>Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.</i>
<p>4.</p>	<p><i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030</i></p>	<p>Głównym celem <i>Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SOR)</i> jest: <i>tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski, przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.</i> Cel ten uwypukla zatem aspekty związane z jakością życia i dobrobytem ludności, stawiając wymiar społeczny na pierwszym miejscu. Wizja gminy: <i>Aktywni mieszkańcy literackiej Gminy Strawczyn współtworzą wspólnotę, która zaspokaja ich potrzeby oraz daje satysfakcję z bycia jej częścią</i> w sposób pośredni koreluje z wyżej wspomnianym celem SOR.</p>

	<p>Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia dokumentu, w które bezpośrednio lub pośrednio wpisują się w założenia niniejszej Strategii:</p> <p><i>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</i></p> <p><i>Obszar: Przemiany strukturalne sektora. Nowe formy działania i współpracy. Nowoczesne instrumenty wsparcia.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Małe i średnie przedsiębiorstwa.</i></p> <p>Należy zwrócić szczególną uwagę na spójność celu szczegółowego: <i>Podniesienie atrakcyjności gospodarczej – działanie priorytetowe: Wspieranie przedsiębiorczości z powyższym celem SOR.</i></p> <p><i>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</i></p> <p><i>Obszar: Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Spójność społeczna.</i></p> <p><i>Obszar: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe. Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Rozwój zrównoważony terytorialnie.</i></p> <p>Należy zwrócić szczególną uwagę na spójność z powyższym celem SOR celów szczegółowych Strategii: <i>Stworzenie mieszkańcom możliwości działania, Podniesienie atrakcyjności gospodarczej oraz Wzrost aktywności społecznej mieszkańców.</i></p> <p><i>Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</i></p> <p><i>Obszar: Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce.</i></p> <p><i>Obszar: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców. Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem.</i></p> <p><i>Obszar: Cyfrowe państwo usługowe.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: E-państwo.</i></p> <p><i>Obszar: Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.</i></p> <p><i>Główne obszary koncentracji działań: Efektywność wykorzystania środków UE.</i></p> <p>Należy zwrócić szczególną uwagę na spójność z powyższym celem SOR celu szczegółowego Strategii <i>Stworzenie mieszkańcom możliwości działania.</i></p> <p>Obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju.</i> • <i>Wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju.</i> • <i>Zrównoważenie systemu energetycznego Polski.</i>
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozwój potencjału środowiska naturalnego na rzecz obywateli i przedsiębiorców.</i> <p>Analizując plan operacyjny dla Gminy Strawczyn (tabela 5) stwierdza się, że powyższe obszary wpływają również na osiągnięcie celów <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i> – szczególnie poprawa jakości kapitału ludzkiego, wzmocnienie cyfrowe i rozwój potencjału środowiska naturalnego.</p>
5.	<p><i>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</i></p>	<p>W systemie dokumentów strategicznych <i>Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</i> (PEP2030) stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów SOR. W związku z powyższym, cel główny PEP2030, tj. <i>Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców</i>, został przeniesiony wprost z SOR.</p> <p>Cele szczegółowe zostały doprecyzowane i określone w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska:</p> <p><i>Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;</i></p> <p><i>Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;</i></p> <p><i>Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.</i></p> <p>Na cele te w sposób bezpośredni lub pośredni odpowiadają w szczególności w Strategii:</p> <p>Cel szczegółowy: <i>Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego</i>, działanie priorytetowe: <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji oraz Rozwój infrastruktury komunalnej.</i></p>
6.	<p><i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i></p>	<p>Cele i kierunki działań <i>Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030</i>, z którymi <i>Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i> jest najmocniej powiązana, to:</p> <p><i>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:</i></p> <p><i>1.1.1. Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu i współpracy,</i></p> <p><i>1.1.2. Wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy w obszarze realizacji zadań publicznych,</i></p> <p><i>1.1.3. Doskonalenie rozwiązań instytucjonalno-prawnych umożliwiających rozwój sektora obywatelskiego,</i></p> <p><i>1.2.4. Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej,</i></p> <p><i>1.2.5. Przeciwdziałanie wykluczeniu przez edukację włączającą.</i></p> <p><i>Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:</i></p> <p><i>2.1. Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,</i></p> <p><i>2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dzieł kultury,</i></p> <p><i>2.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,</i></p> <p><i>2.4. Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę.</i></p> <p>W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę, że jednym z celów szczegółowych <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i> jest <i>Wzrost aktywności społecznej mieszkańców</i> – cel ten w wielu aspektach wpisuje się w powyższe założenia. Wdrożenie Strategii przyczyni się do zwiększenia zaangażowania obywateli w życie publiczne, szczególnie poprzez wspieranie lokalnej aktywności i zachęcanie do realizacji wspólnych inicjatyw czy rozwinięcie partycypacyjnego zarządzania gminą. Wdrażanie Strategii będzie sprzyjać włączeniu społecznemu, szczególnie poprzez zapewnienie udziału w życiu społecznym seniorom i osobom niepełnosprawnym oraz</p>

		aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy, a także poprzez wspieranie rozwoju wolontariatu i ekonomii społecznej.
7.	Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	<p><i>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</i> jest jedną ze strategii rozwoju, o których mowa w <i>Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju</i> (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) i zastępuje <i>Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020</i>, przyjętą uchwałą nr 163 Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2012 r. (M.P. z 2012 r. poz. 839). W Strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków ich rozwoju do 2030 r.</p> <p>Cele i kierunki interwencji, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i>:</p> <p>Cel szczegółowy II <i>Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji II.1 <i>Rozwój liniowej infrastruktury technicznej</i>; • Kierunek interwencji II.2 <i>Dostępność wysokiej jakości usług publicznych</i>; • Kierunek interwencji II.4 <i>Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska</i>; • Kierunek interwencji II.5 <i>Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom</i>. <p>Cel szczegółowy III <i>Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji III.1 <i>Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa</i>; • Kierunek interwencji III.2 <i>Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy</i>; • Kierunek interwencji III.3 <i>Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi</i>; • Kierunek interwencji III.5 <i>Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich</i>. <p>Jednym z elementów przewidzianych do realizacji w ramach <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i> jest budowa lub modernizacja infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich, która będzie prowadzona w sposób zintegrowany z działaniami uzupełniającymi, służącymi zwiększeniu dostępności cyfrowej obszarów wiejskich. Zwiększona będzie dostępność cyfrowa, która coraz silniej warunkuje możliwość upowszechnienia wielu nowych technologii i modeli biznesowych opartych na cyfryzacji i sieci internetowej, w tym Internetu rzeczy, technologii satelitarnych, e-handlu. Planuje się inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, a także wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym.</p> <p>Do najważniejszych pozarolniczych wyzwań o charakterze społeczno-gospodarczym, przed którymi stoją obszary wiejskie niebędące wiejskimi strefami podmiejskimi dużych miast, zaliczono m.in. inwestycje służące poprawie jakości usług podstawowych na obszarach wiejskich, a wśród nich: edukację, opiekę zdrowotną, opiekę nad matką z dzieckiem, osobami niepełnosprawnymi i seniorami, rozwój kapitału społecznego, jak też poprawę jakości działania instytucji publicznych. Planowany jest m.in. rozwój e-usług, zwiększenie dostępu do wysokiej jakości opieki przedszkolnej i żłobkowej, wspieranie rozwoju i uczenia się mieszkańców przez całe życie, w tym w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych, włączenia społecznego.</p>

		Wdrażanie Strategii przyczyni się też do dynamizacji przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych. Strategia przewiduje realizację projektów z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, mieszkalnych i w przedsiębiorstwach, w tym wykorzystanie OZE.
8.	<p><i>Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹⁰ oraz Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK)</i></p>	<p>Akt ten zachowuje moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i może być zmieniany – pierwotnie okres obowiązywania aktu to 22 grudnia 2021 r., jednak art. 566 ust. 2 <i>Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne</i> (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.) został zmieniony przez art. 3. pkt. 5 <i>Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw</i> (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2368) na mocy którego: „przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 88h ust. 13 oraz art. 114 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i mogą być zmieniane”. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są aktualizowane co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji dokumentu, zakończyły się konsultacje społeczne projektu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami, natomiast nie został jeszcze przyjęty projekt aktualizacji, w związku z czym odniesiono się do wersji przyjętej rozporządzeniem w 2016 r.</p> <p><i>Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju (aPWŚK)</i> jest jednym z dokumentów planistycznych opracowanych w celu programowania i koordynowania działań zmierzających do realizacji celów środowiskowych, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niepogarszanie stanu części wód; • osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych; • spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m.in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie); • zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji. <p>Gmina Strawczyn położona jest w dorzeczu Wisły.</p> <p>W załączniku nr 4 do <i>Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</i> przedstawiono inwestycje zgodnie z wymaganiami art. 38j ustawy – <i>Prawo wodne</i>. Na terenie Gminy Strawczyn planowana jest budowa zbiornika wodnego „Wierna Rzeka” na rzece Łososinie. Poniżej przedstawiono dane o stanie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) obszaru dorzecza Wisły, w obrębie których położona jest Gmina Strawczyn.</p> <p>Wody powierzchniowe¹¹:</p>

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1911).

¹¹ Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania

		<p>I. Kod JCWP: RW20005216292:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa JCWP: Wierna Rzeka od źródeł do Kalisza; • Stan/potencjał ekologiczny: dobry i powyżej dobrego; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: powyżej dobrego; • Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona; • Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; • Działania podstawowe z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Strawczyn, budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych, budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków; • Działania uzupełniające z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: <i>Przywrócenie drożności korytarza ekologicznego rzeki Biała Nida i jej dopływów – udroźnienie barier migracyjnych dla organizmów wodnych na rzece Biała Nida i Wierna Rzeka.</i> <p>II. Kod JCWP: RW20005216482:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa JCWP: Bobrza do Ciemnicy; • Stan/potencjał ekologiczny: co najmniej dobry; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: dobry; • Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona; • Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; • Działania podstawowe z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: regularny wywóz nieczystości płynnych; • Działania uzupełniające z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: opracowanie warunków korzystania z wód zlewni. <p>III. Kod JCWP: RW200062164849:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa JCWP: Ostrózek; • Stan/potencjał ekologiczny: co najmniej dobry; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: dobry; • Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona; • Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny; • Działania podstawowe z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych; • Działania uzupełniające z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: opracowanie warunków korzystania z wód zlewni. <p>IV. Kod JCWP: RW20006254449:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa JCWP: Czarna Taraska; • Stan/potencjał ekologiczny: co najmniej dobry; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: dobry; • Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona; • Przypisane cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny;
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Działania podstawowe z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: regularny wywóz nieczystości płynnych; kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata, coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia. <p>V. Kod JCWP: RW200082164899:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa JCWP: Bobrza od Ciemnicy do ujęcia; • Stan/potencjał ekologiczny: zły; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: zły; • Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona; • Przypisane cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny; • Działania podstawowe z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących, regularny wywóz nieczystości płynnych; • Działania uzupełniające z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: opracowanie warunków korzystania z wód zlewni. <p>Wody podziemne¹²:</p> <p>I. Kod JCWPd: PLGW2000101:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa/numer JCWPd: 101; • Stan ilościowy: słaby; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: słaby; • Przypisane cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem; • Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych, opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP), opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP), coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia. <p>II. Kod JCWPd: PLGW200085:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nazwa/numer JCWPd: 85; • Stan ilościowy: dobry; • Stan chemiczny: dobry; • Stan ogólny: dobry; • Przypisane cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy; • Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego: coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/ użytkownika ujęcia. <p>Większość jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach Gminy Strawczyn odznacza się stanem ogólnym dobrym.</p>
--	--	---

¹² Baza danych aPGW (aktualizacja Planów Gospodarowania Wodami) oraz baza danych aPWŚK (aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju), apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania

		<p>Działania wskazane do realizacji w <i>Aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju</i> (aPWŚK) dotyczy przede wszystkim regularnego wywozu nieczystości płynnych przez ich właścicieli oraz modernizacji oczyszczalni ścieków. W Strategii wskazano działania priorytetowe <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji</i> oraz <i>Rozwój infrastruktury komunalnej</i>, które wpisują się w powyższe cele środowiskowe.</p> <p>Działania te wpisują się w cel szczegółowy Strategii <i>Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego</i>.</p> <p>Na terenie Gminy Strawczyn stosowane są liczne mechanizmy pozwalające na odpowiednie gospodarowanie zasobami wodnymi. Należy do nich m.in. ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nawożenie, składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków. Kolejnym ważnym elementem jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwerozwojnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.</p>
9.	<p><i>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły¹³ oraz Mapy zagrożenia powodziowego</i></p>	<p>Art. 566 ust. 2 <i>Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne</i> (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.) został zmieniony przez art. 3. pkt. 5 <i>Ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw</i> (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 2368) na mocy którego: „przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 88h ust. 13 oraz art. 114 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 573 zachowują moc do dnia 22 grudnia 2022 r. i mogą być zmieniane”. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym aktualizowane są co 6 lat. Obecnie trwa proces aktualizacji dokumentu – projekt aktualizacji nie został jeszcze przyjęty, w związku z czym odniesiono się do wersji z 2016 r.</p> <p>Na obszarze Gminy Strawczyn nie występują podtopienia spowodowane ulewnymi deszczami, nie występują również obszary szczególnego zagrożenia powodzią (mapa 7), na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Na terenie gminy nie występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat).</p> <p>W <i>Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</i> Gmina Strawczyn została wskazana jako gmina o nadmiernym poziomie ryzyka powodziowego (4 stopień). W dokumencie tym znajdują się 3 projekty strategiczne, które obejmowałyby Gminę Strawczyn, tj.: <i>Budowa zbiornika wodnego „Wierna Rzeka” na rz. Łososinie, na terenie gmin Łopuszno, Piekoszów i Strawczyn; Budowa suchego zbiornika Ruda Strawczyńska na rzece Olszówka w km 0+590 o poj. 0,52 mln m³ na terenie miejscowości Ruda Strawczyńska oraz Budowa suchego zbiornika Niedźwiedź na rzece Olszówka w km 6+250 o poj. 0,22 mln m³ na terenie miejscowości Strawczynek.</i></p> <p>Zadania określone w Strategii, które najmocniej korelują z zapisami <i>Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</i>, to: działanie</p>

¹³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841).

		<p>priorytetowe <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji</i>, zadania: „Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury”, „Realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej”, „Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych”.</p> <p>Zaplanowane do realizacji zadania i projekty w ramach Strategii, w ramach których konieczne będzie zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, nie będą stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, naruszać planu zarządzania ryzykiem powodziowym, czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. W gospodarce rolnej i leśnej wdrażane będą metody zwiększenia retencji powierzchniowej i podziemnej w celu zapobiegania i niwelowania negatywnych skutków suszy atmosferycznej oraz deficytu wód podziemnych i powierzchniowych.</p>
10.	<p><i>Plan przeciwdziałania skutkom suszy</i>¹⁴</p>	<p>Zgodnie z zapisami Planu: <i>Działania mające na celu wzmocnienie oraz przywrócenie zdolności retencyjnych danego obszaru, takie jak:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>ochrona oraz odbudowa ekosystemów;</i> 2) <i>ochrona oraz odbudowa bioróżnorodności m.in. poprzez renaturyzację i renaturalizację ekosystemów wodnych i od wód zależnych oraz terenów podmokłych, zalesienia, biologizację gleby;</i> 3) <i>wdrażanie zasady zrównoważonego planowania i projektowania obszarów wiejskich (tzw. smart village, wprowadzanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury);</i> 4) <i>zmiany na rzecz ograniczania wodochłonności gospodarki – skutecznie przeciwdziałają skutkom suszy, ale także mają swój pozytywny wpływ na tworzenie gospodarki neutralnej dla klimatu. Zatem działania adaptacyjne stosowane w przeciwdziałaniu skutkom suszy nie tylko minimalizują skutki wystąpienia suszy, ale również przyczyniają się do obniżania zagrożenia występowania tego zjawiska.</i> <p>Zadania określone w Strategii, które najmocniej korelują z zapisami Planu <i>przeciwdziałania skutkom suszy</i>, to: działanie priorytetowe <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji</i>, zadania: „Budowa i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury”, „Realizacja programów z zakresu edukacji ekologicznej”, „Zabezpieczenie przed skutkami nagłych zjawisk atmosferycznych”.</p> <p>W Planie wskazana została: <i>Lista zadań inwestycyjnych Z PPI służących zwiększeniu retencji oraz wspierających przeciwdziałanie skutkom suszy – lista A</i> – jednym ze wskazanych zadań na ww. liście jest <i>Budowa zbiornika wodnego „Wierna Rzeka” na terenie gmin: Łopuszno, Piekosów i Strawczyn.</i> Na zarządzanie ryzykiem suszy przełożenie mają wyniki zagrożenia występowania trzech z czterech typów suszy: <i>rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej.</i> Gmina Strawczyn znajduje się w obszarze zaklasyfikowanym do III klasy zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (słabo zagrożone i umiarkowanie zagrożone). W zakresie zagrożenia suszą hydrologiczną gmina zlokalizowana jest przede wszystkim na obszarze klasy II (umiarkowane zagrożenie), a w kontekście zagrożenia suszą hydrogeologiczną – klasy II (umiarkowanie zagrożone). Ponadto według klas łącznego zagrożenia suszą Gmina Strawczyn jest silnie zagrożona suszą.</p> <p>Plan obejmuje również rekomendowane działania, które należy wdrożyć aby zapobiec skutkom suszy. Rekomendacje dla Gminy Strawczyn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

		<ol style="list-style-type: none"> 2. realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji; 3. analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji; 4. budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych; 5. przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych; 6. przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i o bardzo intensywnym stopniu wykorzystania.
POZIOM REGIONALNY		
11.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	<p>W <i>Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+</i> wskazano 4 cele szczegółowe, w których również zawarto cele operacyjne i kierunki działań. Te, w które bezpośrednio wpisują się założenia <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i>, to:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. <i>Cel strategiczny 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel operacyjny 1.1 Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki,</i> • <i>Cel operacyjny 1.2. Kompetentne kadry dla gospodarki regionu,</i> • <i>Cel operacyjny 1.3. Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu.</i> II. <i>Cel strategiczny 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego,</i> • <i>Cel operacyjny 2.2. Adaptacja do zmian klimatu i zwalczania skutków zagrożeń naturalnych,</i> • <i>Cel operacyjny 2.3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna.</i> III. <i>Cel strategiczny 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel operacyjny 3.1. Silny kapitał społeczny w regionie,</i> • <i>Cel operacyjny 3.2. Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym,</i> • <i>Cel operacyjny 3.3. Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu.</i> IV. <i>Cel strategiczny 4. Horyzontalny – sprawne zarządzanie regionem:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem,</i> • <i>Cel operacyjny 4.2. Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego,</i> • <i>Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa.</i> <p>Wszystkie założenia w <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i>, w tym działania priorytetowe i zadania, wpisują się bezpośrednio lub pośrednio w powyższe cele i kierunki działań. Dla <i>celu 2 Przyjazny dla środowiska i czysty region</i> szczególnie spójne są zadania przewidziane do realizacji w ramach celu szczegółowego <i>Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego</i> oraz projekty strategiczne: nr 2 <i>Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami</i>, w tym</p>

		<p>powstanie sieci ścieżek rowerowych, nr 3 Wzmocnienie potencjału osiedleńczego Gminy Strawczyn.</p> <p>Dla celu 3 Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi szczególnie spójne są zadania przewidziane do realizacji w ramach celów szczegółowych Stworzenie mieszkańcom możliwości działania oraz Wzrost aktywności społecznej mieszkańców, a także projekty strategiczne: nr 1 Zbudowanie rozpoznawalnego, rekreacyjnego, integracyjnego i usługowego charakteru miejscowości Strawczyn, nr 2 Stworzenie systemu zrównoważonego transportu publicznego łączącego gminę z Kielcami, w tym powstanie sieci ścieżek rowerowych oraz nr 3 Wzmocnienie potencjału osiedleńczego Gminy Strawczyn.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę, że w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ Gmina Strawczyn wraz z gminami: Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Morawica, Pierzchnica, Górnio, Masłów, Miedziana Góra, Piekoszów, Nowiny oraz Zagnańsk została wskazana jako Obszar Strategicznej Interwencji Kielecki Obszar Funkcjonalny. W Strategii tej wskazano, że: KOF cechuje się najwyższym w regionie poziomem przedsiębiorczości i dochodów samorządów, a także korzystnym wskaźnikami poziomu życia. Obszar KOF odznacza się stabilną liczbą ludności w latach 2008–2018 co wynika z przyrostu liczby ludności strefy podmiejskiej na skutek procesów suburbanizacji (wzrost liczby ludności o ok. 9,6 tys. osób), któremu towarzyszy wyludnianie się miasta rdzeniowego (spadek liczby ludności Kielc o 9,3 tys. osób). W PZPWŚ Obszar Funkcjonalny Kielc został wyznaczony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego jako Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego.</p> <p>W związku z powyższym zadania wdrażane przez samorząd będą dotyczyły przede wszystkim rozwoju funkcji osiedleńczych gminy przy poszanowaniu i zachowaniu bioróżnorodności oraz dziedzictwa kulturowego, budowy szlaków rowerowych w oparciu o zasoby przyrodnicze, wspierania inicjatyw lokalnych, rozwoju usług publicznych, edukacji, budowania i rozwoju partnerstw lokalnych.</p> <p>Zaplanowane w niniejszej Strategii zadania i projekty strategiczne wpisują się nie tylko w założenia ogólne Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, ale też w oczekiwane skutki interwencji na obszarze strategicznej interwencji, który obejmuje Gminę Strawczyn.</p>
12.	<p>Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego¹⁵</p>	<p>W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego opracowanym w 2014 roku wyznaczono Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego MOF OW. W 2020 roku opracowano dokument pn. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (PZPMOFOW), w którym określono cele i kierunki polityki przestrzennej oraz wizję zagospodarowania przestrzennego MOF OW. W zaktualizowanym dokumencie określono misję strategiczną, która zakłada: Wzmocnienie spójności terytorialnej miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Kielc oraz konkurencyjności jego struktur funkcjonalnych drogą poprawy dostępności komunikacyjnej, rozwoju racjonalnej struktury przestrzennej, zachowania odpowiednich proporcji i rozmieszczenia poszczególnych funkcji, oraz zwiększenie wpływu ośrodka wojewódzkiego jako centrum metropolii na sąsiadujące miasta</p>

¹⁵ Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVII/377/20 20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r.

		<p><i>i gminy, a także ułatwienia dostępu społeczeństwa do nauki, rynku pracy, zadbanej przestrzeni oraz wyżej zorganizowanych usług. W Planie określono również cel generalny, który przewiduje: <i>Kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF OW, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej oraz efektywnemu wykorzystaniu potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu, oraz cele warunkujące:</i></i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cel 1: Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej MOF OW z myślą o wykorzystaniu lokalnych potencjałów rozwoju i dostosowaniu tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy;</i> • <i>Cel 2: Formowanie racjonalnej struktury przestrzennej MOF OW oraz powiązań funkcjonalnych w ramach tej struktury i na zewnątrz (z pozostałymi obszarami funkcjonalnymi województwa świętokrzyskiego, a także z krajową i europejską przestrzenią gospodarczą) przy jednoczesnym wsparciu procesów metropolizacji;</i> • <i>Cel 3: Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich oraz integracji rynków pracy;</i> • <i>Cel 4: Ochrona i racjonalne zagospodarowanie zasobów przyrodniczych i dóbr kultury, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;</i> • <i>Cel 5: Kształtowanie systemów infrastruktury technicznej i społecznej w aspekcie poprawy dostępności i spójności przestrzennej oraz osiągnięcia wysokiego standardu świadczenia usług;</i> • <i>Cel 6: Zwiększenie odporności struktur przestrzennych na zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego;</i> • <i>Cel 7: Przywrócenie i utrwalenie ład przestrzennego.</i> <p><i>Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 wpisuje się swoimi założeniami w ww. cele stanowiące rozwinięcie celu generalnego PZPMOFOW, szczególnie poprzez działania priorytetowe takie jak: <i>Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji, Rozwój infrastruktury komunalnej czy Włączenie społeczne oraz Integracja i budowanie tożsamości</i> oraz pozostałe działania i zadania wymienione w tabeli nr 5.</i></p>
POZIOM PONADLOKALNY I LOKALNY		
13.	<p><i>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego</i></p>	<p>Gmina Strawczyn posiada Studium (SUiKZP) przyjęte Uchwałą Nr XXXIV/290/2021 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 26 maja 2021 r. Założenia Strategii są zgodne z kierunkami SUiKZP, w szczególności z następującymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>rozwój osadnictwa poprzez przekształcenia i uzupełnienia istniejących oraz przygotowanie nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową (z podstawowymi usługami bytowymi), zabudowy związanej z działalnością gospodarczą w zakresie usług i produkcji, w tym realizacja dostępności komunikacyjnej wszystkich obszarów gminy oraz systemowe rozwiązania w zakresie infrastruktury technicznej, szczególnie związanej z budową sieci kanalizacyjnej;</i> • <i>ochrona walorów kulturowych (przyjęcie przez Radę Gminy i docelowo realizacja założeń Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Strawczyn) oraz ochrona dóbr kultury zgodnie z przepisami o ochronie zabytków;</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>ochrona przyrody w zakresie:</i> <ul style="list-style-type: none"> – <i>ochrony zespołów przyrodniczych chronionych prawem, obszarów leśnych oraz ekosystemów dolin rzecznych (i cieków);</i> – <i>zwiększenie lesistości poprzez zalesienia gleb najłagodniejszych klas bonitacyjnych oraz terenów osuwiskowych lub narażonych na erozję;</i> – <i>zachowanie terenów łąk i pastwisk, jako terenów czynnych biologicznie;</i> – <i>zachowanie układu pól uprawnych stanowiący krajobraz kulturowy tzw. pasiaki świętokrzyskie;</i> – <i>likwidację dzikich wysypisk śmieci, poprawa świadomości mieszkańców poprzez program edukacyjne i odpowiednie ulgi;</i> – <i>ograniczanie zanieczyszczeń środowiska.</i> • <i>rozbudowa i przebudowa infrastruktury technicznej oraz infrastruktury drogowej;</i> • <i>poprawa rynku pracy i usług;</i> • <i>budowa i rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej – zwłaszcza rozbudowa i aktywizacja terenów rekreacji i agroturystyki oraz usług sportu na obszarze całej gminy, ponadto wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego do promocji gminy oraz bliskości ośrodka wojewódzkiego - Kielc;</i> • <i>pełne wykorzystanie powiązań komunikacyjnych z regionem (i krajem) wynikających z projektowanego węzła komunikacyjnego na drodze S74 i dróg wojewódzkich i ich przełożeń dla poprawy jego powiązania z układem osadniczym najbardziej predysponowanych do rozwoju głównych jednostek osadniczych gminy, szczególnie sołectwa Chelmcze, Strawczyna, Oblęgorka, Promnika, Rudy Strawczyńskiej i Strawczynka.</i> <p>Główne cele i założenia Strategii skupiają się na działaniach zmierzających do poprawy życia obecnych mieszkańców i stworzenia atrakcyjnych warunków osiedleńczych dla potencjalnych przyszłych mieszkańców gminy.</p>
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

4. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju – podejście zintegrowane w strategii rozwoju

Jak wspomniano we wstępie niniejszego opracowania, w dniu 13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – *Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), której celem jest realizacja postanowień *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)* w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii. Poza integracją strategii rozwoju na różnych poziomach administracji, celem nowelizacji przepisów była także integracja w dokumentach strategicznych wymiaru społecznego i gospodarczego z przestrzennym.

Ustawodawca jasno określił elementy strategii rozwoju gminy. Są wśród nich takie, które nie występowały w dotychczasowych strategiach:

1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej;
2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
3. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań;
4. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań.

Przestrzeń stanowi kluczowy zasób, dlatego ujęcie przestrzenne interwencji planowanych w sferze gospodarczej lub społecznej ma priorytetowe znaczenie dla rozwoju. W przestrzeni przebiegają lub na nią oddziałują wszystkie procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze. Z jednej strony stanowi więc uwarunkowanie rozwoju, z drugiej jednak podlega licznym zmianom, które wynikają z prowadzonych działań. Nasze oddziaływanie na przestrzeń, kształtowanie jej w sposób planowy lub mimowolny, wpływa na warunki życia i gospodarowania i warunkuje życie przyszłych pokoleń. Człowiek, niezależnie od miejsca zamieszkania, właśnie na danym terytorium doświadcza występujących tam procesów. Konsekwencją niewłaściwie zaprogramowanych i realizowanych działań rozwojowych mogą być różnego rodzaju konflikty przestrzenne, których wyeliminowanie może okazać się trudniejsze w momencie, kiedy już zaistnieją. Dlatego tak istotne jest zwrócenie uwagi na aspekty przestrzenne przy przygotowywaniu zarówno dokumentów strategicznych, jak i wdrożeniowych. Przestrzeń powinna być traktowana nie tylko jako oczywiste uwarunkowanie dla rozwoju sfery społecznej i gospodarczej, ale jako kluczowa wartość publiczna. Jest ona podstawą do formułowania celów rozwojowych z uwzględnieniem interesu publicznego, w tym ładu przestrzennego.

Niniejsza Strategia zapewnia koordynację przestrzenną wszelkich planowanych działań w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym.

4.1. Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Strawczyn wynika głównie z jej położenia geograficznego, środowiska naturalnego, a także otoczenia i powiązań z jednostkami sąsiednimi.

Gmina Strawczyn położona jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim i jest gminą wiejską. Powierzchnia gminy wynosi 86,26 km², w roku 2021 zamieszkiwały ją 11 017 osoby. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Chełmce, Hucisko, Korczyn, Kuźniaki, Małogoskie, Niedźwiedź, Oblęgorek, Oblęgór, Promnik, Ruda Strawczyńska, Strawczyn, Strawczynek. Gmina Strawczyn graniczy: od północy z Gminą Mniów, od zachodu z Gminą Łopuszno, od południa z Gminą Piekoszów, a od wschodu z Gminą Miedziana Góra. Gmina stanowi dobry punkt komunikacyjny. Przebiegają przez nią dwie drogi wojewódzkie: nr 748 Ruda Strawczyńska – Kostomłoty Drugie (przez Strawczyn, Strawczynek, Chełmce i Bugaj) oraz nr 786 Częstochowa–Kielce (przez Mstów, Koniecpol, Secemin, Włoszczowę, Łopuszno, Rudę Strawczyńską i Promnik). Dodatkowo przez gminę przebiegają drogi powiatowe (głównie północna i centralna część gminy) oraz sieć dróg gminnych. Gmina znajduje się w odległości około 137 km od najbliższego międzynarodowego portu lotniczego w Krakowie-Balicach, do którego dotrzeć można w przeciągu niespełna dwóch godzin. Na mapie 3 przedstawiono sieć komunikacyjną na obszarze Gminy Strawczyn, która uwzględnia przebieg drogi krajowej (kolor czerwony), dróg wojewódzkich (kolor żółty), dróg powiatowych (kolor fioletowy) i dróg gminnych (kolor pomarańczowy). Natomiast na mapie 4 przedstawiono czas dojazdu z diagnozowanej gminy do wybranych najbliższych ośrodków miejskich.

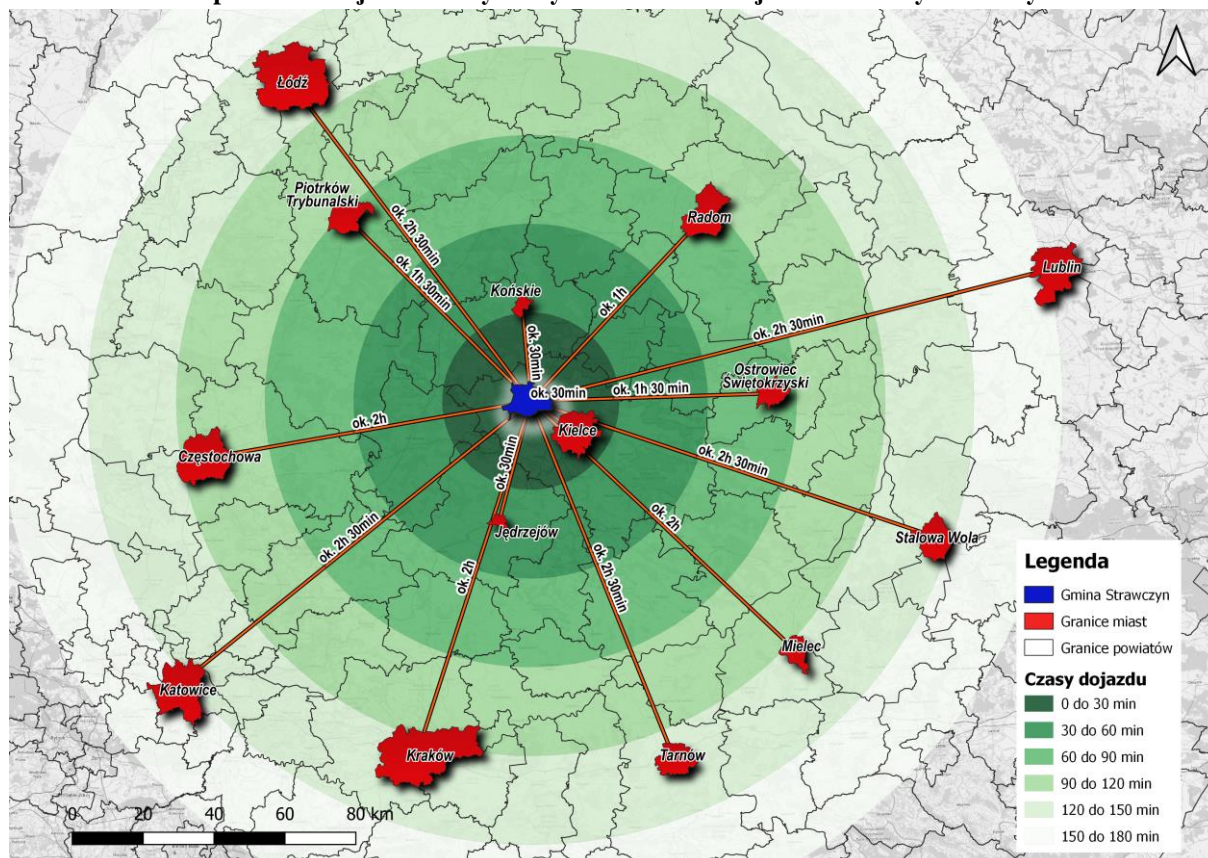
Mapa 2 Główna sieć komunikacyjna na terenie Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Mapa 3 Czas dojazdu do wybranych ośrodków miejskich z Gminy Strawczyn

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem programu QGIS 3.16.6 – Hannover

Obszar Gminy Strawczyn położony jest w prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Małopolska, makroregionie: Wyżyna Przedborska, mezoregionie: Wzgórza Łopuszańskie oraz makroregionie Wyżyna Kielecka, mezoregionie: Góry Świętokrzyskie. Przeważająca część terenu gminy znajduje się w zasięgu Wzgórz Łopuszańskich. Część wschodnia i północna to teren wchodzący w skład Gór Świętokrzyskich. Na północ od granic gminy rozpoczyna się Płaskowyż Suchedniowski. Północna część gminy leży na terenie Pasma Oblęgarskiego, gdzie w 1988 roku utworzono Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy.

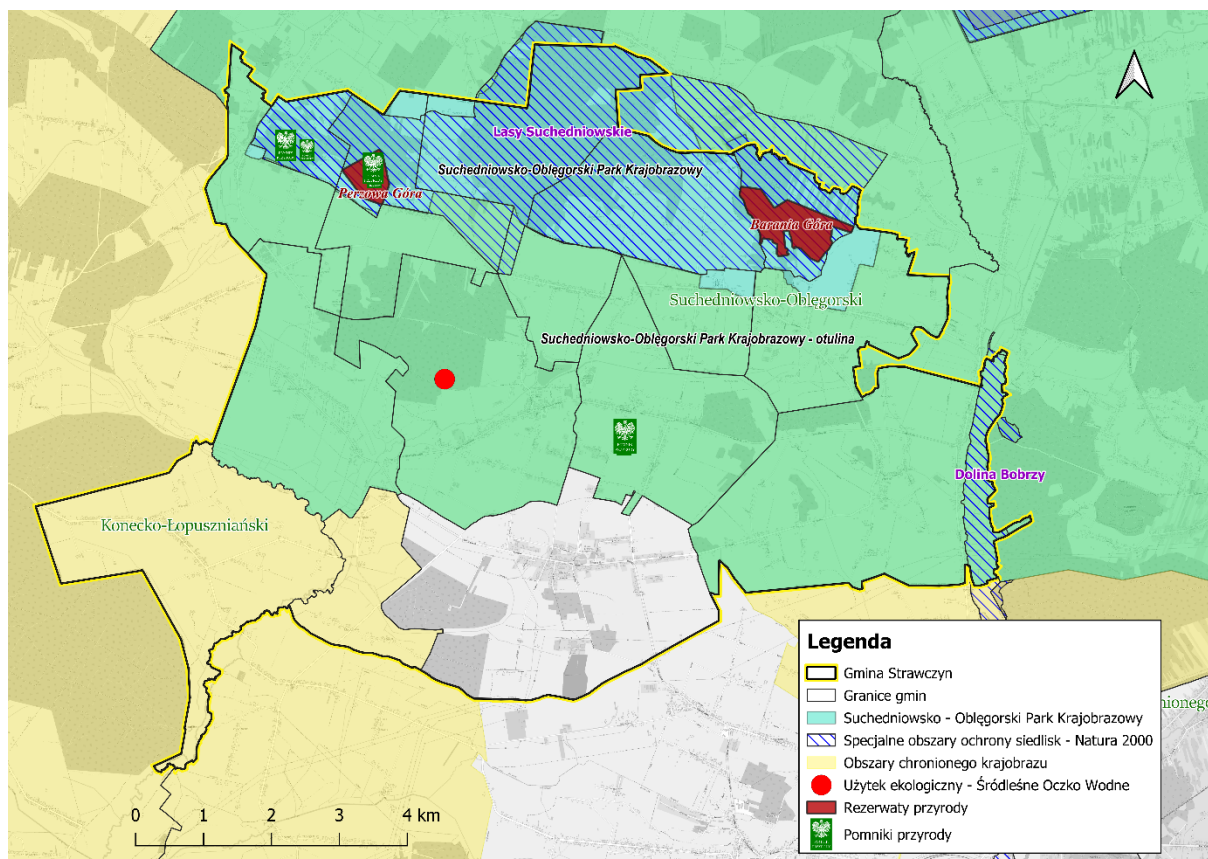
Na obszarze Gminy Strawczyn zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody¹⁶:

- rezerwaty przyrody: Barania Góra, Perzowa Góra;
- park krajobrazowy: Suchedniowsko-Oblęgarski;
- obszary chronionego krajobrazu: Konecko-Łopuszniański, Suchedniowsko-Oblęgarski;
- obszary Natura 2000: Lasy Suchedniowskie, Dolina Bobrzy;
- pomniki przyrody: Odślonięcie geologiczne, Usypisko gładów i blok skalny oraz Skałki Św. Rozalii;
- użytek ekologiczny: Śródleśne Oczko Wodne.

Mapa 4 stanowi graficzne zobrazowanie form ochrony przyrody na terenie Gminy Strawczyn.

¹⁶ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl

Mapa 4 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Strawczyn

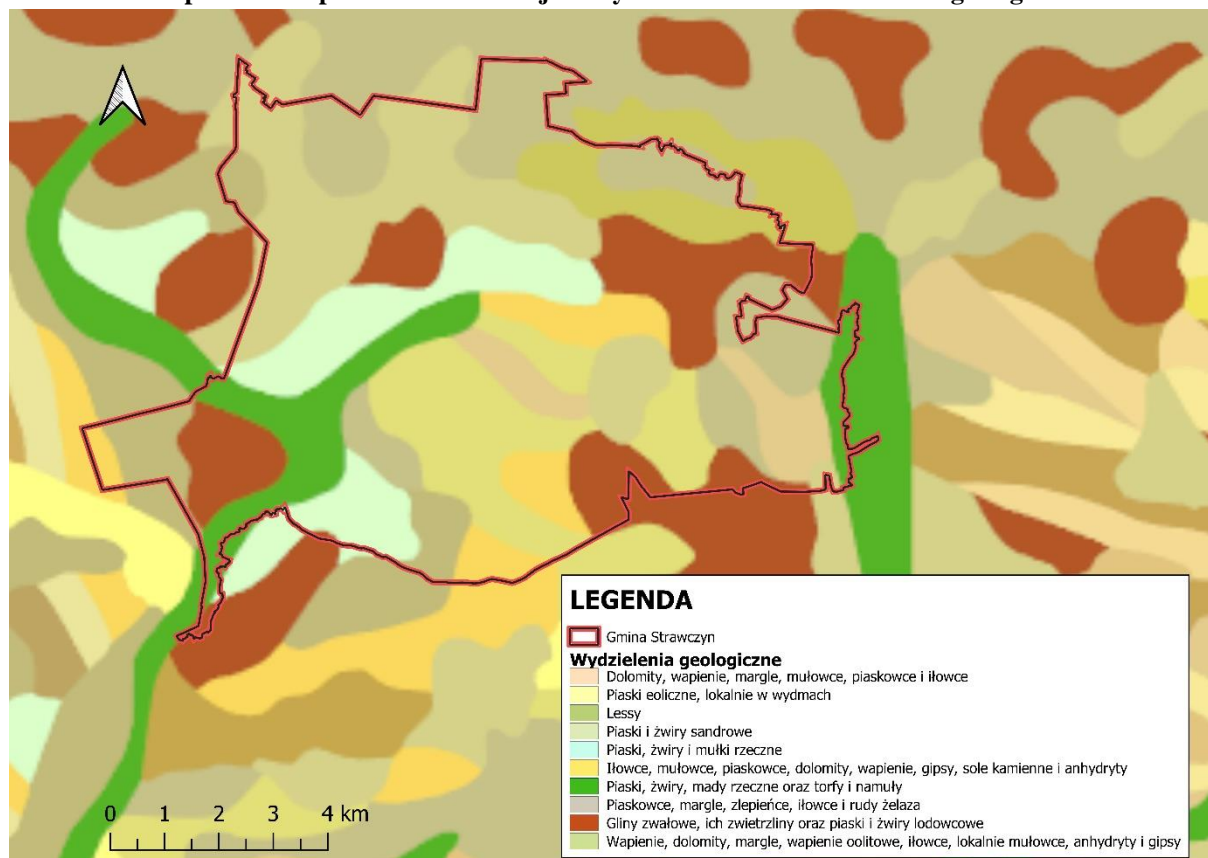

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, crfop.gdos.gov.pl oraz gdos.gov.pl/dane-i-metadane

Na terenie Gminy Strawczyn występują też trzy udokumentowane złoża kopalin. W skałach węglanowych dewonu dolnego występuje baryt, który tworzy nieregularne gniazda i przerosty o niskiej zawartości składnika użytecznego (około 30%) i o niewielkich zasobach. W związku z powyższym zaniechano eksploatacji złoża barytu Strawczynek. Ponadto na terenie gminy występują złoża kruszywa naturalnego Strawczyn oraz Strawczyn II, ale ich eksploatacja również nie jest prowadzona¹⁷.

¹⁷ Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, pgi.gov.pl, *Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2021 r.*, inf. z dnia 30.06.2022 r.

Mapa 5 Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: budowa geologiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych ze strony geologia.pgi.gov.pl

Na terenie Gminy Strawczyn przeważa zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, zaś wielorodzinna występuje tylko w miejscowości Oblęgorek i Promnik. Zabudowa poszczególnych wsi koncentruje się przy głównych ciągach komunikacyjnych i ma przeważnie charakter zabudowy ulicowej jedno i obustronnej. Wszystkie wsie położone na terenie gminy charakteryzuje brak wyraźnego centrum mieszkaniowo-usługowego. W strukturze gminy miejscowość Strawczyn jest najsilniej wyodrębniona pod względem przestrzennym. Wynika to z jego funkcji centrotwórczej i ponadlokalnej – Strawczyn jest ośrodkiem administracyjnym, mieszkaniowym oraz usługowym i oświatowym. Zabudowa w ścisłym centrum posiada charakter usługowo-mieszkalny, natomiast obiekty zlokalizowane wzdłuż ulic w większości stanowią zabudowę mieszkaniową i usługową oraz w części pozostałości zabudowy zagrodowej.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy w dużej mierze zostało zdefiniowane przez ukształtowanie terenu oraz kompleksy zielone, które wraz z systemem dolin wyznaczyły pierwotne tereny osadnicze. Istotne dla rozwoju układów osadniczych są również drogi wojewódzkie, które określają charakter i funkcję zabudowy.

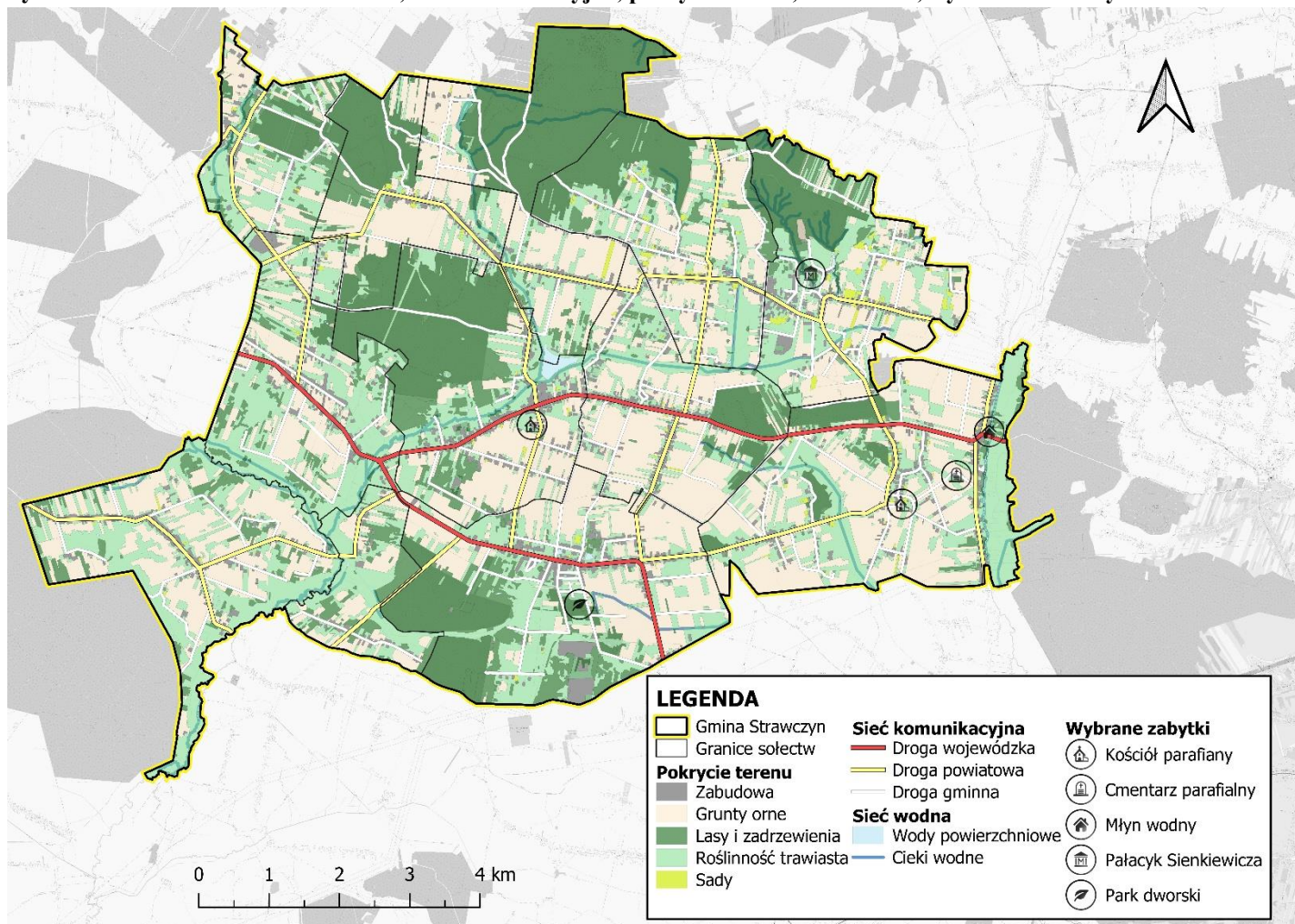
Głównym kierunkiem rozwoju przyjętym przez gminę jest stworzenie mieszkańcom warunków do wysokiej jakości życia oraz dalszy rozwój funkcji osiedleńczych gminy przy zachowaniu ładu przestrzennego i z poszanowaniem ochrony środowiska przyrodniczego, a także krajobrazu, a także wyznaczaniu terenów inwestycyjnych, gdzie możliwy jest rozwój funkcji gospodarczych, w tym usługowych (wspierających funkcję mieszkaniową).

Polityka przestrzenna oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju Gminy Strawczyn przez właściwe przeznaczenie i użytkowanie terenu dla prawidłowego, efektywnego funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego obszaru, jest jednym z kluczowych wyzwań strategicznych jakie stoją przed gminą w najbliższych latach. Interwencja polityki przestrzennej ukierunkowana będzie na zwiększenie integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej, zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój rynku pracy, poprzez wspomaganie przedsiębiorczości oraz rozwój funkcji gospodarczych o ponadlokalnym obszarze oddziaływania. Ważnym aspektem tworzenia miejsca atrakcyjnego do zamieszkania będzie rozwijanie oferty wysokiej jakości usług publicznych świadczonych na terenie Gminy Strawczyn. Jednym z najsilniejszych atrybutów jakości życia jest dostępność do szeroko rozumianej infrastruktury komunalnej, w tym technicznej, dlatego też zadania i projekty strategiczne są w niniejszej Strategii mocno akcentowane. Ważnym elementem rozwoju gminy jest wzmocnienie funkcji miejscowości Strawczyn jako ośrodka wzrostu lokalnego.

Na mapie 6 przedstawiono podstawowe uwarunkowania Gminy Strawczyn, a w szczególności: sieć osadniczą, sieć komunikacyjną, pokrycie terenu, sieć wodną, wybrane elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego.

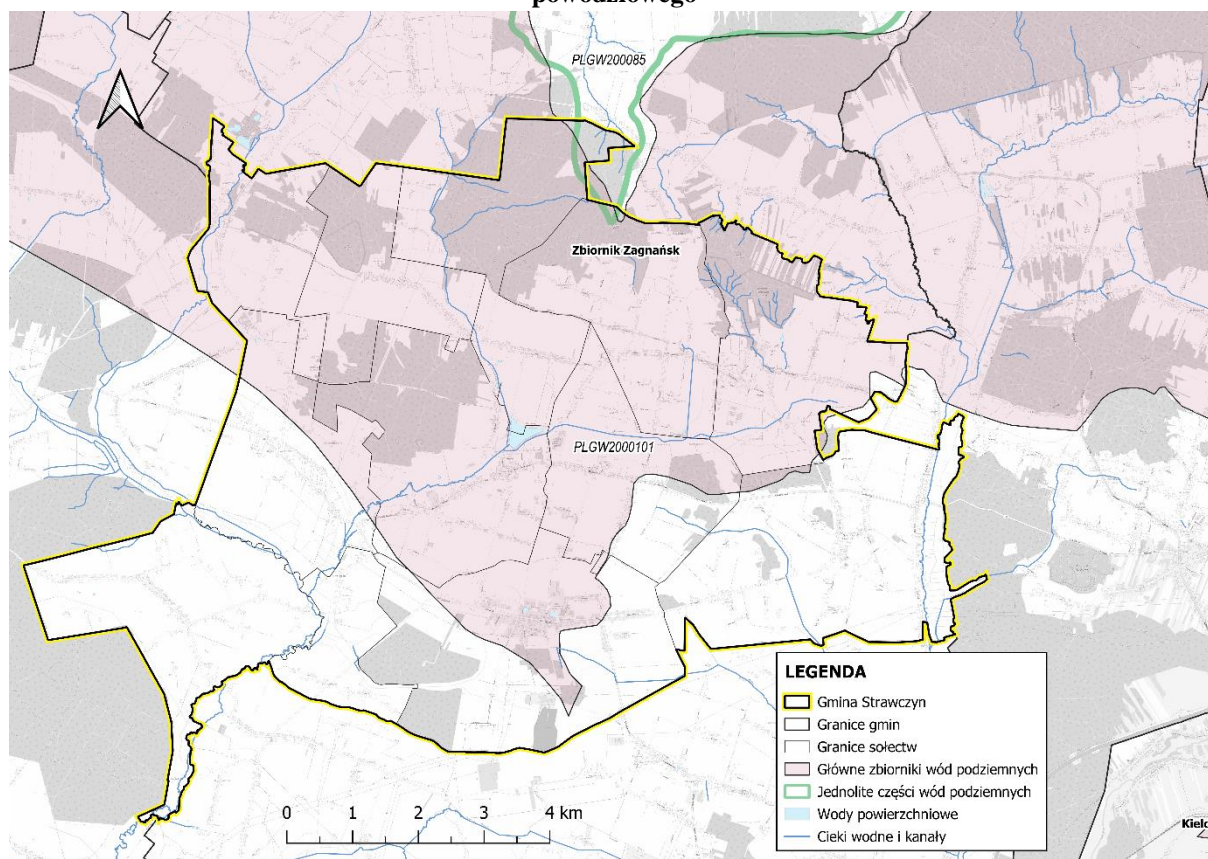
Mapa 6 Gmina Strawczyn – uwarunkowania: sieć osadnicza, sieć komunikacyjna, pokrycie terenu, sieć wodna, wybrane elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych i portalów mapowych

Na obszarze Gminy Strawczyn nie występują podtopienia spowodowane ulewnymi deszczami, nie występują również obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W granicach Gminy Strawczyn nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (mapa 7), na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Na terenie gminy nie występują również obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat). Z uwagi na powyższe na terenie całej gminy nie obowiązują zakazy wymienione w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne, dotyczące gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, dlatego też dla robót inwestycyjnych planowanych na tym obszarze nie jest wymagane: uzyskanie decyzji zwalniających wynikających z art. 77 ust. 1 pkt. 3 Prawo wodne, uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

Mapa 7 Gmina Strawczyn – uwarunkowania, położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych i Hydroportalu, isok.gov.pl

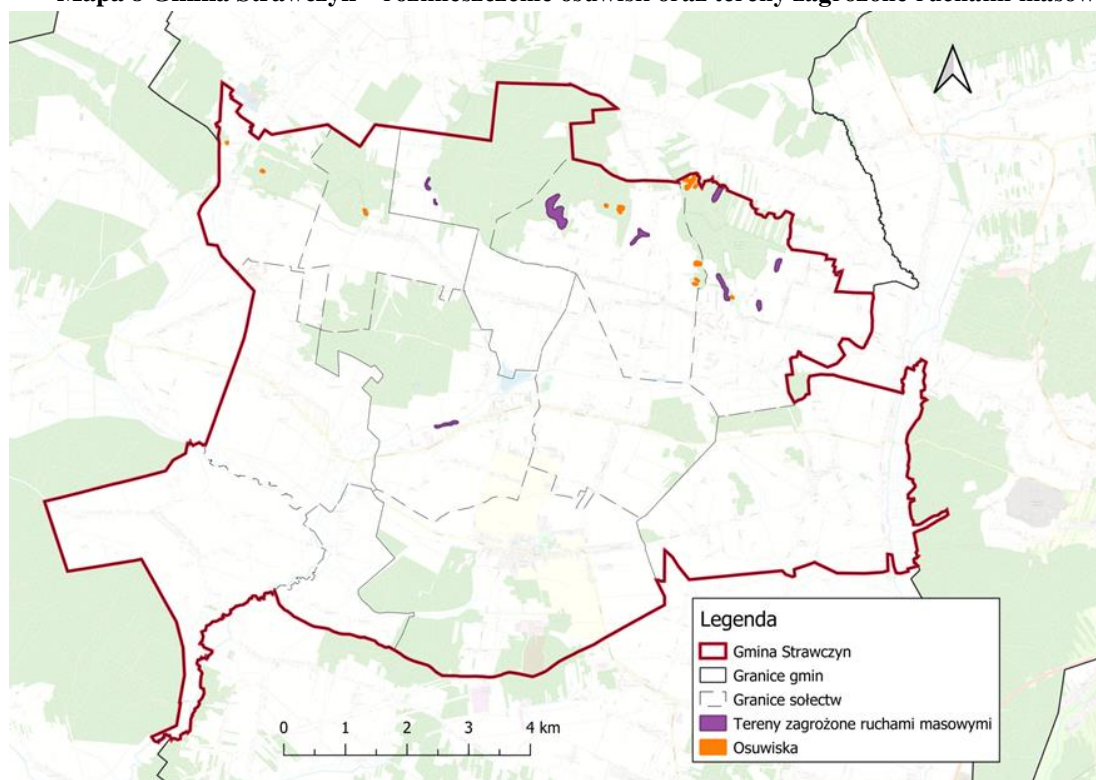
Kolejnym istotnym czynnikiem z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego są osuwiska, które należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie Polski. Osuwiska są efektem ruchów masowych. Osuwanie, splezywanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwietrzliny oraz gleby nazywane jest ruchami masowymi, powstają one naturalnie lub na skutek działalności człowieka. Osuwiska są formą geologiczną przejawiająca się w rzeźbie terenu, powstała w wyniku grawitacyjnego

przemieszczenia wzdłuż powierzchni poślizgu, spływu lub oderwania materiału skalnego, w szczególności skał, zwietrzelin, gruntów i nasypów, powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska stwarzają także zagrożenie dla życia ludzi oraz dla ich domów¹⁸.

Na terenie Gminy Strawczyn zlokalizowano 14 osuwisk i 10 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Spośród osuwisk, jedno jest aktywne, siedem jest okresowo aktywnych oraz sześć jest nieaktywnych. Zarejestrowane osuwiska należą do form małych od 0,16 ha do około 0,90 ha powierzchni i występują jedynie w północnej części gminy w rejonie Pasma Oblęgorskiego oraz na wzniesieniach Płaskowyżu Suchedniowskiego, są to osuwiska stokowo-zboczowe. Jedno z osuwisk zlokalizowane jest w pobliżu historycznego dworku Sienkiewicza w Oblęgorku, jednak jest ustabilizowane i nieaktywne, pozostałe występują poza terenami zabudowanymi oraz infrastrukturą komunikacyjną i przesyłową i nie stanowią zagrożenia. Natomiast tereny zagrożone ruchami masowymi zlokalizowane są w północnej części gminy w ciągu najwyższych wzniesień, w sąsiedztwie istniejących osuwisk oraz w dolinie Olszówki i Bobrzy. Poniższa mapa prezentuje osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi na terenie Gminy Strawczyn¹⁹.

Mapa 8 Gmina Strawczyn – rozmieszczenie osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych geologia.pgi.gov.pl

¹⁸ Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Centrum Geozagrożeń, pgi.gov.pl.

¹⁹ jw.

Rekomendacje dla kształtowania polityki przestrzennej Gminy Strawczyn na najbliższe lata

to m.in.:

- Rozwój zabudowy w oparciu o istniejące i projektowane ciągi komunikacyjne. Nowe inwestycje powinny być lokalizowane przede wszystkim w zasięgu terenów, na których już istnieje infrastruktura techniczna lub jest planowana do realizacji w najbliższych latach. Należy dążyć do zwartości zabudowy i ograniczania zabudowy rozproszonej.
- Kompleksowy rozwój jednostek osadniczych uwzględniający realne zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe oraz wyposażenie ich we wszystkie niezbędne media, dojazd publiczny, obiekty infrastruktury społecznej, zgodnie z obecnym i prognozowanym zapotrzebowaniem.
- Instalacja odnawialnych źródeł energii.
- Zapewnienie możliwości obsługi transportem zbiorowym i zrównoważony rozwój transportu niskoemisyjnego.
- Kreowanie warunków zmierzających do poprawy jakości życia lokalnej społeczności – wszystkich mieszkańców gminy.
- Eliminacja barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- Ochrona środowiska naturalnego, w tym ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych, polegająca na utrzymaniu dla przyszłych pokoleń posiadanych zasobów i odpowiednim ich gospodarowaniu.
- Większość obszaru gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu, niezbędne jest więc rygorystyczne przestrzeganie zakazów i ograniczeń wynikających z ustanowionych form ochrony.
- Ochrona terenów rolnych, leśnych położonych wzdłuż cieków wodnych oraz obszarów na przebiegu zielonych korytarzy ekologicznych przed zabudową (wyjątkiem mogą być obiekty gospodarcze związane z gospodarką rolną lub leśną, niezbędne obiekty infrastruktury i urządzenia związane z regulacją i retencją wód oraz wyspecjalizowane urządzenia obsługi turystyki).
- Utrzymanie w dobrym stanie występujących na terenie gminy licznych zespołów i obiektów zabytkowych, będących świadectwem historii i tradycji.
- Dążenie do polepszania stanu technicznego dróg, a także budowa ścieżek rowerowych.
- Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni wiejskiej poprzez planowanie i wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku.
- Dbanie o najwyższy poziom planowania i projektowania urbanistycznego dotyczącego obszarów przestrzeni publicznej bądź zespołów zabytkowych, czy też obiektów pełniących istotne funkcje publiczne poprzez m.in. organizowanie konkursów architektoniczno-urbanistycznych sprzyjających osiągnięciu wysokiego standardu ich zagospodarowania, zapewnienie aktywnego udziału społeczeństwa w ich projektowaniu, priorytetowe uwzględnianie zieleni.
- Promocja ładu przestrzennego oraz budowa świadomości społecznej na temat kosztów i skutków rozpraszania zabudowy.

- Podczas planowania nowego zagospodarowania należy także uwzględnić zakazy wynikające z *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane* (Dz. U. 2021 poz. 2351 z późn. zm.), które będą obowiązywały w poszczególnych podobszarach.

Wskazane rekomendacje dla realizacji polityki przestrzennej Gminy Strawczyn realizowane są m.in. poprzez zadania oraz projekty strategiczne wskazane w niniejszym dokumencie *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*.

Należy pamiętać, że do instrumentów wdrażania polityki przestrzennej należy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP), które jest dokumentem określającym politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniające uwarunkowania (czyli czynniki i ograniczenia) rozwoju przestrzennego. Obecnie jednak planuje się gruntowną reformę obowiązującego od prawie 19 lat systemu planowania przestrzennego. Jednym z najważniejszych rozwiązań reformy systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego będzie uchylene przepisów upoważniających do wydawania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – rolę studium w zakresie określenia ram polityki przestrzennej ma spełniać strategia rozwoju gminy. Ogólny kierunek polityki przestrzennej przyjęty w strategii będzie podlegał doprecyzowaniu i przełożeniu na konkretne normy dotyczące zagospodarowania przestrzennego w planie ogólnym (schemat zagospodarowania przestrzeni), a następnie w ramach rozstrzygnięć podejmowanych w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy.

Jedynym skutecznym narzędziem tworzenia ładu przestrzennego jest prawo miejscowe, wyrażone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na terenie Gminy Strawczyn w 2020 r. obowiązywało 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z 11 zmianami. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obejmują całą powierzchnię gminy.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy została przedstawiona za pomocą map uwarunkowań oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

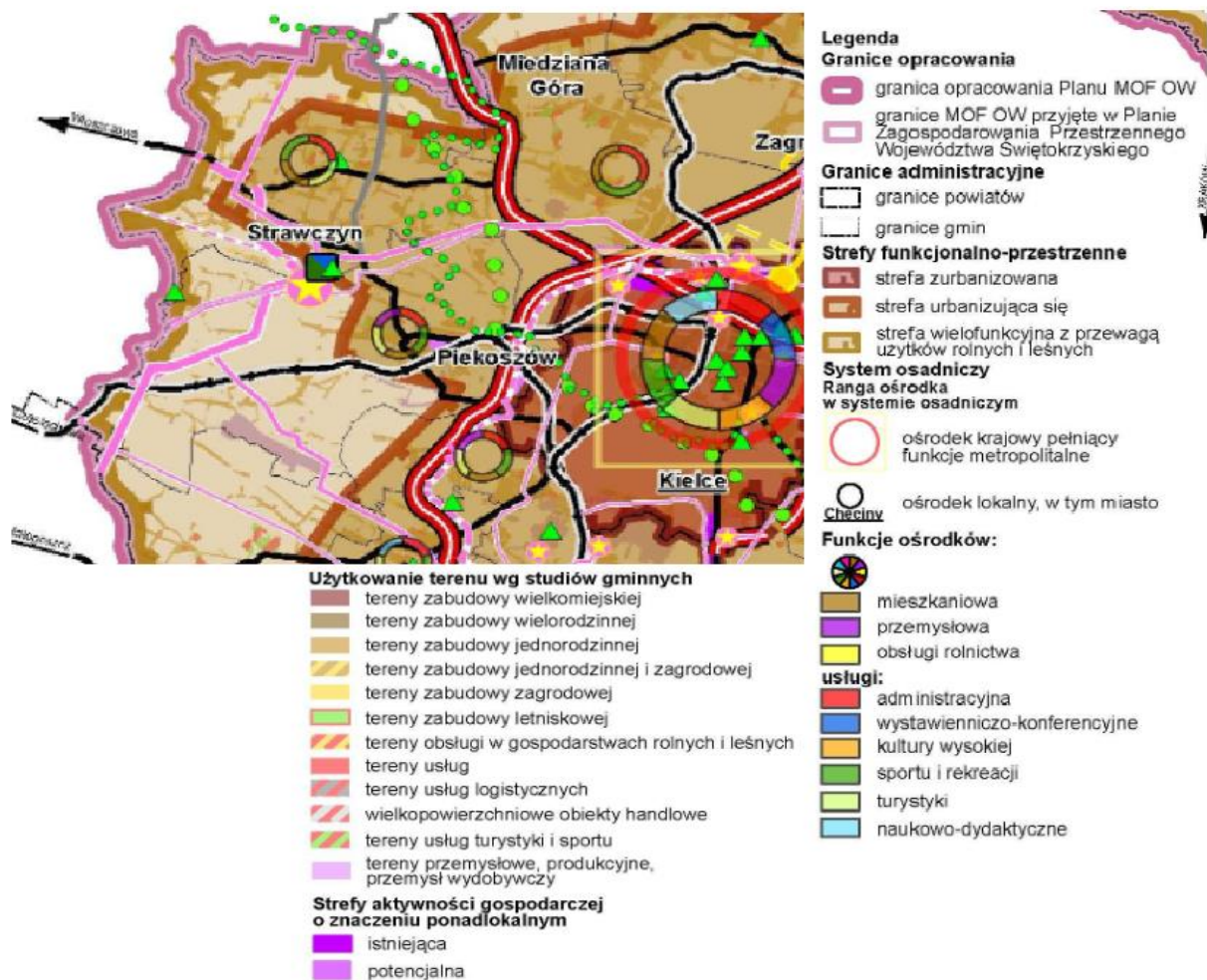
Map 9 Fragment mapy Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Dziedzictwo kulturowe Główne Kierunki polityki przestrzennej

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVII/377/2020 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r., str. 215

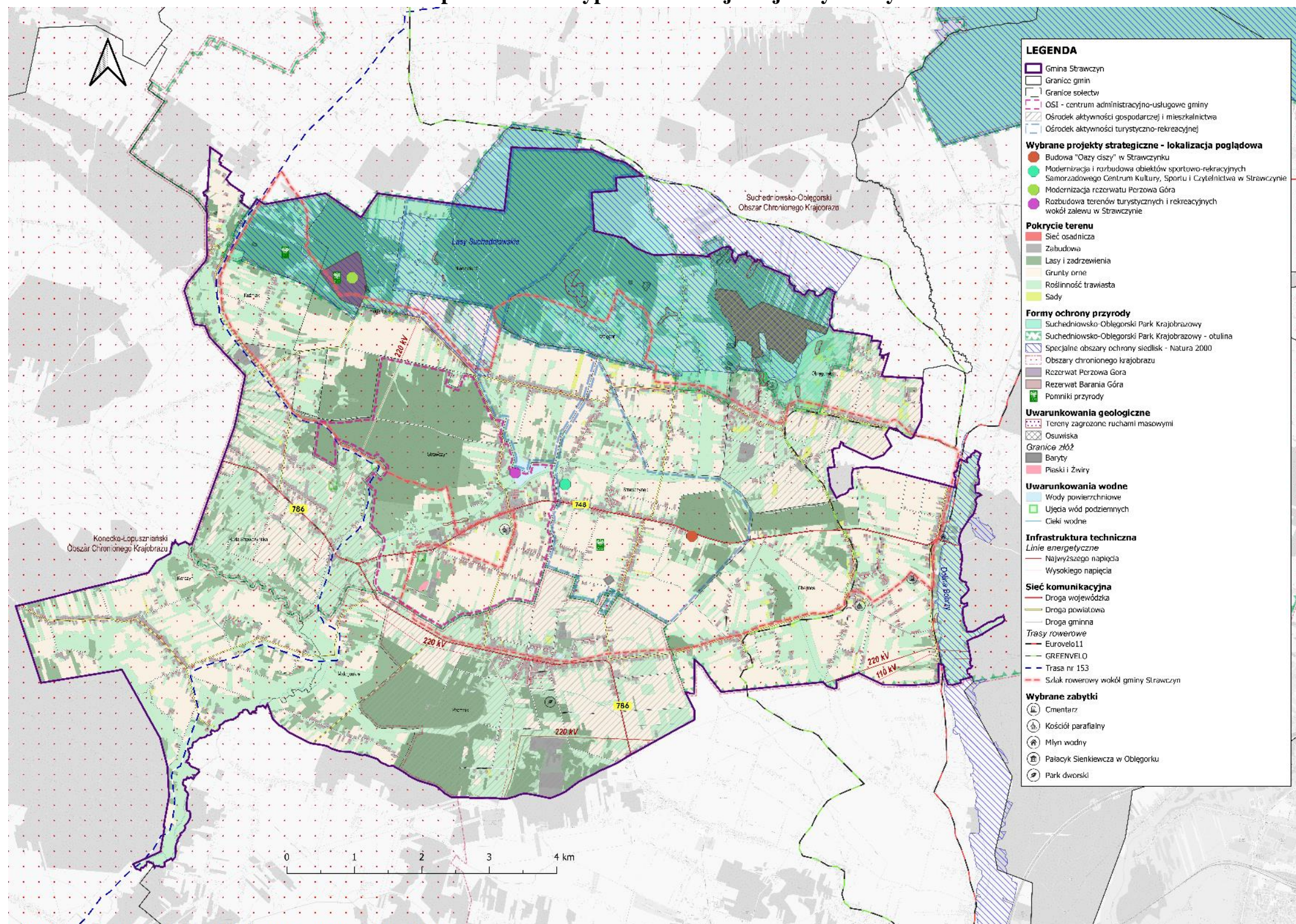
Mapa 10 Fragment mapy Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Główne kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVII/377/2020 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r., str. 196

Mapa 11 Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Gminy Strawczyn

Zródło: Opracowanie własne

4.2. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

4.2.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa i inne ponadlokalne

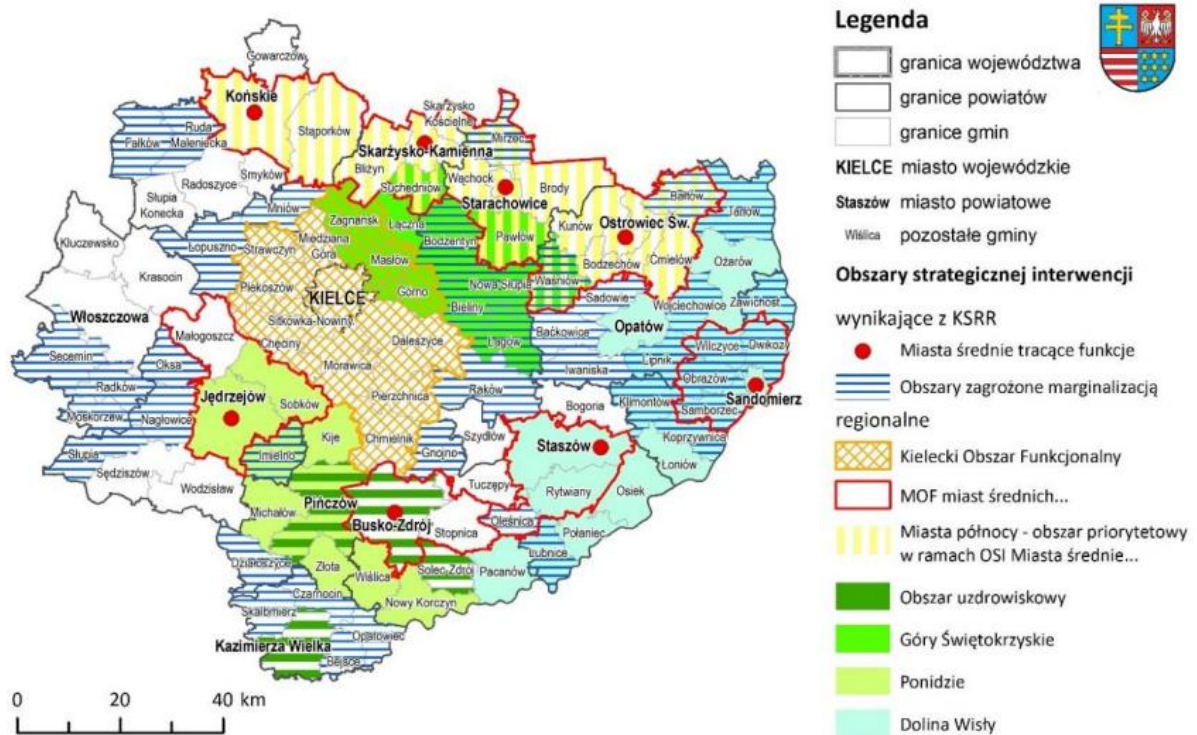
Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wyznacza następujące obszary strategicznej interwencji w województwie:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Jędrzejów, Staszów, Końskie, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz i Busko-Zdrój);
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją (w województwie świętokrzyskim 40 gmin);
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW) – Kielecki Obszar Funkcjonalny, obejmujący rdzeń – miasto Kielce oraz 12 gmin podmiejskich;
- miejski obszar funkcjonalny miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w tym: MOF Miasta Północy (18 gmin), MOF Busko-Zdrój (2 gminy), MOF Jędrzejów (3 gminy), MOF Sandomierz (5 gmin), MOF Staszów (3 gminy);
- obszary o największym potencjale przyrodniczo-krajobrazowym: obszar turystyczny Gór Świętokrzyskich (11 gmin) i obszar uzdrowiskowy (4 gminy), Ponidzie (9 gmin) i Dolina Wisły (20 gmin).

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ wskazuje Kielecki Obszar Funkcjonalny jako jeden z obszarów strategicznej interwencji, w którego skład wchodzi trzynaście gmin, w tym Strawczyn. Obszar Funkcjonalny Kielce został wyznaczony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego jako Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego. Działania w ramach interwencji na tym obszarze będą skierowane zarówno na rdzeń, którym jest Miasto Kielce, jak i na pozostałe gminy. Wsparcie będzie skierowane m.in.: na rozwój systemów komunalnych ograniczających wpływ urbanizacji na środowisko: ciepłowniczych, elektroenergetycznych, kanalizacyjnych, gazowych, niskoemisyjnego transportu, rozwój przemysłu czasu wolnego, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, wspieranie inicjatyw poprawiających jakość życia, ochronę terenów przyrodniczo cennych i krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem architektury regionalnej. Samorządy będą mogły uzyskać preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu Województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z Funduszy Europejskich dla Świętokrzyskiego na lata 2021–2027²⁰.

²⁰ Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+.

Mapa 12 Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa świętokrzyskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Dla MOF OW, który obejmuje Gminę Strawczyn został opracowany *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (PZPMOFOW)*. W Planie MOF OW został podzielony na trzy strefy funkcjonalno-przestrzenne: zurbanizowaną, urbanizującą się oraz wielofunkcyjną z przewagą użytków rolnych i leśnych. Gminę Strawczyn obejmują dwie z wyznaczonych stref. Pierwsza z nich urbanizująca się charakteryzuje się intensywnymi przekształceniami osadniczymi. Na terenach gminy leżących w tej strefie należy podjąć działania zmierzające do zapewnienia możliwości zrównoważonego rozwoju poprzez dostosowanie ilości oraz intensywności zabudowy do zapotrzebowania zgodnego z prognozą demograficzną oraz naturalnej chłonności środowiska, do ochrony walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także do rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, usług podstawowych oraz infrastruktury społecznej, organizacji przestrzeni publicznych sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz rozwoju stref aktywności gospodarczej i terenów inwestycyjnych. Druga strefa wielofunkcyjna z przewagą użytków rolnych i leśnych, która obejmuje Gminę Strawczyn, charakteryzuje się przewagą terenów otwartych, w tym o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i stanowi przeciwwagę do terenów silnie zurbanizowanych. Zabudowa pełni tu rolę drugorzędną i uzupełniającą. Strefa ta powinna uzyskać priorytet na pełnienie funkcji ekologicznych, krajobrazowych i turystyczno-rekreacyjnych, w tym agroturystycznych. Na obszarach dobrych gleb wskazany byłby rozwój rolnictwa. W obydwu strefach oprócz opisanych założeń zakłada się zapewnienie sprawnych systemów publicznej infrastruktury drogowej i komunalnej, wzrost estetyzacji

otoczenia i ład w zagospodarowaniu przestrzeni, adaptacje do zmian klimatu, w tym m.in. kształtowanie systemów zielonej i błękitnej infrastruktury, podniesienie jakości powietrza²¹.

W kontekście obszarów strategicznej interwencji czy obszarów funkcjonalnych wyznaczanych na szczeblu ponadlokalnym, warto zwrócić uwagę, że Gmina Strawczyn razem z gminami: Miedziana Góra, Mniów, Zagnańsk oraz Piekoszków, a także z partnerami sektora gospodarczego oraz sektora społecznego wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania „Dorzecze Bobrzy”.

4.2.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano

Obszary strategicznej interwencji to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnym charakterze, mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie – posiadać potencjał rozwojowy. Obszary te wymagają podjęcia określonych działań mających na celu zniwelowanie występującego problemu bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym jest fakultatywne. Na terenie Gminy Strawczyn za obszar strategicznej interwencji uznaje się miejscowość Strawczyn, która pełni ważną rolę lokalnego ośrodka obsługi mieszkańców pobliskich terenów. Strawczyn uznano zatem za obszar wzrostu całej gminy.

Strawczyn jest ośrodkiem administracyjnym, mieszkaniowym oraz usługowym i oświatowym, stanowi w strukturze gminy najsilniej wyodrębnioną miejscowość pod względem przestrzennym. Wynika to z jego funkcji centrotwórczej i ponadlokalnej. Zabudowa w ścisłym centrum posiada charakter usługowo-mieszkalny, natomiast obiekty zlokalizowane wzdłuż ulic w większości stanowią zabudowę mieszkaniową i usługową oraz w części pozostałości zabudowy zagrodowej. W środkowej części miejscowości Strawczyn jest zlokalizowany zalew, który częściowo leży też na terenie miejscowości Niedźwiedź. Zbiornik zlokalizowano w widłach cieką „Od Mokrego Boru” i jego dopływu „Trupień”. Poprzez naturalne obniżenie terenu zbiornik atrakcyjnie krajobrazowo wpisuje się w malownicze okolice Otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, na obrzeżu Gór Świętokrzyskich. Podstawową funkcją zbiornika jest retencja wody dla celów gospodarczych i pokrycia niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy. Dodatkowymi funkcjami zbiornika są: retencja powodziowa, rekreacja i rozwój agroturystyki, uprawianie sportów wodnych²². Zbiornik jest miejscem chętnie odwiedzanym nie tylko przez mieszkańców gminy, ale też mieszkańców okolicznych miejscowości.

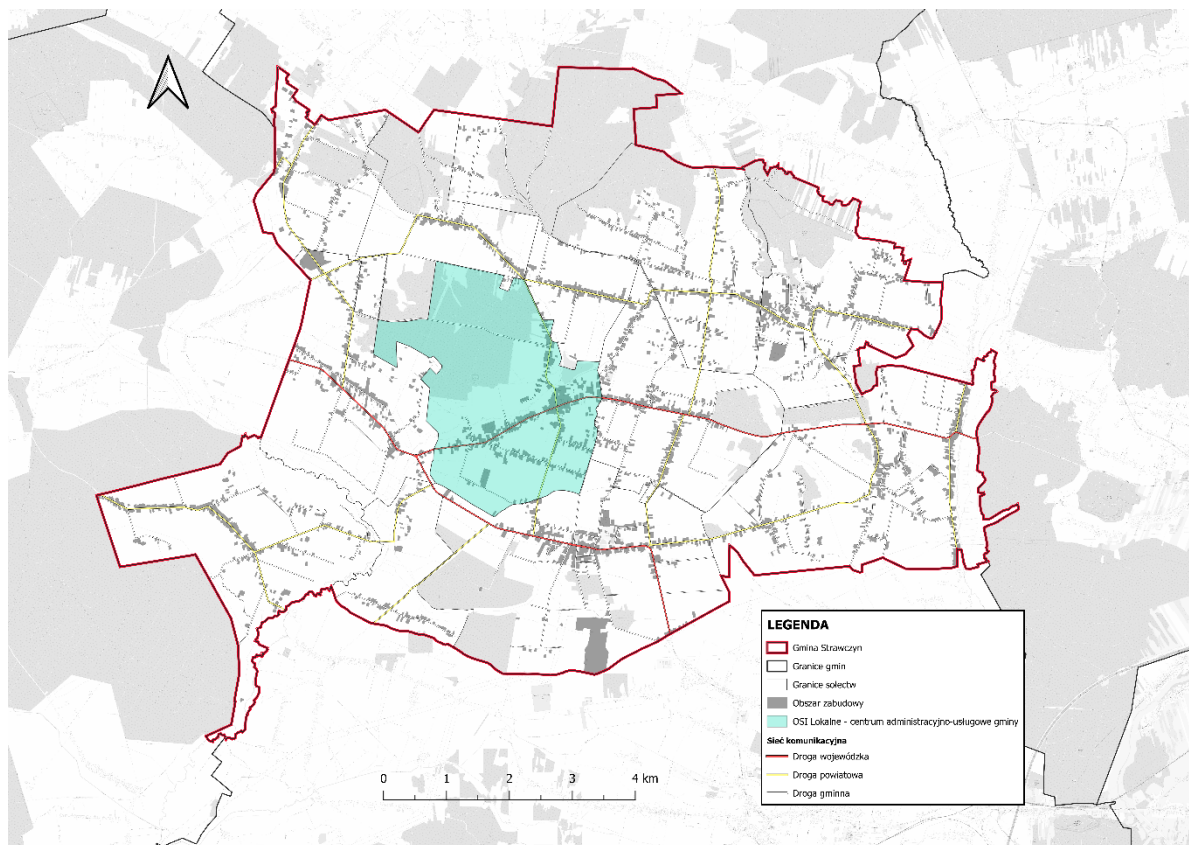
Potencjał Strawczyna jako lokalnego bieguna wzrostu będzie wzmacniany przez zadania opisane w Strategii. Jeden z projektów przewidzianych do realizacji w nowej perspektywie finansowej koncentruje się na zagospodarowaniu miejscowości Strawczyn w celu wzmocnienia jej dotychczasowych funkcji oraz zbudowania rekreacyjnego i usługowego charakteru, który będzie integrował obecnych i przyszłych mieszkańców.

---

²¹ Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego, Kielce, grudzień 2020.

²² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strawczyn, załącznik do Uchwały nr XXXIV/290/2021 Rady Gminy w Strawczynie.

Mapa 13 Obszary Strategicznej Interwencji wyznaczone na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

5. System realizacji Strategii Rozwoju

System wdrażania, monitorowania i finansowania Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii.

W niniejszym rozdziale wskazano podmioty zaangażowane w realizację Strategii, biorąc pod uwagę ich rolę, kompetencje i relacje między nimi. Wskazano mechanizmy i narzędzia wdrażania Strategii, określono sposób monitorowania i ewaluacji realizacji Strategii oraz wskazano wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

5.1. Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju

Monitoring ma na celu gromadzenie oraz analizę danych na temat przebiegu realizacji danego programu, pozwala na zidentyfikowanie ewentualnych nieprawidłowości w jego realizacji i wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wcześniejszych założeń.

Określenie systemu monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu celów założonych w Strategii. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zaplanowane zadania i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji Strategii oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jej głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą dwuletnich zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów strategicznych, jak i wskaźników oddziaływania mierzonych co 2 lata, w odniesieniu do celów strategicznych, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy (*Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, 2021 r.). W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze gminy w porównaniu do województwa i kraju. Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie w raportach co 2 lata. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania Diagnozy, czyli według stanu na koniec 2019 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, referaty Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów

strategicznych zobowiązane są do składania informacji okresowej do Koordynatora ds. Strategii. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania dokumentu.

Za wdrażanie Strategii odpowiedzialny jest Wójt Gminy Strawczyn. Wyznaczy on Koordynatora ds. Strategii, który będzie zarządzał całym procesem wdrażania, koordynował działania i przygotowywał raport z monitoringu w okresach dwuletnich. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne samodzielne stanowiska pracy i referaty Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze gminy i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Poniżej na schemacie przedstawiono instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji dokumentu.

Schemat 2 Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*

Wójt
<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie – stymulowanie działań; • integrowanie zasobów.
Rada Gminy
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie merytoryczne przy realizacji i ewaluacji Strategii; • wsparcie merytoryczne przy podejmowaniu decyzji strategicznych; • akceptacja sprawozdań z realizacji Strategii; • analizowanie postępów wdrażania Strategii; • przyjmowanie aktualizacji Strategii; • uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.
Koordynator ds. Strategii
<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie założeń Strategii wśród mieszkańców; • inicjacja realizacji działań priorytetowych; • koordynacja działań, w tym koordynacja przygotowania okresowych sprawozdań z realizacji Strategii – sporządzanie co 2 lata raportu z postępu realizacji dokumentu. Raport będzie zawierał informacje na temat wartości wskaźników monitoringowych (produktu, rezultatu) i wartości wskaźników oddziaływania, mierzonych co 2 lata; • udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a także przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji; • poszukiwanie nowych źródeł finansowania; • ewaluacja i ewentualne przygotowanie zmian do aktualizacji; • pełni funkcje koordynatora w przypadku realizacji projektów strategicznych lub zadań w partnerstwie.
Komórki Urzędu i jednostki, partnerzy
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja poszczególnych zadań i projektów; • przekazywanie informacji o stopniu realizacji zadań do Koordynatora ds. Strategii; • sporządzanie statystyk i gromadzenie danych pomocnych w procesie monitorowania; • zgłaszanie wniosków do zmian w Strategii.

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników produktów i rezultatów mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów i zadań, uwzględnionych w planie operacyjnym Strategii. Monitoring realizacji Strategii, w tym osiągniętych wskaźników, odbywa się raz na 2 lata i jest realizowany do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym – pierwszy okres sprawozdawczy przypada na lata 2022–2023, więc pierwszy raport z monitoringu powinien być wykonany do końca czerwca 2024 r. Informacje na temat stanu realizacji Strategii będą przekazywane mieszkańcom gminy, jak również wszystkim zainteresowanym, w formie raportów z monitoringu, za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy w Strawczynie, a także podczas spotkań w trakcie realizacji Strategii z różnymi grupami społecznymi, w tym z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi. Monitorowanie przebiegu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonywanie oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą dwuletnich zmian wskaźników. W tabeli 12 przedstawiono wskaźniki mierzalności rozwoju, natomiast w tabeli 13 wskaźniki produktu i rezultatu, które powinny być osiągnięte na koniec realizacji Strategii – wszystkie będą przedmiotem monitoringu. Wartość bazowa dla wskaźników wskazanych w tabeli 13 wynosi zero. Wszystkie

wskaźniki odnoszą się ogólnie do zadań, a więc wszelkich projektów i inwestycji, które będą w ich ramach realizowane, a nie tylko do projektów strategicznych.

Tabela 13 Wskaźniki mierzalności rozwoju Gminy Strawczyn

Lp.	Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika dla gminy na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla województwa na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla Polski na koniec:	Pożądana wartość wskaźnika dla gminy na koniec:
			2019 r.	2019 r.	2019 r.	2030 r.
1.	Liczba ludności ogółem		10 874	1 233 961	38 382 576	11 423 (wzrost o 5%)
2.	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w [%] ludności ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	20,7	16,5	18,1	Utrzymanie wartości wskaźnika powyżej średniej dla województwa w 2030 r.
		w wieku produkcyjnym	64,3	59,9	60,0	Utrzymanie wartości wskaźnika na poziomie wyższym niż średnia województwa i kraju na koniec 2030 r.
		w wieku poprodukcyjnym	15,0	23,7	21,9	Utrzymanie wartości wskaźnika poniżej średniej dla województwa w 2030 r.
3.	Współczynnik przyrostu naturalnego (przeliczenie na 1 000 mieszkańców)		4,3	-3,5	-0,9	Utrzymanie wskaźnika na poziomie dodatnim
4.	Saldo migracji ogółem na 1 000 ludności		7,8	-2,8	0,2	Utrzymanie wskaźnika na poziomie dodatnim
5.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		6,7	5,7	3,8	Osiągnięcie wskaźnika niższego niż średnia dla województwa na koniec 2030 r.
6.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców		30	37	38	Osiągnięcie wskaźnika wyższego od

					średniej dla województwa i kraju na koniec 2030 r.	
7.	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	101	76	99	131 (wzrost o 30%)	
8.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	841	944	1 175	1009 (wzrost o 20%)	
9.	Podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	131	158	196	151 (wzrost o 15%)	
10.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	721	722	837	829 (wzrost o 15%)	
11.	Liczba dzieci przypadająca na 1 placówkę przedszkolną	36	47	63	Utrzymanie wskaźnika na poziomie niższym niż średnia wojewódzka na koniec 2030 r.	
12.	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 000 dzieci w wieku 3–5 lat	769	852	885	Osiągnięcie wartości powyżej wskaźnika dla województwa i kraju w 2030 r.	
13.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	4,4	8,5	12,4	Osiągnięcie wartości powyżej wskaźnika dla województwa w 2030 r.	
14.	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	222	299	215	Osiągnięcie wartości poniżej wskaźnika dla kraju w 2030 r.	
15.	Korzystający z instalacji w [%] ogółu ludności	sieć wodociągowa	99,9	91,5	92,2	Utrzymanie wartości powyżej wskaźnika dla województwa i kraju w 2030 r.
		sieć kanalizacyjna	82,3	59,4	71,2	Utrzymanie wartości powyżej wskaźnika dla województwa i kraju w 2030 r.

16.	Nowe budynki mieszkalne na 1 000 ludności	6	2	2	Utrzymanie wartości powyżej wskaźnika dla województwa i kraju w 2030 r.
17.	Dochody ogółem na 1 mieszkańca [zł]	5 591	5 372	5 969	Osiągnięcie wartości powyżej wskaźnika dla kraju w 2030 r.
18.	Dochody własne na 1 mieszkańca [zł]	1 778	2 122	2 959	Min. 80% średniej krajowej na koniec 2030 r.
19.	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca [zł]	5 855	5 370	6 051	Min. 80% średniej krajowej na koniec 2030 r.
20.	Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca [zł]	1 671	1000	1 011	Utrzymanie wartości powyżej średniej krajowej na koniec 2030 r.
21.	Wydatki bieżące na 1 mieszkańca [zł]	4 152	4 382	5 039	Nie większe niż średnia wojewódzka i krajowa w 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stat.gov.pl

Tabela 14 Wskaźniki produktu i rezultatu do osiągnięcia w wyniku realizacji Strategii

Lp.	Nazwa miernika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość docelowa śródkresowa (stan na koniec 2026 r.)	Wartość docelowa (stan na koniec 2030 r.)
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
1.	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Urząd Gminy Strawczyn	2	6
2.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury	szt.	Urząd Gminy Strawczyn	2	3
3.	Długość wspartych ścieżek rowerowych	km	Urząd Gminy Strawczyn	10	15
4.	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	Urząd Gminy Strawczyn	3	5
5.	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków	km	Urząd Gminy Strawczyn	3	6
6.	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	m ²	Urząd Gminy Strawczyn	300	500
7.	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	Urząd Gminy Strawczyn	2	4
8.	Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych	ha	Urząd Gminy Strawczyn	0,89	1,78
9.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu	os.	Urząd Gminy Strawczyn	Z powodu braku możliwości określenia tych danych na etapie sporządzenia Strategii, wartości docelowe zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów.	
10.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	os.	Urząd Gminy Strawczyn		
WSKAŹNIKI REZULTATU					
1.	Ludność mieszkająca na obszarach zrewitalizowanych	os.	Urząd Gminy Strawczyn	75	150
2.	Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury	os.	Urząd Gminy Strawczyn	200	400
3.	Liczba osób biorących udział w wydarzeniach organizowanych przez gminę	os.	Urząd Gminy Strawczyn	3 000	5 000

4.	Liczba osób korzystających z dróg dla rowerów	os./rok	Urząd Gminy Strawczyn	Z powodu braku możliwości określenia tych danych na etapie sporządzenia Strategii, wartości docelowe zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów	
5.	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	os.	Urząd Gminy Strawczyn	200	550
6.	Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia	os.	Urząd Gminy Strawczyn	9 000	9 000
7.	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)	MWh/rok	Urząd Gminy Strawczyn	2 070	3 000
8.	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	tony równoważnika CO ²	Urząd Gminy Strawczyn	Z powodu braku możliwości określenia tych danych na etapie sporządzenia Strategii, wartości docelowe zostaną określone na etapie projektowania i realizacji projektów	
9.	Ilość osób starszych oraz z niepełnosprawnościami objętych wsparciem	os.	Urząd Gminy Strawczyn		
10.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	os.	Urząd Gminy Strawczyn		
11.	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	os.	Urząd Gminy Strawczyn		

Źródło: Opracowanie własne

5.2. Ewaluacja i aktualizacja Strategii Rozwoju

Przyjęto, że Strategia Rozwoju ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmian zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz wykreowania nowych projektów – możliwa będzie jej aktualizacja.

Z wnioskiem o aktualizację Strategii Rozwoju może wystąpić: Koordynator ds. Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn, inicjatywa co najmniej 4 członków Rady Gminy lub 50 mieszkańców. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w Strategii Rozwoju, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań. Oprócz modyfikacji poszczególnych elementów dokumentu, w trakcie jego realizacji możliwe będzie uwzględnienie nowych zadań i projektów, które będą wpisywać się w cele i działania priorytetowe.

Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie jej adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja Strategii będzie prowadzona w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów, a jej ocena opierać się będzie na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić, czy zostały osiągnięte cele Strategii założone na etapie programowania,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Strategii,
- użyteczność – pozwala ocenić zgodności celów Strategii z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej,
- trafność – obrazuje do jakiego stopnia cele Strategii odpowiadają potrzebom danego obszaru,
- trwałość – pozwala określić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii będą trwać po jej zakończeniu.

Ewaluacja zadań zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* zostanie podzielona na następujące części:

- *ex-ante* (przed realizacją Strategii) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji. Jej zadaniem jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy działania planowane w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Ocena ta została przeprowadzona w trakcie opracowywania Strategii, przed jej przyjęciem i stanowi załącznik do niniejszego dokumentu;
- *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. Strategii, który będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii (raport z monitoringu Strategii) co najmniej raz na dwa lata;
- *mid-term* (w połowie okresu realizacji) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego może nastąpić aktualizacja Strategii;

- *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań w ramach Strategii, z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

W przypadku konieczności aktualizacji dokumentu Strategii, będzie on podlegał procedurze jak podczas przyjęcia, tj. zgodnie z art. 10f ust. 1–4 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.).

5.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy jest dokumentem programującym rozwój gminy do 2030 roku. Wszystkie pozostałe, zarówno obowiązkowe jak i fakultatywne, plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju. W poniższej tabeli przedstawiono ocenę funkcjonujących w gminie programów i planów pod kątem ich aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii (szczególnie głównych jej założeń). Wskazano też dokumenty przewidziane do sporządzenia lub zmiany.

Tabela 15 Dokumenty na poziomie lokalnym – ocena aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii

Lp.	Nazwa dokumentu	Okres obowiązywania	Uwagi / wytyczne
1.	<i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego</i>	od maja 2021 roku	Obowiązujące. Zgodny z dokumentem Strategii. Planowane nowe przepisy o planowaniu przestrzennym likwidują studia uwarunkowań na rzecz aktów planistycznych, które mają być spójne ze strategią rozwoju gminy/strategią rozwoju ponadlokalnego.
2.	<i>Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018–2022</i>	2018–2022	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii..
3.	<i>Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Strawczyn</i>	2015–2020	Nieaktualny. Rekomenduje się sporządzenie nowego dokumentu, spójnego z założeniami Strategii.
4.	<i>Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Strawczyn na lata 2008–2032</i>	2008–2032	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
5.	<i>Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Strawczyn na lata 2019-2022</i>	2019–2022	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
6.	<i>Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Strawczyn na lata 2020–2025</i>	2020–2025	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
7.	<i>Program Rewitalizacji Gminy Strawczyn na lata 2016–2023</i>	2016–2023	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
8.	<i>Roczny Program Współpracy Gminy Strawczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 r.</i>	Na rok 2022	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
9.	<i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn na lata 2021–2027</i>	2021–2027	Aktualny. Kwestie społeczne, w tym włączenie społeczne oraz wzrost aktywności społecznej mieszkańców zostały uwzględnione w Planie

			operacyjnym Strategii jako jedno z priorytetowych działań.
10.	<i>Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół i Przedszkoli dla Gminy Strawczyn na lata 2016–2023</i>	2016–2023	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii.
11.	<i>Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Strawczyn</i>	do roku 2025	Aktualny. Dokument zgodny z założeniami Strategii

Źródło: Opracowanie własne

6. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i innych podmiotów

W procesie planowania i realizacji rozwoju Gminy Strawczyn istotne jest uwzględnianie rzeczywistych potrzeb nie tylko samorządu, ale przede wszystkim społeczności lokalnej. W związku z tym na etapie opracowania Strategii zapewniono włączenie w ten proces mieszkańców i innych interesariuszy. Mieli oni możliwość udziału w opracowaniu dokumentu poprzez wyrażenie swoich opinii m.in. w formie udziału w badaniu ankietowym, złożenia propozycji projektów własnych do realizacji (nabór fiszek projektowych), czy złożenia uwag i opinii zarówno do projektu *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, jak i projektu samej Strategii. Wkład w ostateczny kształt dokumentu miały również instytucje zewnętrzne, włączone w proces konsultacji i opiniowania dokumentu. Udział mieszkańców i innych interesariuszy zagwarantowany jest również na etapie wdrażania i oceny Strategii.

6.1. Podsumowanie konsultacji społecznych i procesu opiniowania dokumentu przez Zarząd

Województwa

Na podstawie art. 6 ust. 3 *Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) oraz zgodnie z *Uchwałą Nr XXXVIII/332/2021 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 28 października 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji*, a także w związku z *Uchwałą Nr XXVI/155/2016 Rady Gminy w Strawczynie z dnia 27 października 2016 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strawczyn w dniach 20.05–24.06.2022 r.* odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, które miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu oraz zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gminy,
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami,
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo, Gmina Strawczyn włączyła w proces konsultacji społecznych następujące podmioty:

5. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy”;
6. Powiatem Kieleckim.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–6 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach.

Konsultacje odbyły się w terminie od dnia 20.05 do dnia 24.06.2022 r. w następujących formach:

1. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@strawczyn.pl wpisując w tytule „Konsultacje społeczne – projekt Strategii Rozwoju Gminy”;
  - b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Strawczynie, ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn, z dopiskiem: „Konsultacje społeczne – projekt Strategii Rozwoju Gminy”;
  - c) bezpośrednio do sekretariatu w budynku Urzędu Gminy w Strawczynie, w godzinach pracy Urzędu.
2. Spotkania otwartego, umożliwiającego omówienie założeń dokumentu, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji. Spotkanie zaplanowane było na dzień 14.06.2022 r. na godz. 11.00. Jednak na spotkanie nie przyszedł nikt z mieszkańców gminy.
  3. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Gminy w Strawczynie, ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn, w godzinach pracy Urzędu.

Informację o konsultacjach społecznych ww. projektu dokumentu zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 13.05.2022 r. w następujących formach:

- na stronie internetowej gminy (strawczyn.pl) w formie publikacji Ogłoszenia o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*;
- na stronie Urzędu Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (strawczyn.4bip.pl) w formie publikacji Ogłoszenia Wójta Gminy Strawczyn w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*;
- w sposób zwyczajowo przyjęty – na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Strawczynie.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt dokumentu *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* dostępne były od 20.05.2022 r:

- w wersji papierowej w sekretariacie budynku Urzędu Gminy w Strawczynie, w godzinach pracy Urzędu;
- w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Strawczyn (strawczyn.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (strawczyn.4bip.pl).

Jedną z form konsultacji społecznych ww. projektu dokumentu było otwarte spotkanie z interesariuszami, które zaplanowane było na dzień 14.06.2022 r. na godz. 11.00. Jednak na spotkanie nie przyszedł nikt z mieszkańców gminy. W tym samym dniu tj. 14.06.2022 r. o godz. 10.00 odbyło się spotkanie z Członkami Rady Gminy w Strawczynie oraz Sołtysami. Podczas spotkania przedstawiono główne założenia programowe i wdrożeniowe dokumentu tj. wizja, misja, cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im działaniami, a także zakres rzeczowy projektów strategicznych, które planowane są do realizacji przez samorząd gminy. Przedstawione zostały również założenia przestrzenno-funkcjonalne, w tym model funkcjonalno-przestrzenny. Podczas spotkania nie wpłynęły żadne uwagi.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi, natomiast wpłynęło 1 pismo z uwagami Dyrektora RZGW w Krakowie. Uwagi zostały uwzględnione w całości. Informacja o przebiegu konsultacji społecznych wraz ze szczegółowym zestawieniem uwag została opublikowana w dniu

30 czerwca 2022 r. na oficjalnej stronie internetowej Gminy Strawczyn (strawczyn.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (strawczyn.4bip.pl).

Na podstawie art. 10f ust. 2–3 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) pismem z dnia 20.05.2022 r. Wójt Gminy Strawczyn zawnioskował o zaopiniowanie przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wydanie opinii powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia doręczenia pisma wraz z projektem dokumentu. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął Uchwałę Nr 5445/22 z dnia 14 czerwca 2022 r. w sprawie wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*. Opinia była załącznikiem do niniejszej uchwały. Zarząd Województwa pozytywnie zaopiniował dokument, jednakże zwrócono uwagę na potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów, co zostało uczynione.

6.2. Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii – partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rozwoju Gminy Strawczyn jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów strategicznych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o gminie.

Partycypacja i partnerstwo to współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się. Proces tworzenia Strategii, już od etapu analiz prowadzonych na potrzeby opracowania *Diagnozy*, uwzględniał włączanie mieszkańców i innych interesariuszy, a także charakteryzował się otwartością (umożliwiał uczestniczenie jak największej liczbie chętnych osób i organizacji w gminie) i transparentnością (dialog, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych).

Na potrzeby prowadzonych analiz i opracowania Strategii, w dniach 13.10–03.11.2021 r. oraz w dniach 11–31.01.2022 r. przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy. Pierwsze z badań przeprowadzono na potrzeby procesu diagnostycznego, zaś drugie w celu przygotowania wstępnych założeń i kierunków rozwoju dla opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Ankiety były dostępne w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w pierwszym badaniu wzięło 97 osób. Ankieta zawierała 2 pytania – raport z ankiety stanowi załącznik do *Diagnozy*. Wyniki ankiet wskazują na to, że największym problemem występującym na obszarze gminy, zdaniem mieszkańców, jest dostęp do miejsc pracy – odpowiedź „źle” i „bardzo źle” wskazało 50% respondentów. Kolejnymi problemami wskazanymi przez 49% ankietowanych („źle” i „bardzo źle”) jest dostępność i jakość podstawowej opieki zdrowotnej oraz połączenie komunikacyjne z otoczeniem zewnętrznym. Natomiast 46% mieszkańców wskazało na poziomie „złym”

i „bardzo złym” jakość i dostępność opieki żłobkowej. W drugim badaniu udział wzięło 79 osób. Ankieta zawierała 3 pytania: w pierwszym należało wskazać dwa potencjały rozwojowe gminy, w drugim mieszkańcy mieli wskazać kierunki rozwoju gminy, natomiast trzecie pytanie dotyczyło obszarów z jakimi według mieszkańców powinna być kojarzona w przyszłości Gmina Strawczyn. Odpowiedzi, na które wskazało najwięcej mieszkańców, dotyczyły głównie rozwoju obszarów turystyczno-rekreacyjnych, gospodarczych oraz rozwoju funkcji osiedleńczych gminy, a także zapewnienia mieszkańcom wszystkich podstawowych potrzeb.

Na potrzeby prowadzonych analiz i opracowania Strategii przeprowadzono także nabór fiszek z propozycjami projektów do realizacji w nowej perspektywie finansowej w terminie 04–15.04.2022 r. Fiszki projektowe można było składać osobiście, drogą elektroniczną lub korespondencyjnie na adres Urzędu Gminy w Strawczynie. W odpowiedzi na ogłoszenie nie wpłynęła żadna fiszka z propozycjami projektów.

Oprócz jakościowych analiz prowadzonych za pomocą badań ankietowych, posłużono się również dyskusjami w trakcie spotkań:

- 04 listopada 2021 r. spotkanie informacyjno-warsztatowe podsumowujące Diagnozę:
  - godz. 13:00 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie;
  - godz. 14.30 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie oraz z radni i sołtysi z terenu Gminy Strawczyn.
- 28 lutego 2022 r. spotkanie informacyjno-warsztatowe (przedstawienie opracowanego planu operacyjnego oraz omówienie założeń Strategii):
  - godz. 9.00 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie.
- 14 czerwca 2022 r. – otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy.

Oprócz oficjalnych spotkań z mieszkańcami i interesariuszami, na ostateczny kształt dokumentu składało się wiele rozmów telefonicznych i osobistych oraz korespondencji e-mailowej autorów niniejszego opracowania z przedstawicielami samorządu gminy i jego pracownikami.

Elementem partycypacji były również konsultacje społeczne:

- projektu *Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, przeprowadzone w dniach 07–27.12.2021 r.;
- projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, przeprowadzone w dniach 20.05–24.06.2022 r.

Mieszkańcy zostali włączeni w proces konsultacji społecznych *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, a następnie projektu dokumentu *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. W obu przypadkach mieszkańcy informowani byli o konsultacjach poprzez ogłoszenia na stronie internetowej gminy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Strawczynie. W obu przypadkach uwagi i wnioski zbierane były w formie papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Formularze konsultacyjne wraz z projektami dokumentów dostępne były w wersji papierowej w sekretariacie Urzędu Gminy w Strawczynie oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@strawczyn.pl;
- b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Strawczynie, ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn z dopiskiem: „Konsultacje społeczne – Diagnoza Strawczyn”;
- c) bezpośrednio do sekretariatu lub dziennika podawczego w budynku Urzędu Gminy w Strawczynie, w godzinach pracy Urzędu.

W przypadku konsultacji samej Strategii, uwagi zbierane były również w formie uwag ustnych do protokołu, a także zorganizowane było otwarte spotkanie konsultacyjne. Niezwłocznie po przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu niniejszego dokumentu sporządzony został *Raport z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi, natomiast wpłynęło 1 pismo z uwagami Dyrektora RZGW w Krakowie. Uwagi zostały uwzględnione w całości. Informacja o przebiegu konsultacji społecznych wraz ze szczegółowym zestawieniem uwag została opublikowana w dniu 30 czerwca 2022 r. na oficjalnej stronie internetowej Gminy Strawczyn (strawczyn.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (strawczyn.4bip.pl).

Włączenie mieszkańców jest istotne nie tylko na etapie analiz, opracowania Diagnozy i opracowania Strategii, ale też podczas wdrażania Strategii i jej oceny. Mieszkańcy będą brać udział w pracach nad ewentualną aktualizacją dokumentu (będą mogli zainicjować aktualizację i/lub brać udział w konsultacjach społecznych projektu aktualizowanego dokumentu). Przy okazji realizacji projektów strategicznych, na etapie projektowym, organizowane będą spotkania z mieszkańcami. Mieszkańcy będą informowani o etapach realizacji projektów strategicznych, dodatkowo publikowane do publicznej wiadomości będą raporty z monitoringu Strategii.

6.3. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko i udział podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska w opracowaniu Strategii

Stosownie do art. 57 ust. 1 pkt. 2, art. 58 ust. 1 pkt. 2 oraz na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 5-6 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) organ opracowujący projekt Strategii zwrócił się w dniu 20.05.2022 r. do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach (PWIS) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (RDOŚ) z wnioskiem o podjęcie decyzji umożliwiającej odstąpienie od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*.

W przypadku, gdy realizacja postanowień Strategii Rozwoju lub jej zmiana nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, można odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (art. 48 ust. 1 ww. ustawy). Odstąpienie wymaga wcześniejszego uzgodnienia z właściwym organem ochrony środowiska oraz organem inspekcji sanitarnej. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga uzasadnienia, którego zakres określony został w art. 49 ww. ustawy. Szczegółowe uzasadnienie pozwala na zidentyfikowanie ewentualnych zagrożeń oraz na ocenę, iż realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Opracowanie uzasadnienia stanowi etap diagnozy wpływu opracowywanego dokumentu na prawnie chronione komponenty środowiska naturalnego i pozwala dostosować niezbędne do zastosowania narzędzia ich ochrony do skali poruszanej w nim problematyki.

Do wniosków do PWIS i RDOŚ załączono, zgodnie z art. 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* uzasadnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii. W uzasadnieniu tym wskazano stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć, opisano powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach, a także przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska, wskazano również powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska. W uzasadnieniu znalazła się informacja o tym, że *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* zawiera 4 projekty strategiczne, które mają na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, zwiększenie komfortu i jakości życia mieszkańców gminy, wzrost bezpieczeństwa publicznego, poziomu wiedzy i przedsiębiorczości mieszkańców. Zadania, które wskazano do realizacji w ramach dokumentu, będą przede wszystkim oddziaływać pozytywnie na ludzi i dobra materialne. Wyznaczone cele są zbieżne z potrzebami mieszkańców oraz wynikają ze zdiagnozowanych problemów występujących na terenie gminy. Osiągnięcie celów przyczyni się tym samym w sposób bezpośredni i pośredni do poprawy jakości życia mieszkańców.

W uzasadnieniu wskazano, że w projektach strategicznych określonych w Strategii przedstawiono zakres, który na etapie tworzenia dokumentu jest jedynie koncepcją, z przewidywanymi ramami finansowymi i przybliżoną, najczęściej z dokładnością do miejscowości, lokalizacją. Projekty te są w fazie koncepcyjnej – dla większości nie ma konkretnych projektów budowlanych, planów, pozwoleń czy decyzji. Przed realizacją każdego projektu przeprowadzone zostaną odpowiednie procedury, w tym środowiskowe. Gmina oraz wykonawcy zadają o uzyskanie wszelkich pozwoleń koniecznych do rozpoczęcia prac oraz skonsultują ich rodzaj i zakres z odpowiednimi instytucjami.

W dniu 13.06.2022 r. do Urzędu Gminy w Strawczynie wpłynęło pismo znak NZ.9022.5.58.2022 od Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach, w którym stwierdzono, że dla projektu dokumentu pn. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przedmiotowy dokument dotyczy terenu jednej gminy, w związku z czym, zgodnie z art. 48 ust. 3 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* możliwe jest dla niego odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z uzasadnieniem decyzji przedstawionym w przedmiotowym piśmie „uznaje, iż w rozpatrywanym przypadku można odstąpić od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ze względu na to, iż realizacja przewidzianych działań nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko w zakresie zdrowia i życia ludzi”.

W dniu 21.06.2022 r. do Urzędu Gminy w Strawczynie wpłynęło pismo znak WOO–III.410.28.2022.ML/WOO–III.411.13.2022.ML od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (dalej: Regionalny Dyrektor) dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, w którym uzgodniono brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przy czym równocześnie wskazano zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. projektu dokumentu. W związku z tym projekt dokumentu wymagał przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowania prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z zakresem i stopniem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ww. ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu poddaje projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy. W celu zaopiniowania projekt dokumentu wraz z *Prognozą Oddziaływania na Środowisko* przedłożono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach w dniu 02.08.2022 r oraz zapewniono możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Projekt dokumentu wraz z prognozą został wyłożony do publicznego wglądu na oficjalnej stronie internetowej Gminy Strawczyn (strawczyn.pl) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (strawczyn.4bip.pl) na okres 21 dni tj. w dniach od 04.08–25.08.2022. W trakcie konsultacji społecznych do projektu dokumentu wraz z prognozą nie wpłynęły uwagi.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 30 września 2022 r. znak: WOO–III.410.3.26.2022.ML.2 po przeanalizowaniu przedstawionej dokumentacji wniósł o uzupełnienie informacji zawartych w przedłożonej dokumentacji przed zajęciem stanowiska. Uzupełnienia dotyczyły m.in. przeanalizowania oraz ocenienia w sposób wyczerpujący skutków realizacji założeń projektu Strategii na środowisko. Pismem z dnia 15.11.2022 r. organ opracowujący projekt dokumentu przedłożył do ponownego opiniowania projekt Strategii wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko zawierającą stosowne uzupełnienia zgodnie z zaleceniami. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 15 grudnia 2022 r. znak WOO–III.410.3.26.2022.ML.3 przekazał informację, iż opiniuje przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Ponadto stwierdził, iż w prognozie oddziaływania na środowisko oceniono przewidywane oddziaływania na środowisko, ich prawdopodobieństwo, rodzaj, skutki oraz zasięg w sposób adekwatny do stopnia szczegółowości tego dokumentu, a także z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, w tym występujących na terenie gminy form ochrony przyrody. W prognozie dokonano analizy pod kątem uwarunkowań fizjograficznych gminy.

Spis schematów

Schemat 1 Programowanie rozwoju	20
Schemat 2 Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i>	86

Spis tabel

Tabela 1 Schemat analizy SWOT	11
Tabela 2 Analiza SWOT	11
Tabela 3 Drzewo problemów	17
Tabela 4 Drzewo celów	18
Tabela 5 Plan operacyjny	23
Tabela 6 Projekt strategiczny nr 1	31
Tabela 7 Projekt strategiczny nr 2	34
Tabela 8 Projekt strategiczny nr 3	36
Tabela 9 Projekt strategiczny nr 4	39
Tabela 10 Możliwe źródła finansowania projektów strategicznych i zadań w ramach <i>Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030</i>	45
Tabela 11 Generalna, przewidywana kwota wydatków na realizację Strategii, w ramach poszczególnych celów strategicznych.....	51
Tabela 12 Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu	51
Tabela 13 Wskaźniki mierzalności rozwoju Gminy Strawczyn.....	87
Tabela 14 Wskaźniki produktu i rezultatu do osiągnięcia w wyniku realizacji Strategii	90
Tabela 15 Dokumenty na poziomie lokalnym – ocena aktualności i spójności w kontekście zapisów Strategii	93

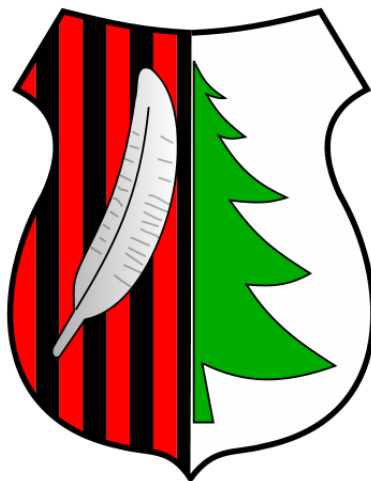
Spis map

Mapa 1 Położenie Gminy Strawczyn na tle województwa świętokrzyskiego	7
Mapa 2 Główna sieć komunikacyjna na terenie Gminy Strawczyn	67
Mapa 3 Czas dojazdu do wybranych ośrodków miejskich z Gminy Strawczyn	68
Mapa 4 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Strawczyn	69
Mapa 5 Model przestrzenno-funkcjonalny – uwarunkowania: budowa geologiczna.....	70
Mapa 6 Gmina Strawczyn – uwarunkowania: sieć osadnicza, sieć komunikacyjna, pokrycie terenu, sieć wodna, wybrane elementy dziedzictwa kulturowego i historycznego.....	72
Mapa 7 Gmina Strawczyn – uwarunkowania, położenie gminy względem JCWPd i obszarów zagrożenia powodziowego	73
Mapa 8 Gmina Strawczyn – rozmieszczenie osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi	74
Mapa 9 Fragment mapy Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Dziedzictwo kulturowe Główne Kierunki polityki przestrzennej.....	77
Mapa 10 Fragment mapy Zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego – Główne kierunki przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	78
Mapa 11 Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej Gminy Strawczyn	79
Mapa 12 Obszary strategicznej interwencji na terenie województwa świętokrzyskiego	81
Mapa 13 Obszary Strategicznej Interwencji wyznaczone na terenie gminy	83

Spis Załączników

1. Wyniki badania ankietowego nr 2 – etap planistyczny.
2. Ewaluacja ex-ante.
3. Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030.

Załącznik
do Strategii Rozwoju Gminy
Strawczyn na lata 2022–2030

*Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności
i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030
– ewaluacja ex-ante*

INICJATYWAŁOKALNA.PL
SP. Z O.O.

Listopad 2022

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Partycypacyjny charakter dokumentu.....	4
1.1. Nabór fiszek projektowych.....	5
1.2. Konsultacje społeczne Strategii.....	5
1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa.....	7
2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii.....	8
3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.....	14
Podsumowanie.....	16
Spis tabel.....	17

Wstęp

Ewaluacja jest procesem mającym za zadanie ocenę jakości oraz wartości przebiegu i efektów wdrażania danej polityki czy interwencji publicznej. Choć nie jest to badanie naukowe, monitoring czy audyt, to dzieli z tymi narzędziami wiele wspólnych cech. Ewaluacja może być przeprowadzona na każdym etapie projektu, dokumentu czy programu – w tym przypadku *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* (dalej: Strategia). Ewaluacja *ex-ante* przeprowadzana jest przed działaniem, w tym przypadku przed przyjęciem i wdrożeniem Strategii. Ma ona ocenić trafność zamierzonych zadań i projektów zgodnie z głównymi założeniami/celami dokumentu. Ewaluacja *mid-term*, często nazywana też ewaluacją *on-going*, to badanie prowadzone podczas wdrażania Strategii – ocenia osiągnięte etapy, produkty i rezultaty. Daje możliwość modyfikacji działania, tak aby lepiej spełniało zamierzone cele. Natomiast ewaluacja *ex-post* jest to najpopularniejsze tego typu badanie. Przeprowadzana po zakończeniu wdrażania Strategii, ma na celu zbadanie długotrwałych rezultatów, a także ocenia realizację poszczególnych etapów oraz stopień realizacji zakładanych celów.

Każda z wyżej wskazanych ewaluacji ma określone zastosowanie i metodologię. Niniejszy raport dotyczy przeprowadzonej ewaluacji *ex-ante*, tj. uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Proces ewaluacji rozpoczął się wraz z konsultacjami społecznymi projektu Strategii – niniejszy Raport pokazuje procedurę oraz zmiany, jakie zachodziły w dokumencie Strategii w trakcie jego konsultowania, opiniowania i w wyniku ewaluacji.

Wiele elementów Strategii stanowi przedmiot ewaluacji *ex-ante*. Badanie to m.in. weryfikuje poprawność, kompletność, adekwatność, trafność i aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian. Ewaluacja ta ocenia również poprawność określonych działań i ich realność w kontekście dostępnych zasobów. Istotnym elementem ewaluacji jest również weryfikacja założeń wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.) wprowadziła obowiązek przeprowadzenia ewaluacji uprzedniej, nie wspominając o ewaluacji śródkresowej ani końcowej. Ewaluacja wydaje się jednak być bardzo ważnym procesem nie tylko przed, ale też w trakcie i po realizacji dokumentu.

W Strategii przyjęto więc następujący schemat ewaluacyjny:

- Ewaluacja *ex-ante* – raport (przed realizacją Strategii),
- Ewaluacja *on-going* (na bieżąco, w trakcie wdrażania Strategii),
- Ewaluacja *mid-term* (w połowie okresu realizacji Strategii),
- Ewaluacja *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii).

W przypadku ewaluacji *ex-ante*, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria¹:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań;

---

¹ *Strategia Rozwoju Gminy – Poradnik Praktyczny*, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów;
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań;
- spójności wewnętrznej między jej celami, a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej, między założeniami strategii, a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Ewaluacja *ex-ante* *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* wykonana została w sposób partycypacyjny, jednocześnie jest efektem pracy wewnętrznej w Urzędzie Gminy Strawczyn oraz podmiotu zewnętrznego – Wykonawcy dokumentu Strategii. Przyjmuje się, że jeżeli projekt Strategii powstawał w sposób partycypacyjny, to nie jest konieczne prowadzenie ewaluacji jako całkowicie osobnego działania, dublującego wcześniejsze. Raport z ewaluacji *ex-ante* może pokazywać procedurę oraz zmiany, jakie zaszły w dokumencie Strategii w wyniku przeprowadzenia ewaluacji.

1. Partycypacyjny charakter dokumentu

Opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* obejmowało szereg działań partycypacyjnych:

1. Badania ankietowe w dniach: 13.10–03.11.2021 r. oraz w dniach 11–31.01.2022 r. przeprowadzone wśród mieszkańców gminy. Pierwsze z badań przeprowadzono na potrzeby procesu diagnostycznego, zaś drugie w celu przygotowania wstępnych założeń i kierunków rozwoju dla opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Ankiety były dostępne w wersji on-line oraz w wersji papierowej. Udział w pierwszym badaniu wzięło 97 osób, natomiast w drugim wzięło udział 79 osoby.
2. Różnego rodzaju spotkania:
  - 04 listopada 2021 r. spotkanie informacyjno-warsztatowe podsumowujące Diagnozę:
    - godz. 13:00 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie;
    - godz. 14.30 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie oraz z radni i sołtysi z terenu Gminy Strawczyn.
  - 28 lutego 2022 r. spotkanie informacyjno-warsztatowe (przedstawienie opracowanego planu operacyjnego oraz omówienie założeń Strategii):
    - godz. 9.00 – przedstawiciele Urzędu Gminy w Strawczynie.
  - 14 czerwca 2022 r. – otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami gminy.
3. Wiele rozmów telefonicznych i osobistych (spotkania „robocze”) oraz korespondencji e-mailowej między autorami Strategii i współtworzącymi ją pracownikami Urzędu Gminy w Strawczynie.
4. Nabór tzw. fiszek projektowych (propozycji projektów do realizacji w ramach Strategii), który odbył się w dniach 04–15.04.2022 r.
5. Konsultacje społeczne:
  - projektu *Diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, przeprowadzone w dniach 07–27.12.2021 r.;
  - projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, przeprowadzone w dniach 20.05–24.06.2022 r.

Na każdym etapie tworzenia dokumentu, wszystkie zainteresowane osoby miały zapewnioną możliwość wyrażenia swojej opinii, udziału w dyskusjach, złożenia uwag do projektów dokumentów, dlatego też należy stwierdzić, że Strategia powstała w sposób partycypacyjny.

1.1. Nabór fiszek projektowych

Nabór fiszek projektowych został przeprowadzony w terminie 04–15.04.2022 r. Wypełnioną fiszkę projektową zainteresowani mogli złożyć do dnia 15 kwietnia 2022 r. w następujących formach:

- a) drogą elektroniczną na adres e-mail: sekretariat@strawczyn.pl, wpisując w tytule „Fiszka projektowa – strategia rozwoju”;
- b) drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy w Strawczynie, ul. Żeromskiego 16, 26-067 Strawczyn, z dopiskiem „Fiszka projektowa – strategia rozwoju”;
- c) bezpośrednio do sekretariatu lub dziennika podawczego w budynku Urzędu Gminy w Strawczynie, w godzinach pracy Urzędu.

Podczas naboru, do Urzędu Gminy w Strawczynie nie wpłynęła żadna fiszka projektowa.

1.2. Konsultacje społeczne Strategii

W dniach 20.05–24.06.2022 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Konsultacje miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem ww. dokumentu oraz zebranie uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030* podlegał obowiązkowo konsultacjom:

1. z mieszkańcami gminy;
2. z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie gminy, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami;
3. z sąsiednimi gminami i ich związkami;
4. z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz w Warszawie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Dodatkowo Gmina Strawczyn włączyła w proces konsultacji społecznych następujące podmioty:

5. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dorzecze Bobrzy” z siedzibą w Miedzianej Górze;
6. Powiat Kielecki.

Do podmiotów wskazanych w pkt. 3–6 wysłane zostały pisma informujące o konsultacjach.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne formularze uwag, natomiast wpłynęły 2 pisma z uwagami Dyrektora RZGW w Krakowie oraz Warszawie. Uwagi zostały uwzględnione w całości.

Szczegółowe zestawienie uwag wraz z informacją o wynikach konsultacji i uzasadnieniem uwzględnienia lub braku uwzględnienia poszczególnych uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji, zamieszczono w tabeli 2.

Tabela 1 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*

Lp.	Zgłaszający	Część dokumentu do którego odnosi się uwaga	Obecny zapis	Propozycja zmiany wraz z uzasadnieniem	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1)	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie	Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu oraz uwagi ogólne	Zgodnie z pismem stanowiącym załącznik do niniejszego raportu	Zgodnie z pismem stanowiącym załącznik do niniejszego raportu	Wszystkie uwagi uwzględniono.
2)	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie	Wykaz powiązań celów Strategii z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu oraz uwagi ogólne	Zgodnie z pismem stanowiącym załącznik do niniejszego raportu	Zgodnie z pismem stanowiącym załącznik do niniejszego raportu	Wszystkie uwagi uwzględniono

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Opiniowanie przez Zarząd Województwa

Na podstawie art. 10f ust. 2–3 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) Wójt Gminy Strawczyn pismem z dnia 20.05.2022 r. zawniósł o zaopiniowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*. Opinia miała dotyczyć sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa. 14 czerwca 2022 roku Zarząd Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą NR 5445/22 wydał pozytywną opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*. Jednak niezależnie od pozytywnej opinii dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*, konieczne jest wprowadzenie pewnych korekt i uzupełnień zapisów. Rejestr uwag, wynikających z opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego zamieszczono w tabeli 3.

Tabela 2 Rejestr uwag wynikających z opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030*

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga	Uwaga wraz z propozycją korekty	Stanowisko wraz z uzasadnieniem
1.	Podrozdział 2.2. <i>Wnioski</i>	Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej należy uzupełnić o zagadnienia dotyczące przestrzeni tj. charakterystyka zabudowy, w tym mieszkaniowej, ład/chaos przestrzenny, zaopatrzenie w media, obszary chronione itp.	Uwaga została przyjęta. Zapisy uzupełniono.
2.	Podrozdział 4.1 <i>Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej</i> , str. 72–73	W zakresie geologii na str. 70 i 71 dokumentu znajdują się zapisy dotyczące zasobów złóż kopalin. Należałoby je przerehabilitować, ponieważ nie są one zgodne ze stanem faktycznym. Obecnie na obszarze gminy udokumentowano trzy złoża. Złoże barytu Strawczynek oraz dwa złoża kruszywa naturalnego: Strawczyn i Strawczyn II i żadne z wymienionych złóż nie jest eksploatowane	Uwaga została przyjęta. Zapisy uzupełniono.
3.	Podrozdział 4.1 <i>Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej</i> , str. 78–78	Skoro w projekcie Strategii odniesiono się do zagadnień związanych z zagrożeniem powodziowym, należy również uwzględnić zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych, tym bardziej, że według projektu SOPO (III etap realizacji) takie zagrożenie występuje głównie w północnej części gminy. Zlokalizowano tu 14 osuwisk oraz 10 terenów zagrożonych ruchami masowymi	Uwaga została przyjęta. Zapisy uzupełniono.

	Podrozdział 3.2 <i>Plan operacyjny rozwoju</i> , str. 31	W projekcie Strategii na str. 30, tabela nr 6, pkt. 3 — znajduje się niedokończone zdanie: „Stworzenie centrum rekreacyjno”. Należałoby to uzupełnić jak również wyjaśnić czy chodzi o stworzenie kolejnego centrum rekreacyjno – sportowego, gdyż jedno już w Strawczynie istnieje.	Uwaga została przyjęta. Zapisy uzupełniono.
	Podrozdział 4.1 <i>Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju</i> , str. 93	Uwzględniając fakt, że według „Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030” sporządzonej przez GUS w 2017 roku, w stosunku do roku 2019, liczba mieszkańców gminy Strawczyn, na koniec 2030 roku, może zwiększyć się o 549 osób (5,0%), tj. do 11 423 mieszkańców, proponuje się korektę danych w tabeli nr 13	Uwaga została przyjęta. Zapisy uzupełniono.

Zródło: Opracowanie własne

2. Ocena poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii

Dla oceny poprawności, kompletności, adekwatności i trafności projektu Strategii zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy sporządzono Diagnozę zgodnie z art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 z późn. zm.)?

Tak, *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn* sporządzono zgodnie z art. 10a ww. ustawy. Projekt Diagnozy podlegał konsultacjom społecznym przeprowadzonym w dniach 07–27.12.2021 r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi do projektu Diagnozy.

2) Czy Diagnoza jest kompletna i spójna wewnętrznie?

Diagnoza została opracowana we współpracy Urzędu Gminy w Strawczynie (spojrzenie od wewnątrz) z Wykonawcą zewnętrznym (spojrzenie od zewnątrz). Diagnoza jest spójna wewnętrznie, jej struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały. Różne zagadnienia z poszczególnych sfer zostały przeanalizowane w odrębnych rozdziałach. Analizie poddano następujące obszary:

- Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego – dostępność komunikacyjna i mobilność;
- Ludność, zachodzące procesy demograficzne i rozwój w wymiarze społecznym;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Środowisko naturalne i infrastruktura;
- Kultura i dziedzictwo;
- Sport, rekreacja i turystyka;
- Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne;
- Bezpieczeństwo;
- Polityka społeczna;

- Edukacja i wychowanie;
- Kapitał społeczny;
- Finanse samorządowe.

Swoim zakresem Diagnoza obejmuje stan aktualny (dane ilościowe za 2019 r.) oraz stan poprzedzający stan aktualny (dane dla poszczególnych lat z okresu 2015–2019). Sytuacja bieżąca i zachodzące procesy mają odzwierciedlenie w analizie SWOT, która pozwala stwierdzić jakie w gminie są problemy i bariery rozwojowe, a jakie są jej potencjały i szanse do rozwoju. Dokument spełnia swoją funkcję, ponieważ umożliwia podjęcie decyzji strategicznych, takich jak określenie wizji rozwoju Gminy Strawczyn, określenie celów strategicznych rozwoju oraz ukierunkowanie działań i wskaźników osiągnięcia celów.

Różnice w analizie SWOT wskazanej w Diagnozie (tabela 27) i Strategii (tabela 2) wynikają z ewaluacji – wpływu czasu, spotkań i rozmów jakie miały miejsce między przygotowaniem Diagnozy a ostatecznej wersji Strategii. Analizy te nie są ze sobą sprzeczne – są spójne, jednak ta wskazana w Strategii określa najważniejsze elementy, najbardziej wyróżniające gminę wśród innych gmin czy powszechnie zauważanych tendencji i problemów. Mocne i słabe strony w analizie SWOT w ostatecznej wersji Strategii zmniejszono, tak aby zostały podkreślone najbardziej istotne elementy składające się zarówno na potencjał Gminy Strawczyn jak i na problemy, które należy zniwelować. W związku z powyższym w mocnych stronach zostały umieszczone atuty takie jak: „Wysoki potencjał kapitału ludzkiego w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym”, „Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym kompleks sportowy Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku oraz Zalew w Strawczynie”, „Stale rosnąca liczba mieszkańców gminy wynikająca z dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji”. Natomiast w słabych stronach znalazły się m.in.: „Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach”, „Niezadawalająca liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie” oraz „Brak meldunku części osób osiedlających się na terenie gminy”.

Tabela 3 Analiza SWOT Gminy Strawczyn zamieszczona w *Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stale rosnąca liczba mieszkańców gminy; 2. Korzystna struktura piramidy wieku i płci; 3. Mniejszy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym niż w województwie i Polsce; 4. Większy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym niż w województwie, kraju i gminach sąsiednich; 5. Większy odsetek ludności w wieku produkcyjnym niż w województwie i kraju; 6. Korzystniejsze wskaźniki obciążenia demograficznego niż w województwie i kraju; 7. Niższy odsetek osób powyżej 65 lat i więcej w populacji Gminy Strawczyn niż w gminach podobnych; 8. Dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego, dużo wyższy niż w województwie oraz Polsce; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Malejąca wartość wskaźnika rozwoju w obszarze dostępności i jakości zasobów mieszkaniowych w gminie; 2. Malejący wskaźnik rozwoju w wymiarze gospodarczym w gminie; 3. Niższy wskaźnik ilości dzieci objętych opieką żłobkową niż w województwie i kraju; 4. Niska liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie; 5. Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca niższe niż średnia w województwie oraz kraju; 6. Niższa niż w kraju i województwie wartość podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca; 7. Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach – niższy od średniej w Polsce i województwie

<ol style="list-style-type: none"> 9. Wyższy wskaźnik urodzeń żywych niż w gminach podobnych; 10. Dodatnie saldo migracji osób w wieku 15-39 lat; 11. Wyższy wskaźnik ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób niż w gminach sąsiednich, województwie i Polsce; 12. Dodatni wskaźnik rozwoju w sferze społecznej; 13. Wyższa niż w grupie porównawczej wartość wskaźnika rozwoju w obszarze dostępności i jakości usług oraz infrastruktury; 14. Wyższy wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności niż w województwie i kraju; 15. Rosnąca z roku na rok ilość podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców; 16. Rosnąca wartość wskaźnika osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców; 17. Wyższy udział % korzystających z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej niż w województwie i kraju; 18. Obszary chronione występujące na terenie gminy; 19. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe Gminy Strawczyn; 20. Dodatnia wartość wskaźnika rozwoju w wymiarze środowiskowym; 21. Bogata infrastruktura sportowa i rekreacyjna na terenie gminy; 22. Malejący wskaźnik ilości gospodarstw domowych na 10 tys. korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie; 23. Niższa liczba dzieci przypadających na jedną placówkę przedszkolną niż w gminach sąsiednich, województwie i Polsce; 24. Wzrastająca liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego; 25. Systematyczny wzrost dochodów na 1 mieszkańca; 26. Wzrastająca liczba podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w gminie; 27. Silna pozycja gminy w wymiarze społecznym; 28. Silna pozycja gminy w wymiarze środowiskowym. 	<p>świętokrzyskim odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym;</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Procentowy udział bezrobotnych na wyższym poziomie niż w Polsce i województwie.
SZANSE	ZAGROŻENIA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost mobilności społeczeństwa; 2. Członkostwo Polski w UE; 3. Cyfryzacja życia codziennego; 4. Wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii; 5. Wzrost świadomości obywatelskiej; 6. Wzrost średniej długości życia; 7. Moda na zdrowy styl życia; 8. Wyznaczenie Gminy Strawczyn w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ jako jednej z gmin Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego; 9. Możliwość zakładania działalności gospodarczych na terenach inwestycyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z występowaniem pandemii Covid-19; 2. Wykluczenie cyfrowe; 3. Zmiany klimatu; 4. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców; 5. Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych; 6. Zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję; 7. Emigracja mieszkańców Polski; 8. Depopulacja województwa świętokrzyskiego.
--	--

Źródło: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn*, str. 87–88.

Tabela 4 Analiza SWOT Gminy Strawczyn zamieszczona w Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stale rosnąca liczba mieszkańców gminy wynikająca z dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji; 2. Wysoki potencjał kapitału ludzkiego w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym; 3. Wyższy wskaźnik ilości nowych budynków mieszkalnych na 1000 osób niż w gminach sąsiednich, województwie i Polsce; 4. Wyższy wskaźnik jednostek nowo rejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności niż w województwie i kraju; 5. Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy; 6. Obszary prawnie chronione występujące na terenie gminy; 7. Bogata historia i dziedzictwo kulturowe Gminy Strawczyn; 8. Literacki charakter gminy – zwiążanie z Henrykiem Sienkiewiczem i Stefanem Żeromskim; 9. Obiekt turystyczny jakim jest Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku; 10. Malejący wskaźnik ilości gospodarstw domowych na 10 tys. korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie; 11. Wzrastająca liczba podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w gminie; 12. Możliwość zakładania działalności gospodarczych na terenach inwestycyjnych; 13. Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym kompleks sportowy Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku oraz Zalew w Strawczynie; 14. Ogólny wskaźnik rozwoju gminy oraz wartość wskaźnika rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym na poziomie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mały zasób mieszkań komunalnych w gminie; 2. Niezadowalająca liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie; 3. Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca niższe niż średnia w województwie oraz kraju; 4. Niższa niż w kraju i województwie wartość podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca; 5. Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach; 6. Niewystarczająca jakość i dostępność usług podstawowej opieki zdrowotnej; 7. Brak meldunku części osób osiedlających się na terenie gminy.

<p>dotatnim – wartości wyższe od średniej dla grupy porównawczej w Monitorze Rozwoju Lokalnego;</p> <p>15. Dogodne położenie względem miasta wojewódzkiego – Kielc.</p>	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost mobilności społeczeństwa; 2. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej; 3. Cyfryzacja życia codziennego; 4. Wzrost świadomości i potrzeby wykorzystania odnawialnych źródeł energii; 5. Wzrost świadomości obywatelskiej; 6. Wzrost średniej długości życia; 7. Moda na zdrowy styl życia; 8. Wyznaczenie Gminy Strawczyn w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ jako jednej z gmin Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z występowaniem pandemii COVID-19; 2. Wykluczenie cyfrowe; 3. Zmiany klimatu; 4. Wzrost kosztów życia codziennego mieszkańców; 5. Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych; 6. Zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję; 7. Emigracja mieszkańców Polski; 8. Depopulacja województwa świętokrzyskiego.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030, str. 12–13.

3) Czy w projekcie Strategii została określona wizja? Czy cele strategiczne i szczegółowe odpowiadają na zdiagnozowane bariery rozwojowe i potrzeby oraz są odpowiedzią na mocne strony i potencjały gminy? Czy cele strategiczne i szczegółowe przyczyniają się do osiągnięcia wizji?

Tak, w projekcie Strategii określona została wizja, czyli stan docelowy rozwoju gminy osiągnięty do 2030 roku. Wizja powstała w procesie dialogu, z udziałem mieszkańców i ich przedstawicieli, podczas różnego rodzaju spotkań. Założenia Strategii, w tym wizja, zostały poddane do publicznej oceny (możliwość złożenia opinii i uwag) w projekcie Strategii poddanym konsultacjom społecznym w dniach 20.05–24.06.2022 r. Do zaproponowanej wizji nie wpłynęły żadne uwagi. Wizja wyraża aspiracje i ambicje mieszkańców oraz władz lokalnych, a jednocześnie jest możliwa do zrealizowania. W projekcie Strategii określono również cele strategiczne, podzielone na cele szczegółowe, których osiągnięcie za pomocą realizacji założonych działań priorytetowych pozwoli na dojście do stanu przewidzianego w wizji. W procesie opracowania Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne, dzięki czemu uzyskano spójność i komplementarność między elementami diagnozy a planowanymi zadaniami.

Cel szczegółowy: „Poprawa jakości i ochrona środowiska naturalnego”, do osiągnięcia którego założono realizację działań priorytetowych: „Adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji” oraz „Rozwój infrastruktury komunalnej”, to odpowiedź na potrzebę wzmocnienia atrakcyjności gminy w celu zachęcenia do osiedlania się potencjalnych nowych mieszkańców oraz zatrzymania osób żyjących na terenie gminy. Cel ten odnosi się także do problemu kluczowego, jakim jest: „Niewystarczająca spójność społeczna i przestrzenna obszaru”. W celu zniwelowania zjawisk wpływających na problem kluczowy konieczne jest zadbanie o wysoki poziom przestrzeni, infrastruktury ogólnodostępnej, usług publicznych. W celu ochrony środowiska i ograniczania niskiej emisji, należy podjąć działania zmniejszające zapotrzebowanie na energię oraz upowszechnienie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (OZE).

Kolejny cel szczegółowy: „Stworzenie mieszkańcom możliwości działania”, do osiągnięcia którego założono realizację działań priorytetowych: „Wysoka jakość i dostępność usług publicznych” oraz

„Zagospodarowanie czasu wolnego” jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców związane z poprawą funkcjonalności przestrzeni oraz z poprawą dostępu do usług podstawowych, takich jak zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej czy poprawę świadczonych usług zdrowotnych i społecznych. W celu zapewnienia mieszkańcom dogodnych warunków do życia należy również wspierać rozwój usług czasu wolnego poprzez rozbudowę ogólnodostępnej bazy sportowo-rekreacyjnej, czy organizację cyklicznych wydarzeń kulturalnych. Podejmowane będą również działania wspierające dzieci i młodzież, w tym celu będą organizowane zajęcia pozalekcyjne.

Cel strategiczny: „Podniesienie atrakcyjności gospodarczej”, do osiągnięcia którego założono realizację działań priorytetowych: „Cyfryzacja” i „Wspieranie przedsiębiorczości”, to odpowiedź na potrzebę rozwoju gospodarczego gminy. Cel ten będzie realizowany poprzez działania, które będą pobudzać przedsiębiorczość mieszkańców. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej będzie również realizowane poprzez cyfryzację gminy. Szansą na wzmocnienie pozycji gminy i polepszenie jakości życia mieszkańców jest umożliwienie załatwiania zdalnie spraw administracyjnych, a także stworzenie warunków do pracy zdalnej.

Ostatni cel strategiczny: „Wzrost aktywności społecznej mieszkańców” do osiągnięcia którego założono realizację działań priorytetowych: „Integracja i budowanie tożsamości” oraz „Włączenie społeczne”, jest odpowiedzią m.in. na zdiagnozowane problemy, takie jak niska aktywność społeczna mieszkańców. Cel ten przyczyni się również do aktywizacji osób pozostających bez pracy oraz osób starszych i z niepełnosprawnościami. Działania, które będą realizowane przez najbliższe lata są ukierunkowane na wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz integrację mieszkańców.

Cele strategiczne i szczegółowe, a także działania priorytetowe zostały wypracowane przez zewnętrznego Wykonawcę dokumentu, w ścisłej współpracy z przedstawicielami samorządu lokalnego oraz mieszkańcami i ich przedstawicielami. Obejmują one wielowymiarowe aspekty funkcjonowania gminy w kontekście społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Łącznie są warunkiem realizacji założonej wizji rozwoju Gminy Strawczyn. Ochrona środowiska naturalnego poprzez rozwój infrastruktury komunalnej oraz adaptację do zmian klimatu i ograniczenie niskiej emisji wraz z konkurencyjną ofertą obsługi mieszkańców osiągniętą poprzez poprawę jakości i dostępności usług publicznych oraz zagospodarowanie czasu wolnego, pozwolą na wykreowanie wizerunku gminy jako miejsca dobrego do życia (cel strategiczny nr 1). Wysoki poziom kapitału społecznego osiągnięty poprzez włączenie społeczne oraz budowanie tożsamości i integracja mieszkańców, w połączeniu z atrakcyjną gospodarką na którą wpłynie cyfryzacja oraz wspieranie przedsiębiorczości przyczynią się do wzrostu aktywności społecznej mieszkańców (cel strategiczny nr 2). Osiągnięcie założonych celów strategicznych będzie drogą dojścia do stanu docelowego, jakim jest następująca wizja: *Aktywni mieszkańcy literackiej Gminy Strawczyn współtworzą wspólnotę, która zaspokaja ich potrzeby oraz daje satysfakcję z bycia jej częścią.*

4) Czy osiągnięcie celów strategicznych i szczegółowych jest realne?

Niezbędnym warunkiem właściwego planowania strategicznego jest możliwie szeroki udział różnych grup interesariuszy w procesie tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad Strategią oparte były nie tylko o wiedzę i doświadczenie władz lokalnych, pracowników Urzędu Gminy w Strawczynie, Radnych Gminy i podmiotu zewnętrznego opracowującego dokument, ale też mieszkańców i ich przedstawicieli. Partycypacyjne

podejście daje szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienia założonej wizji.

5) Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych?

Określony w projekcie Strategii system monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zaplanowane zadania i projekty strategiczne. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym. W każdym projekcie strategicznym określono cel strategiczny, w który ten projekt się wpisuje oraz wskaźniki produktu i rezultatu. Dodatkowo określono wskaźniki mierzalności rozwoju gminy.

6) Czy dokonano hierarchizacji i wskazano projekty flagowe?

W dokumencie wskazano plan operacyjny, na który składają się: wizja, misja, cele strategiczne i dla każdego z nich po dwa cele szczegółowe, a dla tych z kolei działania priorytetowe, w ramach których wskazano ogólne zadania do realizacji. W ramach działań przedstawiono konkretne zadania, a po przeprowadzeniu hierarchizacji planowanych przedsięwzięć wskazano konkretne i uszczegółowione projekty strategiczne. Strategia przedstawia 4 projekty strategiczne (flagowe), które są kluczowe do osiągnięcia założeń, najważniejsze i najpilniejsze do realizacji na obszarze gminy we wskazanym okresie – przedstawiono dla nich ramy finansowe oraz plan finansowania.

7) Czy dokument jest czytelny i zachowana została jego logika? Czy opracowany został w sposób zrozumiały i dostępny?

Tak, dokument jest czytelny, jego struktura została w sposób logiczny i czytelny podzielona na rozdziały i podrozdziały, osobno przedstawiono część wprowadzającą, wnioski z Diagnozy, część programową, wymiar przestrzenny polityki rozwoju, system realizacji Strategii, mechanizmy włączenia mieszkańców w proces przygotowania, realizacji i oceny Strategii oraz podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument sporządzony został czcionką bezszeryfową, odpowiednio dużą (poza tabelami rozmiar 12), między akapitami zachowano odpowiednie odstępy, każdy główny rozdział rozpoczyna się od nowej strony.

3. Weryfikacja założeń Strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu

Strategia rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach głównych, strategicznych i działaniach priorytetowych) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów wyższego szczebla, regulujących działania w przedmiotowym obszarze. W związku z tym komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii.

Oceny spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu dokonano bezpośrednio w dokumencie. Ocena ta odnosiła się do następujących dokumentów:

1) Na szczeblu międzynarodowym i krajowym:

- *Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;*
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030;*
- *Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;*
- *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;*
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;*
- *Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju;*
- *Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;*
- *Plan przeciwdziałania skutkom suszy;*
- *Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na lata 2021–2027 w Polsce.*

2) Na szczeblu regionalnym:

- *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+;*
- *Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego.*

Dodatkowo w dokumencie dokonano oceny spójności z dokumentem planistycznym na poziomie lokalnym: *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strawczyn.*

Sprawdzenie zgodności założeń Strategii z dokumentami wyższego rzędu wykazało pełne powiązanie z tymi dokumentami, a część założonych w Strategii celów bezpośrednio przyczyni się do realizacji założeń opracowań regionalnych i krajowych.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030 oraz przeprowadzony proces jej tworzenia spełniają wszystkie podstawowe kryteria ewaluacyjne. Dokument powstał przy współpracy podmiotu zewnętrznego, przedstawicieli władz lokalnych, pracowników instytucji publicznych oraz mieszkańców i ich przedstawicieli. Interesariusze mogli wyrażać swoje potrzeby, opinie i uwagi w badaniu ankietowym, podczas spotkań oraz w procesie konsultacji społecznych. Z związku z tym należy stwierdzić, że dokument stanowi odpowiedź na oczekiwania i potrzeby miejscowej społeczności.

Nie odnotowano uchybień proceduralnych, dokument powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, zawartymi w opracowaniu *Strategia Rozwoju Gminy – Poradnik praktyczny*. Podczas prac nad tworzeniem dokumentu zapewniono możliwie najwyższy udział mieszkańców gminy i ich przedstawicieli w tym procesie.

W systemie realizacji Strategii można zauważyć podejście horyzontalne, tzn. cele szczegółowe dotyczą kilku sfer, z tego też względu niektóre projekty przewidziane są do realizacji w ramach interdyscyplinarnej współpracy kilku podmiotów. Strategia uwzględnia wszystkie elementy wynikające z *Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378 z późn. zm.), w tym w szczególności zawiera opis OSI wojewódzkich i lokalnych, model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Mając na uwadze powyższe – uznaje się, że zadania i projekty przewidziane do realizacji w ramach Strategii przyniosą zakładane efekty przy użyciu dedykowanych im instrumentów i zasobów. Założenia są trafne i spójne, a cele odpowiadają na zdiagnozowane problemy, potencjały i wyzwania rozwojowe.

Spis tabel

Tabela 2 Rejestr zgłoszonych uwag do projektu Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030.....	6
Tabela 3 Rejestr uwag wynikających z opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego do projektu Strategii Rozwoju Gminy Starwczyn na lata 2022–2030	7
Tabela 5 Analiza SWOT Gminy Strawczyn zamieszczona w <i>Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Strawczyn</i>	9
Tabela 6 Analiza SWOT Gminy Strawczyn zamieszczona w Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2022–2030	11